

/Versta iš anglų kalbos/

PASAULINIS ANTIDOPINGO *KODEKSAS*

***TARPTAUTINIS TESTAVIMO IR
TYRIMŲ STANDARTAS***

2021 m.

Tarptautinis testavimo ir tyrimų standartas

Pasaulinio antidopingo *Kodekso Tarptautinis testavimo ir tyrimų standartas* – privalomas *tarptautinis standartas*, parengtas kaip Pasaulinės antidopingo programos dalis. Jis parengtas konsultuojantis su *pasirašiusiosiomis šalimis*, valdžios institucijomis ir kitomis atitinkamomis suinteresuotomis šalimis.

Tarptautinis testavimo standartas pirmą kartą buvo priimtas 2003 m. ir įsigaliojo 2004 m. sausio mėn. Vėliau jis buvo šešis kartus pakeistas: pirmasis pakeitimas įsigaliojo 2009 m. sausio mėn.; antrasis – 2011 m. sausio mėn.; trečiuoju pakeitimu jis buvo pervadintas į „*Tarptautinį testavimo ir tyrimų standartą*“ (TTTS), kuris įsigaliojo 2015 m. sausio mėn.; ketvirtasis pakeitimas įsigaliojo 2017 m. sausio mėn.; penktasis – 2019 m. kovo mėn.; ir šeštasis – 2020 m. kovo mėn. Jo peržiūrėtą redakciją WADA vykdomasis komitetas patvirtino 2019 m. lapkričio 7 d. Katovicuose vykusioje pasaulinėje konferencijoje dopingo vartojimo sporte klausimais. Ji įsigalioja nuo 2021 m. sausio 1 d.

Paskelbė:

Pasaulinė antidopingo agentūra
Stock Exchange Tower
800 Place Victoria (Suite 1700)
PO Box 120
Montreal, Quebec
Canada H4Z 1B7
www.wada-ama.org

Tel.: +1 514 904 9232

Faks.: +1 514 904 8650

El. paštas: code@wada-ama.org

TURINYS

PIRMA DALIS. ĮVADAS, KODEKSO NUOSTATOS, TARPTAUTINIO STANDARTO NUOSTATOS IR APIBRĖŽTYS	6
1.0 Įvadas ir taikymo sritis	6
2.0 Kodekso nuostatos	6
3.0 Apibrėžtys ir aiškinimas	7
3.1 <i>Kodekse apibrėžtos sąvokos, vartojamos Tarptautiniame testavimo ir tyrimų standarte</i>	7
3.2 <i>Sąvokos, apibrėžtos Tarptautiniame laboratorijų standarte</i>	11
3.3. <i>Sąvokos, apibrėžtos Tarptautiniame rezultatų valdymo standarte</i>	12
3.4 <i>Sąvokos, apibrėžtos Tarptautiniame privatumo ir asmens duomenų apsaugos standarte</i>	12
3.5 <i>Sąvokos, vartojamos išskirtinai Tarptautiniame testavimo ir tyrimų standarte</i>	13
3.6 <i>Aiškinimas</i>	15
ANTRA DALIS. TESTAVIMO STANDARTAI	16
4.0 Veiksmingo testavimo planavimas	16
4.1 <i>Tikslas</i>	16
4.3 <i>Tarptautinio lygmens ir nacionalinio lygmens sportininkų apibrėžimas</i>	17
4.4 <i>Prioritetų suteikimas sporto šakoms ir (arba) rūšims</i>	18
4.5 <i>Prioriteto suteikimas skirtingiems sportininkams</i>	19
4.6 <i>Prioriteto suteikimas skirtingoms testavimo ir mėginių rūšims</i>	21
4.7 <i>Mėginių tyrimas, išsaugojimo strategija ir tolesnis tyrimas</i>	22
4.8 <i>Informacijos apie buvimo vietą rinkimas</i>	23
4.9 <i>Derinimas su kitomis antidopingo organizacijomis</i>	37
5.0 Pranešimas sportininkams	38
5.1 <i>Tikslas</i>	38
5.2 <i>Bendrosios nuostatos</i>	38
5.3 <i>Reikalavimai, taikomi prieš pranešant sportininkams</i>	38
5.4 <i>Pranešimo sportininkams reikalavimai</i>	40
6.0 Pasiruošimas vykdyti mėginių paėmimo procesą	42
6.1 <i>Tikslas</i>	42
6.2 <i>Bendrosios nuostatos</i>	42
6.3 <i>Pasiruošimo mėginių paėmimo procesui reikalavimai</i>	42
7.0 Mėginių paėmimo proceso vykdymas	45
7.1 <i>Tikslas</i>	45
7.2 <i>Bendrosios nuostatos</i>	45
7.3 <i>Reikalavimai, taikomi prieš mėginio paėmimą</i>	45
7.4 <i>Mėginių paėmimo reikalavimai</i>	46
8.0 Saugumas / tvarkymas po testo atlikimo	48
8.1 <i>Tikslas</i>	48
8.2 <i>Bendrosios nuostatos</i>	48
8.3 <i>Saugumo / tvarkymo po testo atlikimo reikalavimai</i>	48
9.0 Mėginių ir dokumentų gabenimas	48
9.1 <i>Tikslas</i>	48
9.2 <i>Bendrosios nuostatos</i>	49
9.3 <i>Mėginių ir dokumentų gabenimo ir saugojimo reikalavimai</i>	49
10.0 Nuosavybės teisė į mėginius	50
TREČIA DALIS. ANALITINIŲ DUOMENŲ RINKIMO IR TYRIMŲ STANDARTAI	51
11.0 Analitinių duomenų rinkimas, vertinimas ir naudojimas	51
11.1 <i>Tikslas</i>	51
11.2 <i>Analitinių antidopingo duomenų rinkimas</i>	51
11.3 <i>Analitinių antidopingo duomenų vertinimas ir analizė</i>	51

11.4	Analitinių duomenų panaudojimo rezultatai	52
12.0	Tyrimai	52
12.1	Tikslas	52
12.2	Galimų antidopingo taisyklių pažeidimų tyrimas	53
12.3	Tyrimo rezultatai	54
A PRIEDAS. PAKEITIMAI, TAIKOMI SVEIKATOS SUTRIKIMŲ TURINTIEMS		
SPORTININKAMS		55
A.1.	Tikslas	55
A.2.	Apimtis	55
A.3.	Atsakomybė	55
A.4.	Reikalavimai	55
B PRIEDAS. PAKEITIMAI, TAIKOMI NEPILNAMEČIAMS SPORTININKAMS		57
B.1.	Tikslas	57
B.2.	Apimtis	57
B.3.	Atsakomybė	57
B.4.	Reikalavimai	57
C PRIEDAS. ŠLAPIMO MĖGINIŲ PAĖMIMAS		58
C.1.	Tikslas	58
C.2.	Apimtis	58
C.3.	Atsakomybė	58
C.4.	Reikalavimai	58
D PRIEDAS. KRAUJO MĖGINIŲ PAĖMIMAS		61
D.1.	Tikslas	61
D.2.	Apimtis	61
D.3.	Atsakomybė	61
D.4.	Reikalavimai	61
E PRIEDAS. ŠLAPIMO MĖGINIAI. NEPAKANKAMAS KIEKIS		63
E.1.	Tikslas	63
E.2.	Apimtis	63
E.3.	Atsakomybė	63
E.4.	Reikalavimai	63
F PRIEDAS. ŠLAPIMO MĖGINIAI, KURIE NETENKINA TYRIMUI TINKAMO SAVITOJO		
SUNKIO REIKALAVIMO		65
F.1.	Tikslas	65
F.2.	Apimtis	65
F.3.	Atsakomybė	65
F.4.	Reikalavimai	65
G PRIEDAS. REIKALAVIMAI PERSONALUI MĖGINIAMS PAIMTI		67
G.1.	Tikslas	67
G.2.	Apimtis	67
G.3.	Atsakomybė	67
G.4.	Kvalifikacijos ir mokymo reikalavimai	67
G.5.	Akreditacijos, pakartotinės akreditacijos ir įgaliojimų reikalavimai	68
H PRIEDAS. TESTAVIMAS RENGINYJE		69
H.1.	Tikslas	69
H.2.	Apimtis	69
H.3.	Atsakomybė	69
H.4.	Reikalavimai	69
I PRIEDAS. SPORTININKŲ BIOLOGINIŲ PASŲ KRAUJO MĖGINIŲ PAĖMIMAS,		
SAUGOJIMAS IR TRANSPORTAVIMAS		71
I.1.	Tikslas	71

I.2.	Reikalavimai	71
I.3	<i>Mėginių</i> paėmimo procesas	73
I.4.	Gabenimo reikalavimai	73

PIRMA DALIS. ĮVADAS, *KODEKSO* NUOSTATOS, *TARPTAUTINIO STANDARTO* NUOSTATOS IR APIBRĖŽTYS

1.0 Įvadas ir taikymo sritis

Pagrindinė *Tarptautinio testavimo* ir tyrimų *standarto* paskirtis yra planuoti protingą ir veiksmingą *testavimą* ir *varžybų*, ir *ne varžybų metu*, taip pat užtikrinti paimtų *mėginių* vientisumą ir tapatumą nuo to momento, kai *sportininkas* informuojamas apie jo (jos) atrinkimą *testavimui* iki *mėginių* pateikimo iširti laboratorijoje. Šiuo tikslu *Tarptautiniame testavimo* ir tyrimų *standarte* (taip pat jo prieduose) nustatyti privalomi testų paskirstymo planavimo standartai (įskaitant informacijos apie *sportininko* buvimo vietą surinkimą ir naudojimą), *sportininkų* informavimą, pasirengimą *mėginių* paėmimui ir jo vykdymą, *mėginių* ir dokumentų saugumą / tvarkymą po testo, taip pat *mėginių* gabenimą į laboratorijas tyrimui atlikti.

Antroji *Tarptautinio testavimo* ir tyrimų *standarto* paskirtis – nustatyti privalomus antidopingo analitinių duomenų veiksmingo ir efektyvaus rinkimo, vertinimo ir naudojimo standartus, taip pat veiksmingo ir efektyvaus galimų antidopingo taisyklių pažeidimų tyrimų vykdymo standartus.

Tarptautinius testavimo ir tyrimų *standartus* papildys WADA parengti *techniniai dokumentai*, kuriuose pateikiama daugiau duomenų padedant *antidopingo organizacijoms* vykdyti savo pareigas pagal Pasaulinę antidopingo programą. *Techniniai dokumentai* yra privalomi. *Rezultatų valdymo* procesai, kurie anksčiau buvo pateikti *Tarptautiniame testavimo* ir tyrimų *standarte*, dabar atsispindi *Tarptautiniame rezultatų valdymo standarte*.

Šiame *tarptautiniame standarte* vartojamos sąvokos, kurios yra apibrėžtos *Kodekse*, yra nurodytos pasvyruoju šriftu. Šiame arba kitame *tarptautiniame standarte* apibrėžtos sąvokos yra pabrauktos.

2.0 *Kodekso nuostatos*

Tarptautiniam testavimo ir tyrimų *standartui* yra tiesiogiai taikomi šie *Kodekso* straipsniai; jie pateikti pačiame *Kodekse*:

- 2 straipsnis. Antidopingo taisyklių pažeidimai
- 5 straipsnis. *Testavimas* ir tyrimai
- 6 straipsnis. *Mėginių* tyrimas
- 8 straipsnis. *Rezultatų* valdymas: teisė į teisingą bylos nagrinėjimą ir pranešimas apie priimtą sprendimą
- 10 straipsnis. Asmenims taikomos sankcijos
- 12 straipsnis. Kitoms sporto organizacijoms taikomos *pasirašiusiujų šalių* sankcijos
- 13 straipsnis. *Rezultatų valdymas*: Apeliacijos
- 14 straipsnis. Konfidencialumas ir pranešimai
- 20 straipsnis. Papildomos *pasirašiusiujų šalių* ir WADA funkcijos ir pareigos
- 21 straipsnis. Papildomos *sportininkų* ir kitų *asmenų* funkcijos ir pareigos
- 23 straipsnis. Priėmimas ir įgyvendinimas

3.0 Apibrėžtys ir aiškinimas

3.1 *Kodekse apibrėžtos sąvokos, vartojamos Tarptautiniame testavimo ir tyrimų standarte*

ADAMS – Antidopingo administravimo ir valdymo sistema yra internetinė duomenų valdymo priemonė duomenims įvesti, saugoti, keisti ir pranešimams teikti, skirta suinteresuotoms šalims ir WADA padėti vykdyti *antidopingo veiklą* vadovaujantis duomenų apsaugos teisės aktais.

Teigiamas testo rezultatas – WADA akredituotos laboratorijos ar kitos WADA patvirtintos laboratorijos pranešimas apie pagal *Tarptautinį laboratorijų standartą mėginyje* nustatytą *draudžiamosios medžiagos* ar jos *metabolitų* arba *liekanų* buvimą, arba *draudžiamąjį metodą* naudojimo įrodymą.

Teigiamas rezultatas pagal biologinio paso duomenis – pranešimas apie *teigiamą testo rezultatą pagal biologinio paso duomenis*, kaip aprašyta galiojančiuose *tarptautiniuose standartuose*.

Antidopingo organizacija – WADA arba *pasirašiusioji šalis*, atsakinga už taisyklių, kurių paskirtis – inicijuoti, vykdyti bet kurią *dopingo kontrolės* proceso dalį ir užtikrinti jo vykdymą, priėmimą. Tai gali būti, pavyzdžiui, Tarptautinis olimpinis komitetas, Tarptautinis paralimpinis komitetas, kiti *testavimą* savo *renginiuose* atliekantys *didžiųjų renginių organizatoriai*, tarptautinės federacijos ir *nacionalinės antidopingo organizacijos*.

Sportininkas – bet kuris *asmuo*, kuris varžosi tarptautiniu lygmeniu (kaip apibrėžia kiekviena tarptautinė federacija) arba nacionaliniu lygmeniu (kaip apibrėžia kiekviena *nacionalinė antidopingo organizacija*). *Antidopingo organizacija* savo nuožiūra antidopingo taisykles gali taikyti *sportininko*, kuris nėra nei *tarptautinio lygmens sportininkas*, nei *nacionalinio lygmens sportininkas*, atžvilgiu taip jį įtraukdama į „sportininko“ apibrėžtį. *Sportininkų*, kurie nėra nei *tarptautinio lygmens*, nei *nacionalinio lygmens sportininkai*, atžvilgiu *antidopingo organizacija* gali nuspręsti: atlikti ribotą *testavimą* arba *testavimo* visai neatlikti; tirti *mėginius* dėl *draudžiamųjų medžiagų* naudojant ne visą jų parinktį; reikalauti pateikti ribotą informaciją apie savo buvimo vietą arba tokios informacijos visai nereikalauti; arba nereikalauti iš anksto pateikti *LVG*. Tačiau, jeigu *sportininkas*, kurio atžvilgiu *antidopingo organizacija* nusprendė naudotis savo įgaliojimais jį testuoti ir kuris varžosi ne tarptautiniu ar nacionaliniu lygmeniu, padaro 2.1, 2.3 ar 2.5 punktuose apibrėžtą antidopingo taisyklių pažeidimą, tuomet turi būti skiriamos *Kodekse* numatytos *nuobaudos*. Taikant 2.8 ar 2.9 punktą ir informavimo bei *švietimo* antidopingo srityje tikslais, bet kuris *asmuo*, kuris sporte dalyvauja prižiūrint bet kuriai *pasirašiusiajai šaliai*, vyriausybei ar kitai *Kodekso* besilaikančiai sporto organizacijai, yra *sportininkas*.

[Komentaras. *Sporte dalyvaujantys asmenys gali būti priskiriami vienai iš penkių kategorijų: 1) tarptautinio lygmens sportininkas, 2) nacionalinio lygmens sportininkas, 3) asmenys, kurie nėra tarptautinio arba nacionalinio lygmens sportininkai, tačiau jų atžvilgiu tarptautinė federacija arba nacionalinė antidopingo organizacija yra nusprendusi vykdyti priežiūrą, 4) sportininkas mėgėjas, ir 5) asmenys, kurių atžvilgiu įgaliojimų neturi arba priežiūros nėra nusprendusi vykdyti jokia tarptautinė federacija arba nacionalinė antidopingo organizacija. Visi tarptautinio ir nacionalinio lygmens sportininkai yra saistomi Kodekso antidopingo taisyklėmis, o tarptautinio ir nacionalinio lygmens sportas turi būti apibrėžtas atitinkamai tarptautinių federacijų ir nacionalinių federacijų antidopingo taisyklėse.]*

Sportininko biologinis pasas – duomenų rinkimo ir palyginimo programa ir metodai, kaip aprašyta *Tarptautiniame testavimo ir tyrimų standarte* bei *Tarptautiniame laboratorijų standarte*.

Sportininkų pagalbinis personalas – bet kuris treneris, instruktorius, vadovas, atstovas, komandos personalo narys, pareigūnas, medicinos ir pagalbinio medicinos personalo narys, vienas iš tėvų ar bet kuris kitas *asmuo*, kuris dirba su sporto *varžybose* dalyvaujančiu ar joms besirengiančiu *sportininku* ar jį gydo arba jam padeda.

Bandymas – sąmoningas elgesys, kurį sudaro realus veiksmas, kuriuo ketinama padaryti antidopingo taisyklių pažeidimą. Tačiau antidopingo taisyklių pažeidimas nebus padarytas vien bandant padaryti pažeidimą, jeigu *asmuo* bandymo atsisako iki tol, kol jo neatskleidė trečioji šalis, kuri bandyme nedalyvauja.

Netipinis rezultatas – WADA akredituotos laboratorijos ar kitos WADA patvirtintos laboratorijos pranešimas apie būtinybę atlikti tolesnį tyrimą prieš nustatant *teigiamą testo rezultatą*, kaip numatyta *Tarptautiniame laboratorijų standarte* ar susijusiuose *techniniuose dokumentuose*.

Netipinis rezultatas pagal paso duomenis – pranešimas, apibūdinamas kaip *netipinis rezultatas pagal paso duomenis*, kaip aprašyta galiojančiuose *tarptautiniuose standartuose*.

CAS – Sporto arbitražo teismas (angl. CAS).

Kodeksas – Pasaulinis antidopingo *Kodeksas*.

Varžybos – vienerios lenktynės, mačas, rungtynės ar varžybos individualioje sporto šakoje. Pavyzdžiui, krepšinio rungtynės arba lengvosios atletikos 100 metrų sprinto varžybos olimpiųjų žaidynių finale. Etapinių lenktynių arba kitų sporto varžybų, kuriose prizai teikiami kasdien arba kitais laiko tarpais, atžvilgiu skirtumas tarp *varžybų* ir *renginio* yra toks, kaip nurodyta atitinkamos tarptautinės federacijos taisyklėse.

Nuobaudos už antidopingo taisyklių pažeidimus (nuobaudos) – *sportininkui* ar kitam *asmeniui* pažeidus antidopingo taisykles, gali būti taikoma viena ar kelios iš šių *nuobaudų*: a) *anuliavimas* reiškia, kad *sportininko* rezultatai, pasiekti konkrečiose *varžybose* ar *renginyje*, pripažįstami negaliojančiais taikant visas atitinkamas *nuobaudas*, taip pat ir bet kokių medalių, taškų ar prizų atėmimą; b) *diskvalifikacija* reiškia, kad dėl antidopingo taisyklių pažeidimo *sportininkui* ar kitam *asmeniui* nustatyta laikotarpį neleidžiama dalyvauti jokiose *varžybose* ar kitoje veikloje, arba gauti finansavimą, kaip numatyta 10.14.1 punkte; c) *laikinas nušalinimas* reiškia, kad *sportininkui* ar kitam *asmeniui* laikinai neleidžiama dalyvauti jokiose *varžybose* ar veikloje tol, kol svarstant bylą pagal 8 straipsnį bus priimtas galutinis sprendimas; d) *finansinės nuobaudos* reiškia, kad už antidopingo taisyklių pažeidimą paskiriama finansinė sankcija arba reikalaujama atlyginti išlaidas, susijusias su antidopingo taisyklių pažeidimu; ir e) *viešas paskelbimas* reiškia, kad informacija išplatinama arba paskelbiama visuomenei arba *asmenims*, kurie nėra tie *asmenys*, kuriems turi būti iš anksto pranešama pagal 14 straipsnį. *Komandinėse sporto šakose* komandoms *nuobaudos* taip pat gali būti skiriamos kaip numatyta 11 straipsnyje.

Sprendimo riba – *mėginyje* esančios ribinės medžiagos rezultato vertė, kurią viršijus apie *teigiamą testo rezultatą* pranešama, kaip nustatyta *Tarptautiniame laboratorijų standarte*.

Igaliotos trečiosios šalys – bet kuris *asmuo*, kuriam *antidopingo organizacija* deleguoja kokį nors *dopingo kontrolės* arba antidopingo *švietimo* programų aspektą, įskaitant (bet neapsiribojant) trečiasias šalis arba kitas *antidopingo organizacijas*, kurios *antidopingo organizacijai* atlieka *mėginių* paėmimą, teikia kitas *dopingo kontrolės* paslaugas arba vykdo antidopingo *švietimo* programas, arba kaip nepriklausomi rangovai veikiantys asmenys, kurie *antidopingo organizacijai* teikia *dopingo kontrolės* paslaugas (pvz., darbuotojais nesantys *dopingo kontrolės pareigūnai* arba stebėtojai). *Igaliota trečioji šalis* neapima CAS.

Dopingo kontrolė – visi veiksmai ir procesai nuo testų paskirstymo planavimo iki galutinio apeliacijos išnagrinėjimo ir *nuobaudų* įvykdymo, įskaitant visus tarpinius veiksmus ir procesus, įskaitant (bet neapsiribojant) *testavimą*, tyrimus, informacijos apie savo buvimo vietą pateikimą, *LVG*, *mėginių* paėmimą ir tvarkymą, laboratorinius tyrimus, *rezultatų valdymą*, bylos nagrinėjimą ir apeliacijas, taip pat tyrimus bei 10.14 punkto (Statusas *diskvalifikacijos* arba *laikino nušalinimo* laikotarpiu) pažeidimų bylą nagrinėjimą.

Švietimas – ugdyimo procesas, kuriuo siekiama ugdyti sportinę dvasią puoselėjančias ir saugančias

vertybes bei elgseną ir užkirsti kelią tyčiniam bei netyčiniam dopingo vartojimui.

Renginys – eilė atskirų *varžybų*, kurias kartu rengia vienas valdymo organas (pvz., olimpinės žaidynės, tarptautinės federacijos pasaulio čempionatai ar Panamerikos žaidynės).

Renginio vietos – valdymo organo paskirtos *renginio* vietos.

Per varžybas – laikotarpis, kuris prasideda 23:59 val. prieš *varžybų* dieną, į kurių tvarkaraštį *sportininkas* yra įtrauktas, ir baigiasi pasibaigus tokioms *varžyboms* ir su tokiomis *varžybomis* susijusiam *mėginių* paėmimo procesui. Tačiau WADA tam tikrai sporto šakai gali patvirtinti alternatyvią apibrėžtį, jeigu tarptautinė federacija įtikinamai pagrįs, kad jos sporto šakai yra būtina kitokia apibrėžtis; gavus WADA patvirtinimą, tokia alternatyvia apibrėžtimi vadovaujasi visi tos sporto šakos *didžiųjų renginių organizatoriai*.

[Komentaras. Visuotinai pripažįstama sąvokos „per varžybas“ apibrėžtis užtikrina didesnę sportininkų suderinamumą visose sporto šakose, padeda išvengti sportininkams kylančių neaiškumų dėl atitinkamų testavimo per varžybas terminų arba šiuos neaiškumus sumažina, padeda išvengti teigiamų testų rezultatų dėl neapdairumo laikotarpiais tarp renginio varžybų ir padeda užkirsti kelią galimam rezultatų pagerinimui dėl to, kad ne varžybų metu draudžiamų medžiagų randama per varžybas.]

Nepriklausomų stebėtojų programa – WADA prižiūrima stebėtojų ir (arba) auditorių grupė, kuri pagal WADA atitikties stebėsenos programą tam tikriems *renginiams* arba per tam tikrus *renginius* stebi *dopingo kontrolės* procesą ir duoda patarimus dėl jo bei praneša apie savo pastebėjimus.

Diskvalifikacija – žr. pirmiau nurodytas *nuobaudas už antidopingo taisyklių pažeidimus*.

Tarptautinis renginys – *renginys* ar *varžybos*, kurioms kaip *renginio* valdymo organas vadovauja arba *renginio* techninius darbuotojus paskiria Tarptautinis olimpinis komitetas, Tarptautinis paralimpinis komitetas, tarptautinė federacija, *didžiųjų renginių organizatorius* ar kita tarptautinė sporto organizacija.

Tarptautinio lygmens sportininkas – *sportininkas*, kuris sporto *varžybose* dalyvauja tarptautiniu lygmeniu, kaip apibrėžia kiekviena tarptautinė federacija, laikydamosi *Tarptautinio testavimo ir tyrimų standarto*.

Tarptautinis standartas – WADA priimtas standartas, papildantis *Kodeksą*. Pakanka laikytis *tarptautinio standarto* (o ne kito alternatyvaus standarto, praktikos ar procedūros), kad būtų galima nuspręsti, jog *tarptautiniame standarte* nustatytos procedūros atliktos tinkamai. *Tarptautiniai standartai* apima bet kokius pagal *tarptautinį standartą* parengtus *techninius dokumentus*.

Liekana (žymuo) – junginys, junginių grupė arba biologinis (-iai) kintamasis (-ieji), rodantys, kad buvo *virtuota draudžiamoji medžiaga* ar *naudotas draudžiamasis metodas*.

Nepilnametis – fizinis asmuo, kuriam dar nėra aštuoniolikos metų.

Nacionalinė antidopingo organizacija – kiekvienos šalies paskirtas (-i) subjektas (-ai), kuris (-ie) turi pagrindinius įgaliojimus priimti ir įgyvendinti antidopingo taisykles, vadovauti *mėginių* paėmimui, valdyti testų rezultatus ir vykdyti *rezultatų valdymą* nacionaliniu lygmeniu ir yra už tai atsakingas (-i). Jei kompetentinga valdžios institucija (-os) tokio subjekto nepaskiria, juo yra šalies *nacionalinis olimpinis komitetas* ar jo paskirtas subjektas.

Nacionalinis renginys – sporto *renginys* ar *varžybos*, kuriose dalyvauja *tarptautinio* ar *nacionalinio lygmens sportininkai* ir kurios nėra *tarptautinis renginys*.

Nacionalinio lygmens sportininkas – *sportininkas*, kuris sporto *varžybose* dalyvauja nacionaliniu lygmeniu, kaip apibrėžia kiekviena *nacionalinė antidopingo organizacija*, laikydamasis *Tarptautinio testavimo ir tyrimų standarto*.

Nacionalinis olimpinis komitetas – Tarptautinio olimpinio komiteto pripažinta organizacija. Sąvoka „nacionalinis olimpinis komitetas“ apima ir nacionalines sporto konfederacijas tose šalyse, kuriose nacionalinė sporto konfederacija prisiima standartines nacionalinio olimpinio komiteto pareigas kovos su dopingu srityje.

Ne varžybų metu – bet koks laikotarpis *ne varžybų metu*.

Asmuo – fizinis asmuo ar organizacija arba kitas subjektas.

Draudžiamasis metodas – bet koks metodas, aprašytas *Draudžiamųjų medžiagų ir metodų sąrašė*.

Draudžiamoji medžiaga – bet kokia medžiaga ar medžiagų klasė, aprašyta *Draudžiamųjų medžiagų ir metodų sąrašė*.

Pažeidžiamas asmuo – sportininkas arba kitas fizinis asmuo, kuris antidopingo taisyklių pažeidimo padarymo metu: i) yra jaunesnis nei (16) metų amžiaus; ii) yra jaunesnis nei aštuoniolikos (18) metų amžiaus, nėra įtrauktas į *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* ir niekada nesivaržė jokioje atviros kategorijos tarptautiniame renginyje; arba iii) kuriam dėl kitų nei amžius priežasčių pagal taikomus nacionalinius teisės aktus yra pripažintas ribotas veiksnumas.

[Komentaras. Tam tikromis aplinkybėmis pažeidžiami asmenys pagal Kodeksą yra traktuojami kitaip nei kiti sportininkai ar kiti asmenys suprantant, kad tam tikro amžiaus nesulaukęs arba tam tikrų intelektinių gebėjimų neturintis sportininkas ar kitas asmuo gali neturėti protinių gebėjimų suvokti ir įvertinti Kodekse nustatytų elgesio draudimų. Tai būtų taikoma, pavyzdžiui, parolimpinės sporto šakos sportininkui, turinčiam dokumentais patvirtintą ribotą veiksnumą dėl intelektualinio sutrikimo. Sąvoka „atvira kategorija“ netaikoma jaunių arba kitų amžiaus grupių kategorijoms.]

Laikinas nušalinimas – žr. pirmiau nurodytas nuobaudas už antidopingo taisyklių pažeidimus.

Sportininkas mėgėjas – fizinis asmuo, taip apibrėžta atitinkamos nacionalinės antidopingo organizacijos. Ši sąvoka netaikoma asmeniui, kuris per penkerių (5) metų laikotarpį iki bet kurio antidopingo taisyklių pažeidimo padarymo buvo tarptautinio lygmens sportininkas (kaip kiekvienos tarptautinės federacijos yra apibrėžiama pagal *Tarptautinį testavimo ir tyrimų standartą*) arba nacionalinio lygmens sportininkas (kaip kiekvienos nacionalinės antidopingo organizacijos yra apibrėžiama pagal *Tarptautinį testavimo ir tyrimų standartą*), atviroje kategorijoje atstovavo kurią nors valstybę tarptautiniame renginyje arba buvo įtrauktas į kurios nors tarptautinės federacijos arba nacionalinės antidopingo organizacijos *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* ar kitą buvimo vietos informacijos sąrašą.

[Komentaras. Sąvoka „atvira kategorija“ neapima varžybų, kurios skirtos jaunių arba tam tikrų amžiaus grupių kategorijoms.]

Registruotasis testuotinių sportininkų sąrašas – aukščiausio lygmens sportininkų, kurių tikslinis testavimas atliekamas per varžybas ir ne varžybų metu, sąrašas, kurį atskirai tarptautiniu lygmeniu sudaro tarptautinės federacijos, o nacionaliniu lygmeniu – nacionalinės antidopingo organizacijos ir įtraukia į tarptautinės federacijos ar nacionalinės antidopingo organizacijos testų paskirstymo planą, ir todėl tokie sportininkai privalo teikti informaciją apie savo buvimo vietą, kaip numatyta 5.5 punkte ir *Tarptautiniame testavimo ir tyrimų standarte*.

Rezultatų valdymas – procesas, apimantis laikotarpį nuo pranešimo *Tarptautinio rezultatų valdymo standarto* 5 straipsnyje nustatyta tvarka arba kai kuriais atvejais (pvz., su netipinių rezultatų, sportininko biologinio paso, su buvimo vieta susijusių pažeidimų atveju) nuo *Tarptautinio rezultatų valdymo standarto* 5 straipsnyje konkrečiai numatytų etapų prieš pateikiant pranešimą ir kaltinimų pareiškimo iki galutinio bylos išnagrinėjimo, įskaitant bylos nagrinėjimo proceso pirmąją arba apeliacinę instanciją (jei pateiktas skundas) pabaigą.

Mėginys – bet kokia dopingo kontrolei paimta biologinė medžiaga.

[Komentaras. Kartais tvirtinama, kad kraujo mėginių ėmimas prieštarauja tam tikrų religinių ar kultūrinių grupių principams. Nustatyta, kad toks tvirtinimas neturi pagrindo.]

Pasirašiusios šalys – subjektai, kurie priima Kodeksą ir įsipareigoja Kodeksą įgyvendinti, kaip numatyta 23 straipsnyje.

Svari pagalba – pagal 10.7.1 punktą *svarią pagalbą* teikiantis *asmuo* privalo: 1) raštiškame pasirašytame pranešime arba įrašytame pranešime visiškai atskleisti savo turimą informaciją, susijusią su antidopingo taisyklių pažeidimu ar kitu 10.7.1.1 punkte nurodytu procesu, ir 2) visiškai bendradarbiauti tiriant ir nagrinėjant bet kokią su ta informacija susijusią bylą ar klausimą, taip pat, pavyzdžiui, duoti parodymus nagrinėjamoje byloje, jeigu to reikalauja *antidopingo organizacija* ar bylą nagrinėjanti kolegija. Be to, teikiama informacija turi būti patikima ir turi sudaryti reikšmingą bet kokios bylos ar proceso dalį arba, jeigu byla nėra iškelta arba procesas nėra pradėtas, turi suteikti pakankamą pagrindą, kuriuo remiantis būtų galima iškelti bylą arba pradėti procesą.

Kliudymas – tyčinė veika, kuria kenkiama *dopingo kontrolės* procesui, tačiau kuri kitu atveju nepatektų į *draudžiamųjų metodų* apibrėžtį. *Kliudymas* apima (tuo neapsiribojant) kyšio už tam tikro veiksmo atlikimą ar neatlikimą siūlymą arba paėmimą, trukdymą paimti *mėginį*, poveikio *mėginio* tyrimui darymą arba veiksmus, dėl kurių *mėginio* tyrimas tampa neįmanomas, *antidopingo organizacijai*, LVG komitetui arba bylą nagrinėjančiai kolegijai teikiamų dokumentų klastojimą, liudytojų kurstymą duoti melagingus parodymus, sukčiavimą, siekiant daryti įtaką *antidopingo organizacijai* vykdant *rezultatų valdymą* arba bylą nagrinėjančiai kolegijai skiriant *nuobaudas* ir bet koks kitas analogiškas tyčinis trukdymas arba bandymas trukdyti kuriam nors *dopingo kontrolės* aspektui.

[Komentaras. Pavyzdžiui, pagal šį punktą būtų draudžiama keisti identifikacijos numerius *dopingo kontrolės* formoje atliekant testus, sudaužyti B buteliuką atliekant B mėginio tyrimą arba keisti mėginį į jį pridedant pašalinės medžiagos, taip pat grasinti liudytojui arba liudytojams, *dopingo kontrolės* procese davusiems parodymus arba suteikusiems informacijos. *Kliudymu* laikomi veiksmai, vykdomi *rezultatų valdymo* procese. Žr. 10.9.3.3 punktą. *Kliudymu* nelaikomi veiksmai, kurių *asmuo teisėtai* imasi vykdydamas gynybą dėl kaltinimo padarius *antidopingo taisyklių pažeidimą*. Užgaulus elgesys *dopingo kontrolės* pareigūno ar kito *dopingo kontrolėje* dalyvaujančio asmens atžvilgiu, kuris šiaip nėra *kliudymas*, aptariamasis sporto organizacijų drausmės taisyklėse.]

Tikslinis testavimas – konkrečių sportininkų atranka testavimui pagal *Tarptautinio testavimo* ir tyrimų *standarto* kriterijus.

Komandinė sporto šaka – sporto šaka, kurioje *per varžybas* leidžiama keisti žaidėjus.

Techninis dokumentas – WADA atitinkamai priimamas ir paskelbiamas dokumentas, kuriame *tarptautiniame standarte* nustatyta tvarka yra pateikiami privalomi techniniai reikalavimai, susiję su tam tikromis antidopingo temomis.

Testavimas – *dopingo kontrolės* proceso dalys, susijusios su testų paskirstymu planavimu, *mėginių* paėmimu, *mėginių* tvarkymu ir *mėginių* gabenimu į laboratoriją.

WADA – Pasaulinė antidopingo agentūra.

3.2 Sąvokos, apibrėžtos *Tarptautiniame laboratorijų standarte*:

Adaptacinis modelis – matematinis modelis, skirtas neįprastiems daugiamečių sportininkų stebėjimo rezultatams nustatyti. Šiuo modeliu žymenų išilginio profilio verčių tikimybė skaičiuojama remiantis prielaida, kad sportininko fiziologinė būklė yra normali.

Analitinis testavimas – laboratorijoje atliekamos *dopingo kontrolės* proceso dalys, susijusios su *mėginių* tvarkymu, tyrimu ir pranešimu apie rezultatus.

Sportininkų biologinių pasų valdymo skyrius (SBPVS) – skyrius, kurį sudaro asmuo arba asmenys, atsakingi už pasų saugotojo vardu vykdomą savalaikį *sportininkų biologinių pasų* valdymą ADAMS sistemoje.

Patvirtinimo procedūra (PP) – analitinio testavimo procedūra, kurios tikslas yra patvirtinti vienos ar kelių konkrečių *draudžiamųjų medžiagų, draudžiamosios medžiagos metabolito (-ų) arba draudžiamosios medžiagos vartojimo ar draudžiamojo metodo naudojimo žymens(-ų) mėginyje* buvimą ir (arba), jei taikoma, koncentraciją / santykį / balą ir (arba) kilmę (išorinę arba vidinę).

Laboratorija (-os) – A) WADA akredituota (-os) laboratorija (-os), *dopingo kontrolės* veikloje taikanti (-čios) testavimo metodus ir procesus, kuriais pateikiama įrodomųjų duomenų į *Draudžiamųjų medžiagų ir metodų sąrašą* įtrauktoms *draudžiamosios medžiagoms* arba *draudžiamiesiems metodams* aptikti ir (arba) nustatyti ir, jei taikoma, medžiagos ribinės vertės kiekiui šlapime ir kituose biologiniuose *mėginiuose* nustatyti.

WADA patvirtinta sportininko biologinio paso laboratorija (-os): – laboratorija (-os), kurios kitaip nėra akreditavusios WADA, taikančios analitinius metodus ir procesus, remiant SBP programos hematologinį modulį ir laikantis neakredituotų SBP laboratorijų patvirtinimas.

3.3. Sąvokos, apibrėžtos *Tarptautiniame rezultatų valdymo standarte*:

Kodekso nesilaikymas – sąvoka, apibūdinanti *Kodekso* 2.3 ir (arba) 2.5 punktuose nurodytus antidopingo taisyklių pažeidimus.

Pranešimo nepateikimas – *sportininko* (arba trečiojo asmens, kuriam *sportininkas* yra pavedęs šią užduotį) nepateiktas tikslus ir išsamus pranešimas apie buvimo vietą, kad pranešime apie buvimo vietą nurodytu laiku ir vietoje *sportininką* būtų galima rasti *testui* atlikti, arba pranešimo apie buvimo vietą nepatikslinimas, kai būtina užtikrinti, kad jis būtų tikslus ir išsamus, kaip reikalaujama pagal *Tarptautinio testavimo* ir tyrimų *standarto* 4.8 punktą ir *Tarptautinio rezultatų valdymo standarto* B priedą.

Praleistas testas – *sportininko* nesudaryta galimybė jį testuoti pranešime apie buvimo vietą nurodytoje vietoje ir nurodytu atitinkamos dienos 60 minučių laikotarpiu, kaip reikalaujama pagal *Tarptautinio testavimo* ir tyrimų *standarto* 4.8 punktą ir *Tarptautinio rezultatų valdymo standarto* B priedą.

Biologinis pasas – visų atitinkamų unikalių atskiro *sportininko* duomenų palyginimas, kurį gali sudaryti kelerių metų *žymenų* profiliai, to konkretaus *sportininko* unikalūs heterogeniniai veiksniai ir kita svarbi informacija, galinti padėti vertinant *žymenis*.

Biologinio paso saugotojas – *antidopingo organizacija*, atsakinga už *sportininko biologinio paso rezultatų valdymą* ir už keitimąsi atitinkama informacija, susijusia su to *sportininko biologiniu pasu*, su kita (-omis) *antidopingo organizacija (-omis)*.

Rezultatų valdymo institucija – *antidopingo organizacija*, atsakinga už *rezultatų valdymo* vykdymą konkrečiu atveju.

Su buvimo vieta susijęs pažeidimas – pranešimo nepateikimas arba praleistas testas.

3.4 Sąvokos, apibrėžtos *Tarptautiniame privatumo ir asmens duomenų apsaugos standarte*:

Tvarkymas (ir bendrašakniai žodžiai tvarkyti ir tvarkomi) – asmens duomenų rinkimas, prieiga, laikymas, saugojimas, atskleidimas, perdavimas, persiuntimas, keitimas, ištrynimasis ar kitoks

naudojimas jais.

3.5 Šios sąvokos vartojamos išskirtinai *Tarptautiniame testavimo ir tyrimų standarte*:

Kraujo paėmimo pareigūnas (KPP) – pareigūnas, turintis kvalifikaciją ir mėginių paėmimo institucijos įgaliojimas paimti *sportininko* kraujo mėginį.

Saugojimo seka – *asmens* ir organizacijų, kurie yra atsakingi už *mėginio* saugojimą nuo *mėginio* pateikimo iki jo pristatymo tyrimui į laboratoriją, seka.

Lydintysis pareigūnas – pareigūnas, mėginių paėmimo institucijos tinkamai parengtas ir įgaliojamas vykdyti specialias pareigas, įskaitant vieną ar keletą iš toliau išvardytų (mėginių paėmimo institucijos nuožiūra): informuoti *sportininką*, atrinktą *mėginiui* pateikti; lydėti ir stebėti *sportininką* iki atvykimo į dopingo kontrolės punktą; lydėti ir (arba) stebėti *sportininkus*, esančius dopingo kontrolės punkte; ir (arba) stebėti ir patikrinti *mėginio* pateikimą, jei jis turi tam reikiamą kvalifikaciją.

Informavimo apie buvimo vietą reikalavimai pagal Kodekso 2.4 punktą – informavimo apie buvimo vietą reikalavimai, išdėstyti 4.8 punkte, taikytini į tarptautinės federacijos ar *nacionalinės antidopingo organizacijos Registruotąjį testuotųjų sportininkų sąrašą* įtrauktiems *sportininkams*.

Dopingo kontrolės koordinatorius – *antidopingo organizacija* arba *įgaliota trečioji šalis*, kuri *antidopingo organizacijos* vardu koordinuoja bet kuriuos *dopingo kontrolės* aspektus. Pagal *Kodeksą* galutinė atsakomybė už *Tarptautinio testavimo* ir tyrimų, *leidimų vartoti gydymui išdavimo*, privatumo ir asmens duomenų apsaugos ir *rezultatų valdymo* standartų reikalavimų vykdymą visais atvejais tenka *antidopingo organizacijai*.

Dopingo kontrolės pareigūnas (DKP) – pareigūnas, mėginių ėmimo institucijos parengtas ir įgaliojamas vykdyti *Tarptautiniame testavimo* ir tyrimų *standarte* DKP nustatytas pareigas.

Dopingo kontrolės punktas – vieta, kurioje pagal 6.3.2 punktą vykdomas mėginio paėmimo procesas.

Ekspertas – *ekspertas (-ai)* ir (arba) ekspertų grupė, turintys atitinkamos srities žinių, išrinkti *antidopingo organizacijos* ir (arba) Sportininkų pasų valdymo skyriaus ir atsakingi už biologinio paso vertinimą. Ekspertas neturi priklausyti *antidopingo organizacijai*.

Hematologinio modulio ekspertų grupę turėtų sudaryti bent trys (3) ekspertai, turintys klinikinės ir laboratorinės hematologijos, sporto medicinos arba sporto fiziologijos, arba kelių iš šių sričių kvalifikaciją kraujo *dopingo kontrolės* srityje. Steroidinio modulio ekspertų grupę turėtų sudaryti bent trys (3) asmenys, turintys kvalifikaciją laboratorinės steroidų analizės, dopingo vartojant steroidus ir metabolizmo ir (arba) klinikinės endokrinologijos srityse. Abiejų modulių ekspertų grupę turėtų sudaryti ekspertai, turintys papildomų žinių, kad būtų atstovaujama visoms atitinkamoms sritims. Ekspertų grupėje gali būti bent trijų (3) paskirtų *ekspertų* ir papildomų *ad hoc ekspertų* rezervas, kurio gali prireikti kurio nors iš paskirtųjų ekspertų arba *antidopingo organizacijos Sportininkų biologinių pasų valdymo skyriaus* prašymu.

Varžybu data – apibrėžta 4.8.8.4 punkte.

Testavimas be išankstinio perspėjimo – *mėginių* paėmimas iš anksto neperspėjus *sportininko*, kurį vykdančiam *sportininkas* nuolat lydimas nuo informavimo momento iki *mėginio* pateikimo.

Atsitiktinė atranka – *sportininkų* atranka *testavimui*, kuris nėra *tikslinis testavimas*.

Rizikos vertinimas – dopingo rizikos sporte arba sporto šakoje vertinimas, *antidopingo organizacijos* atliekamas remiantis 4.2 punktu.

Mėginių ėmimo institucija – organizacija, kuri yra atsakinga už *mėginių* paėmimą pagal

Tarptautinio testavimo ir tyrimų *standarto* reikalavimus; tai gali būti 1) pati testavimo institucija; arba 2) įgaliota trečioji šalis, kuriai suteikta arba pagal sutartį perduota teisė vykdyti *testavimą*. Pagal *Kodeksą* galutinė atsakomybė už *Tarptautinio testavimo* ir tyrimų *standarto* reikalavimų vykdymą ir su *mėginių* ėmimu susijusių tyrimų vykdymą visais atvejais tenka testavimo institucijai.

Mėginio paėmimo įranga – A ir B buteliukai, rinkiniai ar talpos, surinkimo indai, mėgintuvėliai ar kiti prietaisai, naudojami *mėginiui* paimti, laikyti ar saugoti bet kuriuo metu imant arba paėmus *mėginį* ir atitinkantys 6.3.4 punkto reikalavimus.

Personalas mėginiams paimti – bendra sąvoka, apibūdinanti kvalifikuotus pareigūnus, *mėginių paėmimo institucijos* įgaliotus vykdyti ar talkinti vykdant pareigas per mėginio paėmimo procesą.

Mėginio paėmimo procesas – visai nuoseklūs veiksmai tiesiogiai dalyvaujant *sportininkui* nuo pirmojo kontakto iki to momento, kai *sportininkas* išeina iš dopingo kontrolės punkto, pateikęs savo *mėginį* (-ius).

Tyrimui tinkamas savitasis sunkis – *mėginių*, kurių kiekis – ne mažiau kaip 90 ml ir ne daugiau kaip 150 ml, savitasis sunkis, kuris siekia 1,005 ar daugiau matuojant refraktometru ir 1,010 ar daugiau matuojant laboratorinėmis liniuotėmis. *Mėginių*, kurių kiekis – 150 ml ir daugiau, atveju savitasis sunkis – 1,003 ar daugiau matuojant tik refraktometru.

Tyrimui reikalingas kiekis šlapimo – ne mažiau nei 90 ml šlapimo, neatsižvelgiant į tai, ar *laboratorijoje* *mėginys* bus tiriamas dėl visų *draudžiamųjų medžiagų* ar *draudžiamųjų metodų*, ar tik dėl kai kurių.

Lengvai matoma apsauga nuo pažeidimų – vienas ar keli į mėginio paėmimo įrangą inkorporuoti arba, jei taikytina, joje esantys indikatoriai arba apsaugos nuo atidarymo, kurių sulaužymas, nebuvimas arba kitoks pažeidimas matomai parodytų, kad mėginio paėmimo įranga pažeista arba bandyta ją pažeisti.

Komandinė veikla (-os) – sportinės veiklos, kurias *sportininkai* vykdo kartu kaip komandos nariai (pvz., treniruotės, kelionės, taktiniai pasitarimai) arba komandai prižiūrint (pvz., komandos gydytojo atliekamas gydymas).

Techninis dokumentas specifinei sporto analizei (TDSSA) – *techninis dokumentas*, kuriame nustatyti minimalaus lygio tyrimai, kuriuos tam tikrose sporto šakose ir tam tikrų rūšių sporte *antidopingo organizacijos* turi vykdyti dėl tam tikrų *draudžiamųjų medžiagų* ir (arba) *draudžiamųjų metodų*, kuriais dažniausiai piktnaudžiaujama tam tikrose sporto šakose ir tam tikrų rūšių sporte.

Testas (-ai) – bet kuris *mėginio* (-ių) derinys, kuris iš vieno *sportininko* yra paimamas (ir ištiriamas) per vieną mėginio paėmimo procesą.

Testų paskirstymo planas – *antidopingo organizacijos*, planuojančios *testuoti sportininkus* pagal 4 straipsnio reikalavimus, parengtas raštiškas dokumentas.

Testavimo institucija – *antidopingo organizacija*, duodanti leidimą *testuoti sportininkus*, kurių atžvilgiu ji turi įgaliotumus. Leidimas atlikti *testavimą* pagal *antidopingo organizacijos* įgaliotumą ir jos taisyklės gali būti duodamas *įgaliotai trečiajai šaliai*. Šis leidimas turi būti patvirtintas dokumentais. *Antidopingo organizacija*, duodanti leidimą atlikti *testavimą*, yra laikoma testavimo institucija, kuriai pagal *Kodeksą* tenka galutinė atsakomybė užtikrinti, kad *testavimą* vykdanči *įgaliota trečioji šalis* jį vykdytų pagal *Tarptautinio testavimo* ir tyrimų *standarto* reikalavimus.

Pranešimas apie nepavykusi bandymą – išsamus pranešimas apie nesėkmingą bandymą paimti *sportininko*, įtraukto į *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą*, *mėginį*, nurodant bandymo datą ir vietą, į kurią atvykta, tikslų atvykimo ir išvykimo iš tos vietos laiką, priemones, kurių toje vietoje imtasi siekiant surasti *sportininką* (įskaitant informaciją apie kontaktus su trečiaisiais

asmenimis), taip pat bet kokią kitą svarbią informaciją apie bandymą.

Pranešimas apie buvimo vietą – informacija, į *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* (arba, jei taikoma, *Testuotinių sportininkų sąrašą*) įtraukto *sportininko* arba jo vardu pagal 4.8 punktą pateikiama apie *sportininko* buvimo vietą per kitą ketvirtį.

3.6 Aiškinimas

- 3.6.1** Oficialus *Tarptautinio testavimo* ir tyrimų *standarto* tekstas skelbiamas anglų ir prancūzų kalbomis. Esant angliško ir prancūziško tekstų neatitikimams, vadovaujamosi tekstu anglų kalba.
- 3.6.2** Kaip ir *Kodeksas*, *Tarptautinis testavimo* ir tyrimų *standartas* parengtas atsižvelgiant į proporcingumo, žmogaus teisių ir kitus taikomus teisinius principus, kuriais remiantis jis yra aiškinamas ir taikomas.
- 3.6.3** Įvairias *Tarptautinio testavimo* ir tyrimų *standarto* nuostatas paaiškinantys komentarai naudojami jį aiškinant.
- 3.6.4** Jei nėra nurodyta kitaip, nuorodos į dalis ir straipsnius reiškia nuorodas į *Tarptautinio testavimo* ir tyrimų *standarto* dalis ir straipsnius.
- 3.6.5** Jeigu *Tarptautiniame testavimo* ir tyrimų *standarte* vartojama sąvoka „dienos“, tai reiškia kalendorines dienas, jei nenustatyta kitaip.
- 3.6.6** *Tarptautinio testavimo* ir tyrimų *standarto* priedai taip pat yra privalomi kaip ir likusi šio *tarptautinio standarto* dalis.

ANTRA DALIS. TESTAVIMO STANDARTAI

4.0 Veiksmingo *testavimo* planavimas

4.1 Tikslas

- 4.1.1** Kiekviena *antidopingo organizacija* privalo planuoti ir vykdyti protingą *sportininkų*, kurių atžvilgiu turi įgaliojimus, *testavimą*, kuris būtų proporcingas dopingo vartojimo rizikai ir veiksmingas nustatant dopingo vartojimą bei atgrasant nuo jo. Šio 4 straipsnio tikslas – nustatyti veiksmus, kurių reikia imtis rizikos vertinimui ir šį reikalavimą atitinkančiam testų paskirstymo planui parengti. *Kodekso* 23.3 punkte reikalaujama, kad *pasirašiusiosios šalys Kodeksą* ir tarptautinius standartus atitinkančioms visų sričių *testavimo* programoms vykdyti skirtų pakankamus išteklius.
- 4.1.2** *Antidopingo organizacija* užtikrina, kad interesų konfliktą turintis *sportininkų pagalbinis personalas* ir bet kurie kiti *asmenys* nedalyvautų savo *sportininkų* testų paskirstymo planavime ar *sportininkų* atrankos *testavimui* procese.
- 4.1.3** *Antidopingo organizacija* savo rizikos vertinimą ir testų paskirstymo planą įtvirtina dokumentuose ir pareikalavus pateikia juos WADA. *Antidopingo organizacija* privalo WADA įtikinamai įrodyti, kad ji tinkamai įvertino atitinkamą riziką ir parengė ir (arba) įgyvendino tinkamą, tokio vertinimo rezultatais pagrįstą, testų paskirstymo planą.
- 4.1.4** Savo rizikos vertinimo ir testų paskirstymo plano metinę/ciklo stebėseną, vertinimą ir atnaujinimą *antidopingo organizacija* vykdo atsižvelgdama į pasikeitusias aplinkybes ir testų paskirstymo plano vykdymą.

4.2 Rizikos vertinimas

- 4.2.1** Pirmame testų paskirstymo plano rengimo etape būtina sąžiningai atlikti rizikos vertinimą. Atliekant šį vertinimą atsižvelgiama (bent) į šią informaciją:
- fiziniai ir kiti atitinkamai (-oms) sporto šakai (-oms) (ir (arba) sporto šakos (-ų) rūšiai (-ims)) būdingi reikalavimai, ypač atsižvelgiant į sporto šakai (-oms) (sporto rūšiai (-ims)) būdingus fiziologinius reikalavimus;
  - kurias *draudžiamąsias medžiagas* ir (arba) *draudžiamuosius metodus sportininkas* laikytų labiausiai tinkamais sportiniams rezultatams pagerinti atitinkamoje sporto šakoje (-se) ar rūšyje (-se);
  - atlygis arba kitos galimos paskatos už dopingo vartojimą skirtinguose sporto šakos (-u) (sporto rūšies (-iu)) lygmenyse ir toje (-ose) sporto šakoje (-se) (sporto rūšyje (-yse)) dalyvaujantioms tautoms;
  - dopingo vartojimo sporto šakoje (-se) (sporto rūšyje (-se)), tautoje (-ose) ir (arba) *renginyje* istorija;
- [4.2.1 punkto d papunkčio komentaras. Jeigu nėra veiksmingos sporto šakai skirtos testavimo programos, kuri apimtų testavimą ir per varžybas, ir ne varžybų metu, istorija, rodanti teigiamų testo rezultatų nebuvimą arba nedaug tokių rezultatų, praktiškai neparodo dopingo vartojimo rizikos toje sporto šakoje.]*
- esama dopingo vartojimo statistika ir tendencijų moksliniai tyrimai (pvz., WADA skelbiami antidopingo *testavimo* skaičiai ir pranešimai apie

antidopingo taisyklių pažeidimus; recenzuoti straipsniai);

- f) pagal 11 straipsnį gauta informacija / analitikos duomenys apie galimus dopingo vartojimo sporte atvejus (pvz., laboratorijų ir Sportininkų biologinių pasų valdymo skyriaus (SBPVS) rekomendacijos, mėginių ėmimo personalo pranešimai; *sportininkų* parodymai; kriminalinių tyrimų informacija; ir (arba) kita informacija / analitiniai duomenys, parengti pagal WADA Informacijos rinkimo ir keitimosi analitiniais duomenimis gaires);
- g) ankstesnių testų paskirstymo planavimo ciklą, įskaitant ir ankstesnes *testavimo* strategijas, rezultatai;
- h) kuriais savo sportinės karjeros tam tikroje sporto šakoje (rūšyje) momentais yra didžiausia tikimybė, kad *sportininkas* vartos *draudžiamąsias medžiagas* ir (arba) *draudžiamuosius metodus*; ir
- i) atsižvelgiant į konkrečios sporto šakos (rūšies) sezono struktūrą (taip pat ir standartinius *varžybų* grafikus bei treniruočių modelius), kuriuo (-iais) metų / ciklo laiku (-ais) yra didžiausia tikimybė, kad *sportininkas* vartos *draudžiamąsias medžiagas* ir (arba) *draudžiamuosius metodus*.

4.2.2 Rengdama savo testų paskirstymo planą, *antidopingo organizacija* tinkamai atsižvelgia į rizikos atitinkamoje sporto šakoje ar sporto rūšyje įvertinimą, kurį atliko kita *antidopingo organizacija*, turinti iš dalies sutampančius *testavimo* įgaliojimus. Tačiau tarptautinė federacija neprivalo atsižvelgti į *nacionalinės antidopingo organizacijos* atliktą dopingo vartojimo rizikos konkrečioje sporto šakoje ar rūšyje vertinimą, o *nacionalinė antidopingo organizacija* neprivalo atsižvelgti į tarptautinės federacijos atliktą dopingo vartojimo rizikos konkrečioje sporto šakoje ar rūšyje vertinimą.

4.2.3 Testų paskirstymo planavimas yra nuolatinis, o ne statiškas procesas. *Antidopingo organizacija* testų paskirstymo planą per metus / ciklą reguliariai peržiūri ir, reikalui esant, pakoreguoja, atsižvelgdama į naują *antidopingo organizacijos* gautą informaciją ir analitikos duomenis bei kitų *antidopingo organizacijų* atliktą *testavimą*.

4.2.4 Rengdama testų paskirstymo planą, *antidopingo organizacija* įtraukia TDSSA reikalavimus.

4.3 Tarptautinio lygmens ir nacionalinio lygmens sportininkų apibrėžimas

4.3.1 Kodekso 5.2 punkte įvairioms *antidopingo organizacijoms* suteikta teisė *testuoti* galimai labai didelį *sportininkų* (-ių) skaičių. Vis dėlto pripažįstant ribotus *antidopingo organizacijų* išteklius, pagal Kodekse pateiktą „*sportininko*“ apibrėžtį *nacionalinėms antidopingo organizacijoms* leidžiama *sportininkų* (-ių), kuriems (-ioms) bus taikomos jų nacionalinės antidopingo (ypač *testavimo*) programos, skaičių sumažinti iki tų, kurie varžosi aukščiausiu nacionaliniu lygmeniu (pvz., *nacionalinio lygmens sportininkų*, kaip apibrėžia *nacionalinė antidopingo organizacija*). Pagal ją tarptautinėms federacijoms taip pat leidžiama savo antidopingo (ir *testavimo*) programas orientuoti į tuos, kurie reguliariai varžosi tarptautiniu lygmeniu (pvz., *tarptautinio lygmens sportininkus*, kaip apibrėžia tarptautinė federacija).

[4.3.1 punkto komentaras. Tarptautinei federacijai niekas netrukdo testuoti jai pavaldaus sportininko, kuris nėra tarptautinio lygmens sportininkas, jei, jos manymu, tai tinkama, pvz., jei jis varžosi tarptautiniame renginyje. Be to, pagal

Kodekse esančią „sportininko“ apibrėžtį nacionalinė antidopingo organizacija gali nuspręsti praplėsti savo antidopingo (ir testavimo) programos taikymo sritį į ją įtraukdama tuos (tas) sportininkus (-es), kurie (-ios) varžosi žemesniu nei nacionaliniu lygmeniu. Tačiau tarptautinės federacijos testų paskirstymo planas turėtų būti labiausiai orientuotas į tarptautinio lygmens sportininkus, o nacionalinės antidopingo organizacijos testų paskirstymo planas – į nacionalinio ir aukštesnio lygmens sportininkus.]

4.3.2 Užbaigus 4.2 punkte aprašytą rizikos vertinimą ir testų paskirstymo planą, nustatoma atitinkama *tarptautinio lygmens sportininko* (tarptautinės federacijos atveju) arba *nacionalinio lygmens sportininko* (nacionalinės antidopingo organizacijos atveju), kuriuos *testuos antidopingo organizacija*, apibrėžtis:

a) tarptautinė federacija gali pati nustatyti kriterijus, pagal kuriuos ji priskirs *sportininkus tarptautinio lygmens sportininkų* kategorijai, pvz., pagal atskyri, pagal dalyvavimą konkrečiuose *tarptautiniuose renginiuose* ir kt. Tuos kriterijus ji turėtų nustatyti sąžiningai, vykdydama savo pareigą saugoti sąžiningumą sporto šakoje tarptautiniu lygmeniu (sporto šakos įvaizdį visuomenės akyse), nustatydama apibrėžtį, apimančią bent (ir atsižvelgiant į atitinkamoje sporto šakoje / sporto rūšyje atliktą rizikos įvertinimą) reguliariai tarptautiniu lygmeniu ir (arba) tokiu lygmeniu, kuriame gali būti pasiekti pasaulio rekordai, besivaržančius *sportininkus*.

[4.3.2 punkto a papunkčio komentaras. Kodekse nustatytas reikalavimas, kad kiekviena tarptautinė federacija aiškiai ir glaustai paskelbtų kriterijus, pagal kuriuos ji priskiria sportininkus tarptautinio lygmens sportininkų kategorijai, kad visiems būtų aiški nustatyta riba ir kaip konkretūs sportininkai priskiriami kategorijoms. Pavyzdžiui, jeigu taikomas varžymosi tam tikruose tarptautiniuose renginiuose kriterijus, tarptautinė federacija privalo paskelbti tokių tarptautinių renginių sąrašą.]

b) taip pat ir *nacionalinė antidopingo organizacija* gali pati nustatyti kriterijus, pagal kuriuos ji priskirs *sportininkus nacionalinio lygmens sportininkų* kategorijai. Ji taip pat turėtų tuos kriterijus nustatyti sąžiningai, vykdydama savo pareigą saugoti sąžiningumą sporte nacionaliniu lygmeniu (kaip nacionalinio pasididžiavimo šaltinį įvairiose sporto šakose ir tarptautinių *varžybų* pagrindą, įskaitant šalies atstovavimą *tarptautiniuose renginiuose* ar *varžybose*). Dėl to apibrėžtis turėtų būti taikoma bent (ir atsižvelgiant į atitinkamoje sporto šakoje / sporto rūšyje atliktą rizikos įvertinimą) tiems, kurie varžosi aukščiausiu nacionalinių *varžybų* lygmeniu konkrečioje sporto šakoje (pvz., nacionaliniuose čempionatuose ar kituose *renginiuose*, kuriuose nustatomi geriausi šalies konkretios kategorijos / rūšies *sportininkai* arba į kuriuos atsižvelgiama tai nustatant, ir (arba) kuriuose atrenkama, kas turėtų šaliai atstovauti *tarptautiniuose renginiuose* ar *varžybose*). Į ją taip pat reikėtų įtraukti tuos šalies piliečius, kurie paprastai ar dažnai varžosi tarptautiniu lygmeniu ir (arba) *tarptautiniuose renginiuose* ar *varžybose* (o ne nacionaliniu lygmeniu), tačiau tarptautinės federacijos nėra priskirti *tarptautinio lygmens sportininkų* kategorijai.

4.4 Prioritetų suteikimas sporto šakoms ir (arba) rūšims

4.4.1 Po to *antidopingo organizacija* turėtų svarstyti, ar yra kokių nors aplinkybių, dėl kurių *testavimo* išteklius pirmiausia reikėtų skirti vienai sporto šakai ar rūšiai arba šaliai (atsižvelgiant į konkretų atvejį), o ne kitoms. Tai reiškia, kad, įvertinus

santykinę dopingo vartojimo riziką:

- a) tarptautinė federacija *testavimą* skirtingoms savo sporto šakos rūšims ir šalims paskiria pagal *renginių* kalendorių;
- b) *nacionalinė antidopingo organizacija testavimą* skirtingoms sporto šakoms paskirsto pagal nacionalinės antidopingo politikos privalomas nuostatas, dėl kurių prioritetas gali būti skiriamas tam tikroms sporto šakoms;

[4.4.1 punkto b papunkčio komentaras. Nacionalinių antidopingo organizacijų nacionalinės politikos reikalavimai ir prioritetai skiriasi. Pavyzdžiui, viena nacionalinė antidopingo organizacija gali turėti teisėtų priešasčių prioritetą suteikti (kai kurioms ar visoms) olimpinėms sporto šakoms, o kita gali turėti teisėtų priešasčių dėl tos sportuojančios šalies savitumo prioritetą teikti, pavyzdžiui, tam tikroms kitoms „nacionalinėms“ sporto šakoms. Į šias privalomas politines nuostatas nacionalinė antidopingo organizacija turi atitinkamai atsižvelgti testų paskirstymo plane, taip pat turi įvertinti atitinkamą dopingo vartojimo įvairiose jos nacionalinėje jurisdikcijoje esančiose sporto šakose riziką. Dėl jų, pavyzdžiui, nacionalinė antidopingo organizacija savo testų paskirstymo plane gali nustatyti konkretų laikotarpį 1) atlikti testavimą tam tikrose jos jurisdikcijai priklausančiose sporto šakose; ir 2) prioritetą teikti tam tikroms šakoms kitų atžvilgiu ne dėl didesnės dopingo vartojimo tose sporto šakose rizikos, o dėl didesnio nacionalinio intereso užtikrinti sąžiningumą tose sporto šakose.]

- c) *didžiųjų renginių organizatorius* paskirsto *testavimą* tarp skirtingų į jo *renginį* įtrauktų sporto šakų ir (arba) rūšių;
- d) kita skiriant *testavimo* išteklius testų paskirstymo plane svarbi aplinkybė yra *sportininkų*, kurie dalyvaus atitinkamos sporto šakos (-ų) ir (arba) rūšies (-ių), ir (arba) konkrečios šalies (-ių) lygmeniu, skaičius. Kai įvertinta dopingo vartojimo dviejose skirtingose sporto šakose ar rūšyse arba šalyse rizika yra vienoda, daugiau išteklių turėtų būti skirta tai sporto šakai ar rūšiai arba šaliai, kurioje yra didesnis *sportininkų* skaičius.

4.5 Prioriteto suteikimas skirtingiems *sportininkams*

4.5.1 *Sportininkus* priskyrus *tarptautinio lygmens sportininkams* ir *nacionalinio lygmens sportininkas* (žr. 4.3 punktą) bei nustatčius sporto šakų / rūšių / šalių prioritetus (žr. 4.4 punktą), protingame testų paskirstymo plane numatomas *tikslinis testavimas*, paskirstant *testavimo* išteklius pagal bendrą *sportininkų* sąrašą ten, kur jų labiausiai reikia. Prioritetas teikiamas *tiksliniam testavimui*, t. y. didelė dalis pagal *antidopingo organizacijos testų paskirstymo planą* atliekamo *testavimo* yra *tikslinis sportininkų*, esančių jos bendrame sąrašė, *testavimas*.

[4.5.1 punkto komentaras. *Tikslinis testavimas* yra *prioritetinis*, nes *atsitiktinis testavimas* ar netgi *atsitiktinis svertinis testavimas* *neužtikrina*, kad visi atitinkami *sportininkai* bus *testuoti* pakankama apimtimi. Kodekse *nenustatytas joks reikalavimas*, kad *norint atlikti tikslinį testavimą* reikia turėti *pagrįstą įtarimą* ar *galimą pagrindą*. Tačiau *tikslinį testavimą* galima naudoti tik *teisėtai dopingo kontrolei*.]

4.5.2 *Antidopingo organizacijos* įvertina galimybę vykdyti šių kategorijų *sportininkų*

tikslinį testavimą:

- a) tarptautinės federacijos – *sportininkų* (ypač iš savo prioritetinių sporto rūšių ir šalių), kurie nuolat dalyvauja aukščiausio lygmens tarptautinėse *varžybose* (pvz., pretendentų į olimpinius, paralimpinius ar pasaulio čempionatų medalius), kaip nustatyta pagal padėtį rangų skalėje ar kitus tinkamus kriterijus;
- b) *nacionalinės antidopingo organizacijos* – šių jų prioritetinių sporto šakų *sportininkų*:
  - i) *sportininkų*, kurie įtraukti į nacionalines rinktines (pvz., olimpinėse ar paralimpinėse, pasaulio čempionatų ir kitų daugelio sporto šakų *renginiuose*) arba dalyvauja kitose didelės nacionalinės svarbos sporto šakose (arba kurie galėtų būti atrinkti į tokias rinktines);
  - ii) *sportininkų*, kurie treniruojami savarankiškai, bet varžosi didžiuosiuose *renginiuose* (pvz., olimpinėse žaidynėse, paralimpinėse žaidynėse, pasaulio čempionatuose ir kitų daugelio sporto šakų *renginiuose*) ir gali būti atrinkti dalyvauti tokiuose *renginiuose*;
  - iii) valstybės finansavimą gaunančių *sportininkų*;
  - iv) aukščiausio lygmens *sportininkų*, kurie gyvena, treniruojami ar varžosi užsienyje;
  - v) aukščiausio lygmens *sportininkų*, kurie yra kitų šalių piliečiai, bet yra *nacionalinės antidopingo organizacijos* šalyje (gyvena, treniruojami, varžosi ar kitais pagrindais); ir
  - vi) bendradarbiaujant su tarptautinėmis federacijomis, *tarptautinio lygmens sportininkų*.
- c) visos *testavimo institucijos* įgaliojimus turinčios *antidopingo organizacijos*:
  - i) *sportininkų*, kuriems paskirtas *diskvalifikacijos* laikotarpis arba *laikinas nušalinimas*; ir
  - ii) *sportininkų*, kuriems buvo suteiktas didelis *testavimo* prioritetas prieš jiems pasitraukiant iš sporto ir kurie dabar nori vėl aktyviai dalyvauti sporto veikloje.

[4.5.2 punkto komentaras. Tarptautinių federacijų, nacionalinių antidopingo organizacijų ir kitų antidopingo organizacijų koordinavimas vykdomas vadovaujantis 4.9 punktu.]

4.5.3 *Antidopingo organizacija* taip pat atsižvelgia į kitas aplinkybes, kurios yra svarbios nustatant, kurių *sportininkų tikslinis testavimas* turėtų būti vykdomas. Svarbiomis aplinkybėmis gali būti (tuo neapsiribojant):

- a) ankstesni antidopingo taisyklių pažeidimai, *testų* istorija, taip pat *normų* neatitinkantys biologiniai rodikliai (kraujo rodikliai, **SBPVS** rekomenduojami steroidų profiliai kt.);
- b) sportinių rezultatų istorija, įprastiniai rezultatai ir (arba) *testavimo* protokolo neatitinkantis ryškus rezultatų pagerėjimas;
- c) pakartotinas reikalavimu pranešti apie buvimo vietą nevykdymas;

- d) įtartinį pranešimo apie buvimo vietą atvejais (pvz., pranešimas apie buvimo vietą patikslinamas paskutiniu momentu);
- e) persikėlimas į nuošalią vietą arba treniravimasis tokioje vietoje;
- f) pasitraukimas iš numatytų *varžybų* arba neatvykimas į jas;
- g) ryšių palaikymas su trečiuoju asmeniu (kaip antai komandos nariu, treneriu ar gydytoju), kuris buvo susijęs su dopingu;
- h) trauma;
- i) amžius (karjeros tarpsnis) (pvz., perkėlimas iš jaunesniųjų į vyresniųjų kategoriją, artėjanti kontrakto pabaiga, greitai įvyksiantis pasitraukimas iš sporto);
- j) finansinės paskatos už pagerėjusius sportinius rezultatus, kaip antai piniginiai prizai ar rėmimo galimybės; ir (arba)
- k) trečio asmens suteikta patikima informacija arba *antidopingo organizacijos* turimi ar jai pagal 11 straipsnį perduoti analitikos duomenys.

4.5.4 Dėl *testavimo*, kuris nėra *tikslinis testavimas*, sprendžiama atliekant atsitiktinę atranką, kuri vykdoma pagal Veiksmingos *testavimo* programos įgyvendinimo gairėse pateiktas atrankos taisyklės. Atsitiktinė atranka vykdoma naudojant atrankos įforminimo dokumentais sistemą. Atsitiktinė atranka gali būti arba svertinė (kai *sportininkai* suskirstomi pagal iš anksto nustatytus kriterijus tam, kad būtų padidinta arba sumažinta atrankos tikimybė), arba visai atsitiktinė (kai neatsižvelgiama į iš anksto nustatytus kriterijus, o *sportininkai* parenkami atsitiktinai iš sąrašo arba pagal pavardes iš *sportininkų* sąrašo). Atsitiktinė atranka, kuri yra svertinė, yra prioritetinga ir vykdoma pagal nustatytus kriterijus, kuriuose gali būti atsižvelgiama į 4.5.3 punkte išvardytas aplinkybes (jei taikytina) siekiant užtikrinti, kad būtų atrinktas didesnis „rizikos grupės“ *sportininkų* skaičius.

[4.5.4 punkto komentaras. Ne tik *tikslinis testavimas*, bet ir *testavimas* vykdamas atsitiktinę atranką gali vaidinti svarbų atgrasomąjį vaidmenį bei padėti apsaugoti sąžiningumą renginyje.]

4.5.5 Siekiant išvengti abejonių nustatoma, kad nepaisant *sportininkų* atrankos *testavimui*, ypač *tiksliniam sportininkų testavimui*, nustatytų kriterijų ir to, kad pagal bendrąją taisyklę *testavimas* turėtų būti vykdomas nuo 6:00 iki 23:00 valandos, jeigu i) *sportininkas* nenurodo 60 minučių laikotarpio nuo 5:00 valandos arba ii) nėra svaraus pagrindo *testavimą* vykdyti naktį (t.y. nuo 23:00 iki 6:00 val.), išlieka galiojanti pagrindinis principas (kaip nustatyta *Kodekso* 5.2 punkte), kad teisę testuoti turinti *antidopingo organizacija* gali pareikalauti, kad bet kuris *sportininkas* duotų *mėginį* bet kuriuo metu ir bet kurioje vietoje, neatsižvelgiant į tai, ar atitinkamas *sportininkas* yra atrinktas *testavimui* pagal šiuos kriterijus. Taigi, *sportininkas* negali atsakyti duoti *mėginį* tuo pagrindu, kad toks *testavimas* nenumatytas *antidopingo organizacijos testų paskirstymo plane* ir (arba) nėra vykdomas nuo 6:00 iki 23:00 valandos, ir (arba) *sportininkas* netenkina atitinkamų atrankos *testavimui* kriterijų ar dėl kitų priežasčių neturėjo būti atrinktas *testavimui*.

4.6 Prioriteto suteikimas skirtingoms *testavimo* ir *mėginių* rūšims

4.6.1 Remdamasi 4.2–4.5 punktuose aprašytu rizikos vertinimu ir prioritetų suteikimo procesu, *antidopingo organizacija* privalo nustatyti, kokia apimtimi, siekiant

protingai ir veiksmingai nustatyti dopingo vartojimo atvejus atitinkamoje (-se) sporto šakoje (-se), rūšyje (-se) ir (arba) šalyje (-se) bei atgrasyti nuo dopingo vartojimo, yra būtinas šių rūšių *testavimas*:

- a) *testavimas per varžybas ir testavimas ne varžybų metu*;
  - i) tose sporto šakose ir (arba) rūšyse, kurios vertinamos kaip keliančios didelę dopingo vartojimo riziką *ne varžybų* laikotarpiu, prioritetas suteikiamas *testavimui ne varžybų metu* ir didelė numatyto *testavimo* dalis atliekama *ne varžybų metu*. Tam tikra apimtimi *testavimas* atliekamas ir per *varžybas*;
  - ii) tose sporto šakose ir (arba) rūšyse, kurios vertinamos kaip keliančios mažą dopingo vartojimo riziką *ne varžybų* laikotarpiu (t. y., kai galima aiškiai nustatyti, kad dėl dopingo vartojimo *ne varžybų metu* negali pagerėti sportiniai rezultatai ar negali būti įgytas kitas neteisėtas pranašumas), prioritetas suteikiamas *testavimui per varžybas* ir didelė numatyto *testavimo* dalis atliekama *per varžybas*. *Testavimas ne varžybų metu* taip pat vykdomas proporcingai dopingo vartojimo *ne varžybų metu* rizikai tokioje sporto šakoje (rūšyje). Labai išimtiniais atvejais, t. y. nedaugelyje sporto šakų ir (arba) rūšių, kai sąžiningai nustatoma, kad nėra esminės dopingo vartojimo *ne varžybų* laikotarpiu rizikos, *testavimo ne varžybų metu* galima nevykdyti. Tokiais atvejais dėl leidimo nevykdyti *testavimo ne varžybų metu* pagal WADA protokolą Tarptautinė federacija kreipiasi į WADA.
- b) šlapimo *testai*;
- c) kraujo *testai*; ir
- d) *testavimas*, apimantis išilginį profiliavimą, t. y. *sportininko biologinio paso* programą.

4.7 Mėginių tyrimas, išsaugojimo strategija ir tolesnis tyrimas

4.7.1 *Antidopingo organizacijos laboratorijų* paprašo ištirti *mėginius* pagal standartinę *mėginių* tyrimo parinktį *varžybų metu* ir *ne varžybų metu* paimtiems *mėginiams*. Remdamosi sporto šakos ir (arba) rūšies, ir (arba) šalies rizika arba *antidopingo organizacijos* gautais analitiniais duomenimis, *antidopingo organizacijos* taip pat gali apsvarstyti galimybę vykdyti išsamesnius *draudžiamųjų medžiagų* arba *draudžiamųjų metodų mėginių* tyrimus nei nustatyti (arba reikalauti) TDSSA .

4.7.2 *Antidopingo organizacija* gali kreiptis į WADA dėl galimybės lanksčiai taikyti TDSSA nustatytus *draudžiamųjų medžiagų* arba *draudžiamųjų metodų* tyrimų minimalius tyrimų lygius.

4.7.3 *Antidopingo organizacija* parengia raštišką *mėginių* išsaugojimo strategiją ir su tokių *mėginių* paėmimu susijusius dokumentus, kad tokius *mėginius* būtų galima tirti vėliau pagal *Kodekso* 6.5 ir 6.6 punktus. Tokioje strategijoje laikomasi *Tarptautinio laboratorijų standarto* ir *Tarptautinio privatumo ir asmens duomenų apsaugos standarto* reikalavimų bei atsižvelgiama į *mėginių* tyrimo tikslus, nustatytus *Kodekso* 6.2 punkte bei į šiuos elementus (be apribojimų):

- a) laboratorijų ir SBPVS rekomendacijas;

- b) galimą poreikį atlikti tyrimą, kurio rezultatai galioja atgaline data, dėl *sportininko biologinio paso* programos;
- c) *sportininkui*, sporto šakai ir (arba) sporto rūšiai tinkamus naujus nustatymo metodus, kurie bus įdiegti ateityje; ir (arba)
- d) paimtus *sportininkų*, kurie tenkina kai kuriuos arba visus 4.5 punkte nurodytus kriterijus, *mėginius*;
- e) *antidopingo organizacijos* nuožiūra, kitą *antidopingo organizacijai* prieinamą informaciją, kuri pateisina *mėginių* ilgalaikį saugojimą arba tolesnį tyrimą.

4.8 Informacijos apie buvimo vietą rinkimas

- 4.8.1** Pati informacija apie buvimo vietą nėra tikslas, o priemonė pasiekti tikslui – veiksmingai ir operatyviai vykdyti testavimą be išankstinio perspėjimo. Dėl to nustatiusi, kad būtina atlikti konkrečių *sportininkų testavimą* (taip pat *testavimą ne varžybų metu*), *antidopingo organizacija* turi nuspręsti, kiek informacijos apie tų *sportininkų* buvimo vietą jai reikia, kad galėtų *testavimą* atlikti veiksmingai ir be išankstinio perspėjimo. *Antidopingo organizacija* apie buvimo vietą turi surinkti visą informaciją, kuri yra būtina jos testų paskirstymo plane nustatytam testui veiksmingai ir operatyviai atlikti. Be to, reikalaujama informacija apie buvimo vietą turi būti proporcinga pagal informaciją apie buvimo vietą privalančių teikti *sportininkų* sąrašą ir pagal *antidopingo organizacijos* numatomų *sportininko* testų skaičių.
- 4.8.2** Remiantis *Kodekso* 5.5 ir 14.5 punktais, veiksmingai *dopingo kontrolei* vykdyti *antidopingo organizacija* gali rinkti informaciją apie buvimo vietą ir naudotis *ADAMS* sistema. Atitinkamai per *ADAMS* sistemą ši informacija yra automatiškai prieinama *WADA* ir kitoms atitinkamoms *antidopingo organizacijoms*, kurių *testavimo* įgaliojimai iš dalies sutampa. Ši informacija:
- a) visais atvejais yra saugoma kaip visiškai konfidenciali;
  - b) naudojama *dopingo kontrolės* planavimo, koordinavimo ir vykdymo tikslais;
  - c) yra svarbi *sportininko biologinio paso* ir kitų tyrimų rezultatams;
  - d) padeda tirti galimą *antidopingo taisyklių pažeidimą*; ir (arba)
  - e) pagrindžia įtarimus dėl *antidopingo taisyklių pažeidimo*.
- 4.8.3** Pagal rizikos įvertinimą (remiantis 4.2 punktu) ir prioritetinius veiksmus (nustatytus 4.3–4.7 punktuose) nusprendusi atlikti tam tikrų *sportininkų testavimą ne varžybose*, *antidopingo organizacija* sprendžia, kiek informacijos apie tų *sportininkų* buvimo vietą jai reikia, kad galėtų veiksmingai atlikti testavimą be išankstinio perspėjimo.
- 4.8.4** Tarptautinė federacija arba *nacionalinė antidopingo organizacija* turėtų apsvarstyti galimybę, atsižvelgdama į tai, kiek informacijos apie buvimo vietą yra būtina vykdant testų paskirstymo plane tiems *sportininkams* skirtus testus, taikyti „piramidės“ arba „pakopinių“ metodą, pagal kurį *sportininkai* priskiriami skirtingiems informacijos apie buvimo vietą teikimo sąrašams, vadinamiems *Registruotuoju testuotinių sportininkų sąrašu*, *testuotinių sportininkų sąrašu* ir kitu (-ais) sąrašu (-ais).

4.8.5 Tarptautinė federacija arba *nacionalinė antidopingo organizacija* turi WADA įrodyti, kad priskirdama *sportininkus* atitinkamam (-iems) informacijos apie buvimo vietą teikimo sąrašui (-ams), atliko tinkamą rizikos įvertinimą ir savo testų paskirstymo plane numatytiems testams *ne varžybų metu* skyrė pakankamus išteklius, kaip reikalaujama 4.8.6.1 ir 4.8.10.1 punktuose.

4.8.6 *Registruotasis testuotinių sportininkų sąrašas*

4.8.6.1 Aukščiausiasis lygmuo yra *Registruotasis testuotinių sportininkų sąrašas*, apimantis *sportininkus*, kuriems taikoma daugiausia *testų* ir kurie pagal 4.8.6.2 punktą privalo teikti informaciją apie buvimo vietą. *Registruotajame testuotinių sportininkų sąrašė* esantiems *sportininkams* taikomi Kodekso 2.4 punkto reikalavimai dėl informacijos apie gyvenamąją vietą.

Įtraukdama *sportininkus* į *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą*, tarptautinė federacija arba nacionalinė *antidopingo organizacija* atsižvelgia į šiuos kriterijus:

- a) *sportininkai*, kurie atitinka 4.5.2–4.5.3 punktuose išvardytus kriterijus;
- b) *sportininkai*, kuriuos tarptautinė federacija arba *nacionalinė antidopingo organizacija* planuoja testuoti bent tris (3) kartus per metus *ne varžybose* (savarankiškai arba derindama su kitomis testavimo institucijos įgaliojimus tų pačių *sportininkų* atžvilgiu turinčiomis *antidopingo organizacijomis*);
- c) *sportininkai*, kuriems, kaip reikalaujama pagal TDSSA, taikoma *antidopingo organizacijos sportininkų biologinių pasų* hematologinio modulio programa;
- d) *testuotinių sportininkų* sąrašė esantys *sportininkai*, kurie nesilaiko taikomų to sąrašo reikalavimų pranešti apie gyvenamąją vietą;
- e) *sportininkai*, apie kurių buvimo vietą Tarptautinė federacija arba *nacionalinė antidopingo organizacija* turi nepakankamai informacijos iš kitų šaltinių, kad rastų juos atitinkamam *testui* atlikti;
- f) sporto komandos *sportininkai*, kurie tam tikrą laikotarpį nedalyvauja komandinėje veikloje (pvz., ne sezono metu); ir
- g) *sportininkai*, kuriems taikomas *diskvalifikacijos* laikotarpis.

[4.8.6.1 punkto komentaras. Įvertinusi a–g punktus ir nustačiusi *Registruotojo testuotinių sportininkų sąrašo sportininkus*, tarptautinė federacija arba nacionalinė *antidopingo organizacija* savarankiškai arba derindama su kitomis *antidopingo organizacijomis* planuoja bet kurį į *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* įtrauktą *sportininką* *ne varžybose* testuoti mažiausiai tris (3) kartus per metus.]

4.8.6.2 *Sportininkas*, esantis *Registruotajame testuotinių sportininkų sąrašė*, privalo:

- a) kas ketvirtį teikti pranešimą apie buvimo vietą tiksliai ir išsamiai nurodydamas savo buvimo vietą kitą ketvirtį, taip pat nurodydamas, kur tą ketvirtį jis gyvens, treniruosis ir varžysis ir, prireikus, atnaujinti to pranešimo apie buvimo vietą duomenis, kad tą ketvirtį jį būtų galima surasti *testavimui* atitinkamame pranešime apie buvimo vietą nurodytu laiku ir vietoje, kaip nustatyta 4.8.8 punkte. To

nepadarius, tai gali būti pripažinta pranešimo nepateikimo atveju; ir

- b) savo pranešime apie buvimo vietą nurodyti vieną konkretų 60 minučių laikotarpį per kiekvieną kito ketvirčio dieną, kuriuo *sportininkas* sudarys galimybes jį testuoti konkrečioje vietoje, kaip nurodyta 4.8.8.3 punkte. Tai jokia būdu neapriboja *sportininko* pareigos pagal *Kodekso* 5.2 punktą būti *testuojamam* bet kuriuo metu ir bet kurioje vietoje, kai to reikalauja jo atžvilgiu *testavimo* institucijos įgaliojimus turinti *antidopingo organizacija*. Tai neapriboja ir jo pareigos teikti 4.8.8.2 punkte nurodytą informaciją apie savo buvimo vietą ne tuo 60 minučių laikotarpiu. Vis dėlto tuo atveju, kai *sportininkas* nesudaro galimybių jį *testuoti* tokioje vietoje per tai dienai jo pranešime apie buvimo vietą nurodytą 60 minučių laikotarpį, gali būti pripažintas praleisto testo atvejis.

[4.8.6.2 punkto b papunkčio komentaras. 60 minučių laikotarpio tikslas – nustatyti pusiausvyrą tarp poreikio *sportininką* surasti *testavimui* ir galimos atsakomybės už praleistą testą taikymo *sportininkams* kiekvieną kartą, kai jie nesilaiko anksčiau deklaruotos tvarkos, nepraktiškumo ir neteisingumo.]

4.8.6.3 *Antidopingo organizacijos*, turinčios teisę atlikti į *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* įtraukto *sportininko testą*, to *sportininko testą* ne varžybu metu atlieka pagal *sportininko pranešimą apie buvimo vietą*. Nors *Kodekso* 2.4 punkte dėl pranešimo apie buvimo vietą reikalaujama nurodyti 60 minučių laikotarpį, *testavimas* neapsiriboja *sportininko* nurodytu 60 minučių laikotarpiu. Užtikrinant, kad *testavimo ne varžybu metu sportininkas* negalėtų numatyti, testuodamas *sportininką*, *antidopingo organizacijos* taip pat atsižvelgia į kitą apie buvimo vietą pateiktą informaciją, pvz., reguliarias veiklas.

4.8.6.4 *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* tvarkanti tarptautinė federacija ar nacionalinė *antidopingo organizacija ADAMS* sistemos pagalba užtikrina, kad:

- a) *sportininko* pateikta informacija būtų saugiai laikoma;
- b) informacija galėtų naudotis (i) įgalioti asmenys, veikiantys tarptautinės federacijos ar atitinkamai nacionalinės *antidopingo organizacijos* vardu, tik tada, kai reikia; (ii) WADA; ir (iii) kitos *antidopingo organizacijos*, turinčios teisę *testuoti sportininką* pagal *Kodekso* 5.2 punktą; ir
- c) ši informacija visada būtų laikoma visiškai konfidencialiai, naudojama tik *Kodekso* 5.5 punkte nustatytais tikslais ir būtų sunaikinta pagal *Tarptautinį* privatumo ir asmens duomenų apsaugos *standartą*, kai tampa nebeaktuali.

4.8.6.5 *Sportininkai*, kuriuos testuoti teisę turi nacionalinė *antidopingo organizacija* ir tarptautinė federacija, turėtų būti tik viename *Registruotajame testuotinių sportininkų sąraše* ir todėl turėtų teikti tik vieną pranešimą apie gyvenamąją vietą rinkinį. Jei *sportininkas* yra įtrauktas į tarptautinės federacijos *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* ir į nacionalinės *antidopingo organizacijos* nacionalinį *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* (arba į kelių nacionalinių *antidopingo organizacijų* arba kelių tarptautinių

federacijų *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą*), kiekviena iš jų sportininkui turi pranešti, kad jis yra įtrauktas į jų sąrašą. Tačiau prieš tai jos turi susitarti tarpusavyje, kuriai iš jų sportininkas turėtų teikti pranešimą apie buvimo vietą ir kad ta *antidopingo organizacija* bus informacijos apie buvimo vietą saugotoja. Kiekviename sportininkui siunčiamame pranešime nurodoma, kad jis pranešimą apie savo buvimo vietą turi teikti tik tai *antidopingo organizacijai* (kuri po to ta informacija keičiasi su bet kuriomis kitomis *antidopingo organizacijomis*, turinčiomis teisę testuoti tą sportininką).

[4.8.6.5 punkto komentaras. Jeigu atitinkamos antidopingo organizacijos negali tarpusavyje susitarti, kuri iš jų prisiims atsakomybę už informacijos apie sportininko buvimo vietą rinkimą ir jos pateikimą kitoms sportininko testavimo teise turinčioms antidopingo organizacijoms, tuomet kiekviena iš jų turėtų WADA raštu paaiškinti, kaip, jos manymu, šis klausimas turėtų būti išspręstas ir WADA priima sportininkui naudingiausią sprendimą. WADA sprendimas bus galutinis ir neskundžiamas.]

4.8.7 Įtraukimas į *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* ir išbraukimas iš jo

4.8.7.1 Tarptautinė federacija ar atitinkamai nacionalinė *antidopingo organizacija* kiekvieną sportininką, kurį numatyta įtraukti į jos *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą*, privalo informuoti apie:

- a) tai, kad jis įtraukiamas į jos *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* nuo konkrečios dienos ateityje;
- b) informacijos apie buvimo vietą pateikimo reikalavimus, kuriuos jis dėl to privalo vykdyti;
- c) *nuobaudas*, kurias užtraukia šių informacijos apie buvimo vietą pateikimo reikalavimų nevykdymas; ir
- d) kad jį taip pat gali testuoti kitos teisę vykdyti *testavimą* turinčios *antidopingo organizacijos*.

[4.8.7.1 punkto komentaras. Šį pranešimą galima pateikti per nacionalinę federaciją arba nacionalinį olimpinį komitetą, kai tarptautinė federacija / nacionalinė antidopingo organizacija mano tai esant tinkama arba tikslinga, ir paprastai pranešama prieš protingą laiką prieš sportininką įtraukiant į Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą. Pranešime taip pat paaiškinama, ką sportininkas turi daryti vykdydamas informacijos apie buvimo vietą pateikimo reikalavimus pagal Kodekso 2.4 punktą (arba pateikti nuorodą į interneto svetainę ar kitą šaltinį, kuriame jis tą informaciją galėtų rasti). Į Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą įtraukti sportininkai informuojami ir šviečiami, kad suprastų jiems privalomus vykdyti informacijos apie buvimo vietą pateikimo reikalavimus, kaip veikia informavimo apie buvimo vietą sistema, nuobaudas už pranešimo nepateikimą ir praleistą testą bei jų teisę ginčyti jiems pareikštus įtarimus dėl pranešimo nepateikimo ir praleisto testo.

Antidopingo organizacijos taip pat turėtų aktyviai padėti sportininkams išvengti pranešimo nepateikimo atvejų. Pavyzdžiui, daugelis antidopingo organizacijų savo Registruotajame testuotinių sportininkų sąraše esantiems sportininkams sistemingai primena galutinius ketvirčio pranešimo apie buvimo vietą pateikimo terminus ir po to susisiečia su tais sportininkais,

kurie, artėjant galutiniam terminui, dar nėra pateikę reikiamo pranešimo. Vis dėlto visa atsakomybė už pranešimo pateikimo reikalavimų vykdymą tenka sportininkams, neatsižvelgiant į tai, ar antidopingo organizacija jiems tokią pagalbą teikė, ar ne.]

4.8.7.2 Sportininkai, kurie nebeatitinka įtraukimo į *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* kriterijų, iš *Registruotojo testuotinių sportininkų sąrašo* pašalinami.

[4.8.7.2 punkto komentaras. Galiojančiose taisyklėse gali būti ir reikalavimas pranešimą apie pasitraukimą iš sporto pateikti sportininko nacionalinei federacijai. Jei sportininkas pasitraukia iš sporto, bet paskui sugrįžta, laikotarpis, kuriuo jis nesudarė galimybių būti testuojamas ne varžybų metu, neįskaičiuojamas į Kodekso 2.4 punkte nurodytą dvylikos mėnesių laikotarpį.]

4.8.7.3 Sportininkas, įtrauktas į *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą*, toliau vykdo informavimo apie buvimo vietą reikalavimus pagal Kodekso 2.4 punktą, jei ir kol:

- a) kiekviena ji į savo *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* įtraukusi *antidopingo organizacija* jam raštu praneša, kad jis nebėra numatytas įtraukti į jos *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą*; arba
- b) jis pasitraukia iš dalyvavimo *varžybose* konkrečioje sporto šakoje pagal galiojančias taisykles ir apie tai raštu informuoja kiekvieną *antidopingo organizaciją*, kuri ji yra įtraukusi į savo *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą*.

4.8.8 Pranešimo apie buvimo vietą reikalavimai

4.8.8.1 *Antidopingo organizacijos sportininkų pranešimus apie buvimo vietą* peržiūri užtikrindamos, kad jie būtų pateikti pagal 4.8.8.2–4.8.8.3 punktus.

4.8.8.2 *Sportininko pranešimus apie buvimo vietą* renkanti *antidopingo organizacija* gali nustatyti dieną, kuri turi būti ankstesnė nei pirma kiekvieno ketvirčio diena (pvz., atitinkamai sausio 1 d., balandžio 1 d., liepos 1 d. ir spalio 1 d.), kai *Registruotajame testuotinių sportininkų sąrašė* esantis sportininkas privalo apie buvimo vietą pateikti pranešimą, kuriame būtų bent ši informacija:

[4.8.8.2 punkto komentaras. Siekdamas sudaryti geresnes galimybes planavimui ir testo vykdymui pirmąjį ketvirčio dieną (kaip numatyta 4.8.8.2 punkte), antidopingo organizacijos gali reikalauti informaciją apie buvimo vietą pateikti mėnesio iki ketvirčio pradžios 15 dieną. Tačiau nepateikus pranešimo nuobaudos netaikomos iki pirmosios ketvirčio dienos.]

- a) išsamus pašto adresas ir elektroninio pašto adresas, kuriuo sportininkui galima siųsti oficialius pranešimus. Laikoma, kad bet kokį tuo adresu išsiųstą pranešimą ar kitą informaciją sportininkas gavo praėjus septynioms (7) dienoms po jo išsiuntimo paštu ir iš karto, jei generuojamas / gaunamas pranešimas apie išsiųsto elektroninio laiško gavimą (pagal taikomus įstatymus);

[4.8.8.2 punkto a papunkčio komentaras. Šiais tikslais sportininkas

turėtų nurodyti adresą, kuriuo jis gyvena ar žino, kad gauta korespondencija jam bus nedelsiant perduota. Antidopingo organizacija raginama savo taisyklėse taip pat papildyti šią pagrindinę nuostatą kitomis pranešimo pateikimą ir (arba) pranešimo laikymo gautu reglamentuojančiomis nuostatomis (pavyzdžiui, leisti pranešimą pateikti faksu, elektroniniu paštu, trumpąja žinute, patvirtintais socialiniais tinklais arba programomis ar kitais pranešimų įteikimo būdais; leisti taikyti nuostatą, kad pranešimas gautas turint jo gavimo įrodymą, o ne nuostatą, reglamentuojančią pranešimo laikymą gautu; leisti pranešimą pateikti sportininko nacionalinei federacijai, jei, išsiuntus sportininko nurodytu adresu, jis grąžinamas kaip nepristatytas). Tokiomis nuostatomis siekiama sutrumpinti rezultatų valdymo trukmę.]

- b) konkretus patvirtinimas, kad sportininkas supranta, kad jo pranešimas apie gyvenamąją vietą bus perduotas kitoms jį testuoti teisę turinčioms antidopingo organizacijoms;
- c) išsamus vietos (pvz., namai, nuomojamas būstas, viešbutis ir kt.), kurioje sportininkas nakvos kiekvieną kito ketvirčio dieną, adresas;
- d) kiekvienos vietos, kurioje sportininkas treniruosis, dirbs ar vykdys kitą reguliarią veiklą (pvz., mokysis) kiekvieną kito ketvirčio dieną, adresas ir įprastinė tokios reguliarios veiklos trukmė; ir

[4.8.8.2 punkto d papunkčio komentaras. Šis reikalavimas taikomas tik tai sportininko veiklos daliai, kuri vykdoma pagal įprastą dienotvarkę. Pavyzdžiui, jeigu sportininkas reguliariai treniruojasi sporto salėje, baseine ar bėgimo takelyje, taip pat lanko fizioterapijos užsiėmimus, savo pranešime apie buvimo vietą sportininkas turėtų nurodyti sporto salės, baseino, bėgimo takelio ir fizioterapijos kabineto pavadinimą ir adresą ir po to nurodyti savo įprastinę dienotvarkę, pvz.: „pirmadieniais – 9:00-11:00 val. sporto salėje, 13:00-17:00 val. sporto salėje; antradieniais – 9:00-11:00 val. sporto salėje, 16:00-18:00 val. sporto salėje; trečiadieniais – 9:00-11:00 val. bėgimo takelyje, 15:00-17:00 val. fizioterapijos užsiėmimuose; ketvirtadieniais – 9:00-12:00 val. sporto salėje, 16:00-18:00 val. bėgimo takelyje; penktadieniais – 9:00-11:00 val. baseine, 15:00-17:00 val. fizioterapijos užsiėmimuose; šeštadieniais – 9:00-12:00 val. bėgimo takelyje, 13:00-15:00 val. baseine; sekmadieniais – 9:00-11:00 val. bėgimo takelyje, 13:00-15:00 val. baseine“. Jeigu sportininkas šiuo metu nesitreniruoja, jis turėtų tai pažymėti savo pranešime apie buvimo vietą ir smulkiai nurodyti bet kokią kitą savo kito ketvirčio dienotvarkę, pvz., savo darbo grafiką arba pamokų tvarkaraštį, rehabilitacijos dienotvarkę ar bet kokią kitą dienotvarkę bei nurodyti kiekvienos vietos, kurioje vykdoma dienotvarkė, pavadinimą ir adresą bei jos vykdymo trukmę.

Komandinės sporto šakos ar kitos sporto šakos, kurioje varžomasi ir (arba) treniruojamasi kolektyviniu pagrindu, sportininko reguliari veikla gali būti visa komandinė veikla arba didelė jos dalis.]

- e) sportininko kito ketvirčio varžybų / renginių grafikas, taip pat

kiekvienos numatytos vietos, kurioje *sportininkas* varžysis tą ketvirtį, pavadinimas ir data (-os) bei laikas (-ai), kada numatyta varžytis tokioje (-se) vietoje (-se).

4.8.8.3 Pagal 4.8.8.4 punktą pranešime apie buvimo vietą taip pat reikia nurodyti vieną konkretų kiekvienos kito ketvirčio dienos 60 minučių laikotarpį nuo 5:00 iki 23:00 val., kuriuo *sportininkas* sudarys galimybes jį *testuoti* konkrečioje vietoje ir bus pasiekiamas tuo tikslu.

[4.8.8.3 punkto komentaras. *Sportininkas* šiuo tikslu gali pasirinkti 60 minučių laikotarpį nuo 5:00 iki 23:00 val. su sąlyga, kad tuo laikotarpiu kažkur jis bus pasiekiamas *DKP*. Tai galėtų būti sportininko gyvenamoji, treniruočių ar varžybų vieta arba kita vieta (pvz., darbovietė ar mokykla). *Sportininkas* turi teisę nurodyti 60 minučių laikotarpį, kuriuo jis bus viešbutyje, daugiabutyje, uždaroje teritorijoje ar kitoje vietoje, kurioje pas sportininką patekti galima per registratūrą ar apsaugos darbuotoją. Būtent sportininkas turi užtikrinti, kad jis be jokio išankstinio perspėjimo pasirinktoje vietoje bus pasiekiamas tuo 60 minučių laikotarpiu. Be to, sportininkas gali nurodyti laikotarpį, kuriuo jis dalyvauja komandinėje veikloje. Vis dėlto kiekvienas atvejis, kai nesudaromos galimybės ir neužtikrinamas pasiekiamumas testavimui nurodytoje vietoje laikomas praleistu testu.]

4.8.8.4 Taikant vienintelę 4.8.8.3 punkto išimtį, jeigu (bet tik jeigu) atitinkamame ketvirtyje yra tokių dienų, kuriomis pagal grafiką *sportininkas* varžysis renginyje (išskyrus bet kokius *didžiųjų renginių organizatorių* organizuojamus renginius) ir sportininką į *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* įtraukusi *antidopingo organizacija* įsitikina, kad norint surasti sportininką testavimui tomis dienomis informacijos iš kitų šaltinių pakanka, sportininką į *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* įtraukusi *antidopingo organizacija* gali nereikalauti vykdyti 4.8.8.2 punkto reikalavimo nurodyti 60 minučių laikotarpį tokiomis dienomis („Varžybu datos“). Jeigu sportininką į savo *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* įtraukė ir tarptautinė federacija, ir nacionalinė *antidopingo organizacija*, tarptautinės federacijos sprendimas dėl to, ar nereikalauti taikyti reikalavimo varžybu datų atžvilgiu, turi pirmumą. Jeigu 60 minučių laikotarpio nurodymo reikalavimo varžybu datų atžvilgiu taikyti nereikalaujama ir sportininkas savo pranešime apie buvimo vietą nurodė visą eilę dienų, kuriomis jis ketina dalyvauti *varžybose* (ir todėl tomis dienomis nenurodė 60 minučių laikotarpio), jeigu po to jis pašalinamas iš *varžybų* dar nepraėjus toms dienoms ir tos dienos nebėra varžybu datos, jis privalo atnaujinti savo pranešimo apie buvimo vietą duomenis, pateikdamas visą tomis dienomis reikalingą informaciją, taip pat ir 4.8.8.3 punkte nurodytą 60 minučių laikotarpį.

4.8.8.5 *Sportininkas* savo pranešime apie buvimo vietą privalo tiksliai ir pakankamai išsamiai pateikti visą 4.8.8.2 ir 4.8.8.3 punktuose nurodytą reikalingą informaciją, kad bet kuri sportininką surasti testavimui norinti *antidopingo organizacija* bet kurią ketvirčio atitinkamą dieną jį galėtų rasti sportininko pranešime apie buvimo vietą tos dienos atžvilgiu nurodytu laiku ir vietoje, taip pat (tačiau tuo neapsiribojant) ir pranešime apie buvimo vietą tos dienos atžvilgiu nurodytu 60 minučių laikotarpiu.

a) Tiksliau tariant, *sportininkas* privalo pateikti pakankamą informaciją,

kad be išankstinio pranešimo sportininkui DKP turėtų galimybę tą vietą surasti, į tą buvimo vietą patekti ir buvimo vietoje surasti sportininką. Atvejis, kai tai nepadaroma, gali būti laikomas pranešimo nepateikimu ir (arba) (jei to reikalauja aplinkybės) vengimu duoti mėginį pagal *Kodekso* 2.3 punktą, ir (arba) kliudymu arba bandymu sukliudyti atlikti dopingo kontrolę pagal *Kodekso* 2.5 punktą. Bet kokiu atveju antidopingo organizacija svarsto galimybę atlikti sportininko tikslinį testavimą.

[4.8.8.5 punkto a papunkčio komentaras. Pavyzdžiui, tokio pareiškimo, kaip „bėgioju Švarcvalde“, nepakanka ir gali būti laikoma, kad pranešimas nepateiktas. Taip pat ir atvejis, kai nurodoma vieta, į kurią DKP negali patekti (pvz., pastatas ar zona, į kurią patekimas ribojamas) gali būti pranešimo nepateikimas. Tai, kad informacija nepakankama, antidopingo organizacija gali nustatyti iš paties pranešimo apie buvimo vietą arba tai gali paaiškėti tik tada, kai sportininką bandoma testuoti ir neįmanoma jo rasti. Abiem atvejais tai turėtų būti laikoma galimu pranešimo nepateikimu ir (arba) (jei to reikalauja aplinkybės) vengimu duoti mėginį pagal Kodekso 2.3 punktą, ir (arba) kliudymu arba bandymu sukliudyti atlikti dopingo kontrolę pagal Kodekso 2.5 punktą. Daugiau informacijos apie pranešimus apie buvimo vietą taikomus reikalavimus galima rasti WADA Veiksmingos testavimo programos įgyvendinimo gairėse. Jei sportininkas tiksliai nežino, kokiose vietose visą laiką bus kitą ketvirtį, jis privalo pateikti kuo tikslesnę informaciją, kur tikisi būti tam tikru laiku ir po to, prireikus, tą informaciją atnaujinti pagal 4.8.8.5 punktą.]

- b) Jei sportininkas tuo 60 minučių laikotarpiu yra testuojamas, jis turi būti su DKP tol, kol užbaigiamas mėginio ėmimas, net jei tai trunka ilgiau nei 60 minučių. To nepadarius, tai laikoma galimu *Kodekso* 2.3 punkto pažeidimu (atsisakymas pateikti mėginius arba jų nepateikimas).
- c) Jeigu sportininkas nesudaro galimybių jį testuoti 60 minučių laikotarpio pradžioje, bet sudaro galimybes jį testuoti vėliau per 60 minučių laikotarpį, DKP turėtų paimti mėginį ir neturėtų bandymo registruoti kaip nepavykusio bandymo testuoti, tačiau apie sportininko vėlavimą sudaryti galimybes testavimui turėtų pranešti ataskaitoje. Pasikartojantis tokio pobūdžio elgesys turėtų būti tiriamas kaip galimas antidopingo taisyklių pažeidimas, susijęs su vengimu duoti mėginį pagal *Kodekso* 2.3 punktą arba *Kodekso* 2.5 punktą. Dėl to gali būti atliekamas ir sportininko tikslinis testavimas. Jeigu sportininkas nesudaro galimybių jį testuoti per jo nurodytą 60 minučių laikotarpį tam laikotarpiui tą dieną nurodytoje vietoje, jam taikoma atsakomybė už praleistą testą, net jei vėliau tą dieną jis yra randamas ir iš jo sėkmingai paimamas mėginys.
- d) Jei DKP atvykus į 60 minučių laikotarpiui nurodytą vietą sportininko negalima tuoju pat surasti, tuomet DKP turėtų likti toje vietoje likusį 60 minučių laikotarpio laiką ir tuo likusiu laiku turėtų dėti pakankamai pastangų tokiomis aplinkybėmis, bandydamas sportininką surasti. Patarimų, kokios pastangos tokiomis

aplinkybėmis yra pakankamos, rasite WADA Veiksmingos testavimo programos įgyvendinimo gairėse.

[4.8.8.5 punkto d papunkčio komentaras. Kai, nepaisant DKP pakankamų pastangų, sportininkas nesurandamas ir lieka tik penkios (5) minutės iki 60 minučių laikotarpio pabaigos, DKP gali (bet neprivalo) pasinaudoti paskutine priemone ir paskambinti sportininkui (darant prielaidą, kad savo pranešime apie buvimo vietą jis nurodė savo telefono numerį) tam, kad sužinotų, ar jis yra nurodytoje vietoje. Jei sportininkas atsiliepia į DKP skambutį ir sudaro galimybes jį nedelsiant testuoti (pvz., per 60 minučių laikotarpį) buvimo vietoje (arba netoliese), tuomet DKP turėtų jo palaukti ir įprasta tvarka paimti jo mėginį. Tačiau DKP taip pat turėtų tiksliai pažymėti visas aplinkybes, kad būtų galima nuspręsti, ar reikia atlikti kokią nors tolesnę tyrimą. Ypač DKP turėtų nurodyti bet kokius faktus, kurie rodo tikimybę, kad laikotarpiu nuo telefono skambučio iki mėginio paėmimo galėjo būti paveikta ar pakeista sportininko šlapimo ar kraujo sudėtis. Jei sportininkas atsiliepia į DKP skambutį, bet nėra nurodytoje buvimo vietoje ar netoliese ir todėl negali sudaryti galimybių jį testuoti per 60 minučių laikotarpį, DKP turėtų pateikti pranešimą apie nepavykusi bandymą.]

4.8.8.6 Kai pasikeičia aplinkybės ir todėl pranešime apie buvimo vietą pateikta informacija nebėra tiksli ar išsami, kaip reikalaujama 4.8.8.5 punkte, *sportininkas* privalo pranešimą patikslinti, kad pateikta informacija vėl būtų tiksli ir išsami. *Sportininkas* visada privalo atnaujinti savo pranešimo apie buvimo vietą duomenis, kai atitinkamame ketvirtyje bet kurią dieną pasikeičia a) 4.8.8.3 punkte nurodyto 60 minučių laikotarpio laikas ar vieta; ir (arba) b) jo nakvynės vieta. Atnaujintą informaciją *sportininkas* privalo pateikti kuo greičiau pasikeitus aplinkybėms ir bet koku atveju iki prasidedant konkrečios dienos 60 minučių laikotarpiui, nurodytam jo pranešime. Atvejis, kai tai nepadaroma, gali būti laikomas pranešimo nepateikimu ir (arba) (jei to reikalauja aplinkybės) vengimu duoti *mėginį* pagal *Kodekso* 2.3 punktą, ir (arba) kliudymu arba bandymu sukliudyti atlikti *dopingo kontrolę* pagal *Kodekso* 2.5 punktą. Bet koku atveju *antidopingo organizacija* svarsto galimybę atlikti *sportininko tikslinį testavimą*.

[4.8.8.6 punkto komentaras. Antidopingo organizacija, kuri renka sportininko pranešimus apie buvimo vietą, turėtų parūpinti atitinkamas priemones (pvz., telefoną, faksą, internetą, elektroninį pašta, trumpųjų žinučių siuntimo priemonę, patvirtintus socialinius tinklus arba programas), kad būtų palengvintas tokios atnaujintos informacijos perdavimas. Kiekviena sportininko testavimo institucijos įgaliojimus turinti antidopingo organizacija, prieš bandydama paimti sportininko mėginį remdamasi jo pranešimu apie buvimo vietą, privalo patikrinti, ar sportininkas nėra pateikęs kokios nors atnaujintos informacijos. Tačiau, siekiant išvengti abejonių, nustatoma, kad sportininkas, kuris pateikia atnaujintą informaciją apie savo konkrečios dienos 60 minučių laikotarpį nepraėjus pradiniam 60 minučių laikotarpiui, vis tiek privalo sutikti būti testuojamas pirminiu 60 minučių laikotarpiu, jei jis tuo laikotarpiu surandamas testavimui.]

4.8.9 Sąlygų testavimui sudarymas

4.8.9.1 Kiekvienas sportininkas privalo sutikti būti testuojamas bet kuriuo metu ir bet kurioje vietoje, paprašius teisę testuoti turinčiai antidopingo organizacijai. Be to, Registruotajame testuotinių sportininkų sąraše esantis sportininkas konkrečiai turi būti pasiekiamas ir sudaryti galimybę jį testuoti jo pranešime apie buvimo vietą nurodytu konkrečios dienos 60 minučių laikotarpiu ir sportininko tam laikotarpiui nurodytoje vietoje.

[4.8.9.1 punkto komentaras. Kad testavimas būtų veiksmingas atgrasant nuo sukčiavimo ir jį nustatant, jis turėtų būti kuo mažiau nuspėjamas. Todėl 60 minučių laikotarpis nustatytas ne tam, kad testavimo trukmė būtų apribota tuo laikotarpiu ar būtų nustatytas testavimui „numatytas“ laikotarpis, o siekiant:

- a) *labai aiškiai nustatyti, kada nepavykęs bandymas sportininką testuoti bus laikomas praleistu testu;*
- b) *garantuoti, kad sportininką būtų galima surasti ir mėginį paimti bent kartą per dieną (tai turėtų atgrasyti nuo dopingo vartojimo arba bent jau tai apsunkinti);*
- c) *padidinti sportininko teikiamos kitos informacijos apie buvimo vietą patikimumą ir taip antidopingo organizacijai padėti surasti sportininką testavimui ne per 60 minučių laikotarpį. 60 minučių laikotarpis sportininką tam tikrą dieną „susieja“ su tam tikra vieta. Kartu su informacija, kurią sportininkas turi pateikti apie savo nakvynės, treniravimosi, varžymosi ir kitos „reguliarios“ veiklos vykdymo vietą tą dieną, antidopingo organizacija turėtų turėti galimybę sportininką surasti testavimui ne per 60 minučių laikotarpį; ir*
- d) *gauti naudingų antidopingo analitikos duomenų, pvz., jeigu sportininkas reguliariai nurodo laikotarpius su dideliais tarpais tarp jų ir (arba) paskutiniu momentu pakeičia savo laikotarpį ir (arba) vietą. Tokie analitikos duomenys gali būti tikslinio sportininko testavimo pagrindu.]*

4.8.10 Testuotinių sportininkų sąrašas (-ai)

4.8.10.1 *Registruotojo testuotinių sportininkų sąrašo žemesnis lygmuo – testuotinių sportininkų sąrašas, kurį turėtų sudaryti sportininkai, kurie turi teikti tam tikrą informaciją apie savo buvimo vietą, kad bent vieną kartą per metus juos būtų galima rasti ir atlikti testą ne varžybų metu. Teikiama informacija bent apie nakvynės adresą, varžybų / renginių tvarkaraštį ir reguliarias treniruotes. Į testuotinių sportininkų sąrašą įtrauktiems sportininkams Kodekso 2.4 punkto reikalavimai netaikomi. Įtraukdama sportininkus į testuotinių sportininkų sąrašą, tarptautinė federacija arba nacionalinė antidopingo organizacija atsižvelgia į šiuos kriterijus:*

- a) *sportininkai, kuriuos tarptautinė federacija arba nacionalinė antidopingo organizacija planuoja testuoti bent vieną kartą per metus ne varžybose (savarankiškai arba derindama su kitomis teisę testuoti tuos pačius sportininkus turinčiomis antidopingo organizacijomis);*
- b) *sportininkai iš sporto šakų, apie kurių buvimo vietą turima pakankamai informacijos, kad per reguliarias komandos varžybas / renginius ir komandinę veiklą juos būtų galima rasti testavimui.*

4.8.10.2 Jei sporto šakos treniruotės organizuojamos ir vykdomos kolektyviai, o ne individualiai, atsižvelgdama į komandos veiklą, tarptautinė federacija arba *nacionalinė antidopingo organizacija* gali nuspręsti, kad *sportininką*, kaip komandos narį, pakanka įtraukti į *testuotinių sportininkų* sąrašą. Tačiau tais laikotarpiais, kai komandinės veiklos nėra numatyta (pvz., ne sezono metu) arba kai *sportininkas* komandinėje veikloje nedalyvauja (pvz., yra reabilitacijoje po traumos), pagal tarptautinės federacijos arba *nacionalinės antidopingo organizacijos* taisykles ar procedūras gali būti reikalaujama, kad *sportininkas* pateiktų daugiau smulkesnės informacijos apie buvimo vietą, kad per šiuos laikotarpius būtų galima *sportininką* testuoti be išankstinio perspėjimo. Jei reikalaujamos informacijos apie buvimo vietą nepakanka, kad tais laikotarpiais būtų galima vykdyti testavimą be išankstinio perspėjimo, *sportininkai* įtraukiami į *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* ir taikomi Kodekso 2.4 punkto reikalavimai dėl buvimo vietos.

4.8.10.3 Siekdama užtikrinti, kad *testuotinių sportininkų* sąrašė esantys *sportininkai* teiktų tikslią informaciją apie buvimo vietą ir ją patikslintų, tarptautinė federacija arba *nacionalinė antidopingo organizacija* pagal savo taisykles ir procedūras atskiriems *testuotinių sportininkų* sąrašė esantiems *sportininkams* arba komandoms numato atitinkamas ir proporcingas *Kodekso 2.4 punkte* nenumatytas *nuobaudas*, taikomas, jei:

- a) informacija apie buvimo vietą nepateikiama taisyklėse nustatyta (-imis) dieną (-omis); arba
- b) po bandymo testuoti paaiškėja, kad informacija apie buvimo vietą nėra tiksli; arba
- c) gaunama informacijos, kuri yra priešinga pateiktai informacijai apie buvimo vietą.

[4.8.10.3 punkto komentaras. Šios nuobaudos gali būti papildomos, tuo pačiu metu 4.8.6.1 punkte nustatyta tvarka perkeltant *sportininką* į *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą*.]

4.8.10.4 Siekiant sudaryti galimybes *antidopingo organizacijoms* geriau koordinuoti *testavimą*, informacija apie *testuotinių sportininkų* sąrašė esančių *sportininkų* buvimo vietą taip pat turėtų būti pateikta *ADAMS* sistemoje. Tarptautinė federacija arba *nacionalinė antidopingo organizacija* savo taisyklėmis arba procedūromis taip pat gali reikalauti pranešimus apie buvimo vietą teikti reguliariesniais terminais, pvz., kas savaitę, kas mėnesį ar kas ketvirtį, kurie geriau atitiktų atitinkamos (-ų) sporto šakos (-ų) komandinių veiklų poreikius ir reikalavimus.

4.8.10.5 Apie įtraukimą į *testuotinių sportininkų* sąrašą, reikalavimus pranešti apie gyvenamąją vietą ir taikomas *nuobaudas* į *testuotinių sportininkų* sąrašą numatytiems įtraukti *sportininkams* tarptautinė federacija ir *nacionalinė antidopingo organizacija* praneša iš anksto.

4.8.11 Kitas (-i) *testavimo sąrašas* (-ai)

4.8.11.1 *Sportininkams*, kurie neatitinka 4.5.2 punkto kriterijų, tarptautinės organizacijos ir *nacionalinės antidopingo organizacijos* gali taikyti kitą (-us) *testavimo sąrašą* (-us) ir juose nustatyti mažesnius reikalavimus dėl informacijos apie buvimo vietą. Tokiame (-iuose) sąrašė (-uose) esantiems

sportininkams Kodekso 2.4 punkto reikalavimai dėl informacijos apie gyvenamąją vietą netaikomi.

4.8.12 *Sportininkų* atrinkimas skirtingiems pranešimo apie gyvenamąją vietą sąrašams ir tarptautinių federacijų ir nacionalinių *antidopingo organizacijų* vykdomas koordinavimas.

4.8.12.1 Kiekviena tarptautinė federacija ir *nacionalinė antidopingo organizacija* turi teisę savo nuožiūra nuspręsti, kurie *sportininkai* yra priskiriami atitinkamam pranešimo apie gyvenamąją vietą sąrašui. Tačiau tarptautinė federacija ir *nacionalinė antidopingo organizacija* turi turėti galimybę įrodyti, kad atliko tinkamą atitinkamos rizikos įvertinimą, pagal 4.2-4.7 punktus nustatė prioritetus ir pagal įvertinimo rezultatus taikė tinkamus kriterijus.

4.8.12.2 Atrinkusi *sportininkus* į savo *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą*, tarptautinė federacija ir *nacionalinė antidopingo organizacija* šiuo *sportininkų* sąrašu per ADAMS sistemą dalijasi su kitomis atitinkamomis tarptautinėmis federacijos ir nacionalinėmis *antidopingo organizacijomis* ir jį atnaujina.

4.8.12.3 Jei *sportininkas* yra įtrauktas į vieną tarptautinės federacijos pranešimo apie gyvenamąją vietą sąrašą ir į kitą *nacionalinės antidopingo organizacijos* pranešimo apie gyvenamąją vietą sąrašą, pranešimai apie gyvenamąją vietą teikiami ir laikomasi tų pranešimų apie gyvenamąją vietą sąrašo reikalavimų, kurie yra griežtesni.

4.8.12.4 Siekdamos išvengti dubliavimosi ir maksimaliai išnaudoti išteklius, tarptautinės federacijos ir *nacionalinės antidopingo organizacijos* koordinuoja *sportininkų* atranką į *sportininkų*, privalančių pranešti apie gyvenamąją vietą, sąrašus bei *testavimo* veiklą. Derinant ir veiksmingai naudojant išteklius bei užtikrinant, kad būtų vykdoma daugiau didesnės „rizikos“ *sportininkų* skaičiaus testų, tarptautinė federacija arba *nacionalinė antidopingo organizacija* apsvarsto galimybę į savo *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* arba *testuotinių sportininkų sąrašą* įtraukti daugiau *sportininkų*.

4.8.12.5 Kiekviena tarptautinė federacija ir kiekviena *nacionalinė antidopingo organizacija*:

- a) reguliariai peržiūri savo nustatytus *sportininkų* įtraukimo į *Registruotąjį testuotinių sportininkų sąrašą* ir *testuotinių sportininkų sąrašą* (-us) kriterijus ir, prireikus, juos atnaujina, kad jie tebebūtų tikslingi, t. y. kad jie būtų taikomi visiems atitinkamiems *sportininkams*. Juose atsižvelgiama į atitinkamo laikotarpio *varžybų / renginių* kalendorių ir *Registruotajame testuotinių sportininkų sąraše* arba *testavimo sąraše* esančių *sportininkų* skaičius gali būti pakeičiamas arba padidinamas ruošiantis didžiajam *renginiui* (pvz., olimpinėms žaidynėms, paralimpinėms žaidynėms, pasaulio čempionatui ir kitiems daugelio sporto šakų renginiams) taip užtikrinant, kad pagal rizikos įvertinimą būtų vykdomas pakankamas dalyvaujančių *sportininkų testavimas ne varžybų metu*;
- b) periodiškai (bet ne rečiau kaip kartą per ketvirtį) peržiūri savo *Registruotajame testuotinių sportininkų sąraše* ir *testuotinių*

sportininkų sąraše (-uose) esančius *sportininkus*, siekdama įsitikinti, kad kiekvienas jame esantis *sportininkas* tebetenkina atitinkamus kriterijus. Kriterijų nebetenkinantys *sportininkai* turėtų būti išbraukti iš *Registruotojo testuotinių sportininkų sąrašo* ir (arba) *testuotinių sportininkų sąrašo* ir į jų turėtų būti įtraukti kriterijus jau tenkinantys *sportininkai*. Tarptautinė federacija ir *antidopingo organizacija* tokiems *sportininkams* nedelsdama praneša apie jų statuso pasikeitimą ir sudaro naują į atitinkamą sąrašą įtrauktų *sportininkų* sąrašą.

4.8.13 Didžiųjų renginių organizatoriai

4.8.13.1 Tais laikotarpiais, kai teisę testuoti *sportininkus* turi *didžiųjų renginių organizatorius*:

- a) jeigu *sportininkai* yra *Registruotajame testuotinių sportininkų sąraše* – *didžiųjų renginių organizatorius* turi teisę susipažinti su jų pranešimais apie buvimą vieta atitinkamu laikotarpiu, kad juos galėtų testuoti *ne varžybų metu*; arba
- b) jeigu *Registruotajame testuotinių sportininkų sąraše* *sportininkų* nėra – *didžiųjų renginių organizatorius* gali nustatyti konkretaus renginio taisykles, pagal kurias jie arba atitinkama trečioji šalis privalėtų pateikti tokią informaciją apie jų buvimą vieta atitinkamu laikotarpiu, kokią jis mano esant reikalinga ir proporcinga jiems testuoti *ne varžybų metu*.

4.8.14 Su buvimą vietas susijusios pareigos

4.8.14.1 Nepaisant jokios kitos 4.8 punkto nuostatos:

- a) tarptautinė federacija gali pasiūlyti ir *nacionalinė antidopingo organizacija* gali sutikti, kad atlikti kurias ar visas 4.8 punkte numatytas tarptautinės federacijos pareigos pagal f papunktį būtų įgaliota *nacionalinė antidopingo organizacija* arba dopingo kontrolės koordinatorius;
- b) tarptautinė federacija *sportininko* nacionalinę federaciją arba dopingo kontrolės koordinatorių gali įgalioti atlikti kai kurias ar visas 4.8 punkte numatytas savo pareigas pagal f punktą; arba
- c) *nacionalinė antidopingo organizacija* gali *sportininko* nacionalinę federaciją arba kitą tinkamą *antidopingo organizaciją*, dopingo kontrolės koordinatorių arba kitą atitinkamą įgaliojimus atitinkamo *sportininko* atžvilgiu turinčią *antidopingo organizaciją* įgalioti atlikti bet kurias ar visas 4.8 punkte numatytas savo pareigas pagal f punktą;
- d) kai nėra tinkamos *nacionalinės antidopingo organizacijos*, 4.8 punkte nustatytas *nacionalinės antidopingo organizacijos* pareigas, susijusias su buvimą vieta, prisiima nacionalinis olimpinis komitetas; ir
- e) WADA nustačius, kad tarptautinė federacija ar atitinkamai *nacionalinė antidopingo organizacija* nevykdo kai kurių ar visų 4.8 punkte nustatytų savo pareigų, susijusių su buvimą vieta, WADA gali bet kokią kitą tinkamą *antidopingo organizaciją* įgalioti atlikti

kai kurias ar visas tokias pareigas;

- f) visais atvejais galutinė atsakomybė už subjekto, kuriam buvo perduoti įgaliojimai, veiksmus ir (arba) neveikimą tenka *antidopingo organizacijai* (kuria gali būti įgaliojimus atitinkamo *sportininko* atžvilgiu turinti tarptautinė federacija, *nacionalinė antidopingo organizacija* arba kita *antidopingo organizacija*), kuri savo pareigas (visas arba jų dalį) perdavė nacionalinei federacijai arba dopingo kontrolės koordinatoriui.

4.8.14.2 Nacionalinė federacija privalo dėti visas pastangas, kad padėtų savo tarptautinei federacijai ir (arba) atitinkamai nacionalinei *antidopingo organizacijai* rinkti pranešimus apie buvimo vietą iš tai nacionalinei federacijai pavaldžių *sportininkų*, taip pat (bet tuo neapsiribojant) tuo tikslu savo taisyklėse nustatyti specialias nuostatas.

4.8.14.3 *Sportininkas* gali nuspręsti trečiąjį asmenį, kaip antai trenerį, vadovą ar nacionalinę federaciją, įgalinti teikti jo pranešimus apie buvimo vietą (ir (arba) jų patikslinimus), jei tas trečiasis asmuo tokį įgaliojimą priima. *Sportininko pranešimus apie buvimo vietą* renkanti *antidopingo organizacija* gali paprašyti jai pateikti raštišką atitinkamo *sportininko* ir įgalinto trečiojo asmens pasirašytą pranešimą apie bet kokią įgaliojimą, dėl kurio susitarta.

[4.8.14.3 punkto komentaras. Pavyzdžiui, sportininkas, dalyvaujantis komandinėje sporto šakoje ar kitoje sporto šakoje, kurioje varžomasi ir (arba) treniruojamasi kolektyviniu pagrindu, gali komandą įgalinti teikti jo pranešimus apie buvimo vietą, ir tai daro treneris, vadovas arba nacionalinė federacija. Dėl patogumo ir operatyvumo tokios sporto šakos sportininkas savo komandą gali įgalinti teikti pranešimus apie jo buvimo vietą ne tik tais laikotarpiais, kuriais vykdoma komandinė veikla, bet ir tais laikotarpiais, kuriais jis nebūna su komanda, jei komanda sutinka. Tokiais atvejais sportininkas komandai turės pateikti informaciją apie savo buvimo vietą jam nebūnant su komanda atitinkamu laikotarpiu, kad ji galėtų atnaujinti savo teikiamą informaciją, susijusią su komandine veikla.]

4.8.14.4 Vis dėlto visais atvejais, taip pat *sportininkų komandinėse sporto šakose* atveju:

- a) galutinė atsakomybė už pranešimo apie buvimo vietą tikslumą ir išsamumą visais atvejais atsako *Registruotajame testuotinių sportininkų sąraše* esantis *sportininkas*, neatsižvelgiant į tai, ar jis pats teikia kiekvieną pranešimą, ar įgalioja tai daryti trečiąjį asmenį. Byloje dėl pranešimo nepateikimo gynybiniu argumentu negali būti tai, kad *sportininkas* trečiąją asmenį įgaliojo atlikti tą pareigą ir kad trečiasis asmuo neįvykdė taikomų reikalavimų; ir
- b) toks *sportininkas* visada asmeniškai atsakingas už sąlygų *testavimui* sudarymą jo pranešimuose apie buvimo vietą nurodytose buvimo vietose. Byloje dėl praleisto testo gynybiniu argumentu negali būti tai, kad *sportininkas* trečiąją asmenį įgaliojo teikti informaciją apie savo buvimo vietą atitinkamu laikotarpiu ir kad trečiasis asmuo nepateikė teisingos informacijos arba neatnaujino anksčiau pateiktos informacijos, kad pranešime apie buvimo vietą pateikta informacija apie buvimo vietą atitinkamą dieną būtų galiojanti ir tiksli.

[4.8.14.4 punkto komentaras. Pavyzdžiui, jei bandymas testuoti sportininką per atitinkamą komandinės veiklos laikotarpį nurodytu 60 minučių laikotarpiu nepavyko dėl to, kad komanda oficialiai pateikė klaidingą informaciją apie komandinę veiklą arba neatnaujino anksčiau pateiktos informacijos, kai vėliau pasikeitė komandinės veiklos informacija, už tokį nusižengimą komandai gali būti taikoma sankcija pagal galiojančias tarptautinės federacijos taisykles, bet atsakomybė už tokį su buvimo vieta susijusį pažeidimą vis tiek tenka pačiam sportininkui. Taip yra dėl to, kad, jeigu sportininkas galėtų kaltinti savo komandą, kai jis nesudaro galimybių testavimui jo komandos nurodytoje vietoje, tuomet jis galėtų išvengti atsakomybės už savo buvimo vietą testavimui atlikti. Žinoma, komanda, kaip ir sportininkas, suinteresuota užtikrinti, kad būtų pateiktas tikslus sportininko pranešimas apie buvimo vietą ir būtų išvengta bet kokių su buvimo vieta susijusių pažeidimų.]

4.9 Derinimas su kitomis *antidopingo organizacijomis*

4.9.1 Savo testavimo veiksmus *antidopingo organizacijos* derina su kitų antidopingo organizacijų, turinčių sutampančius testavimo institucijos įgaliojimus, veiksmais, siekdamas padidinti bendrų veiksmų veiksmingumą ir išvengti bereikalingo pakartotino konkrečių *sportininkų testavimo* bei užtikrinti, kad iš anksto būtų atlikti tinkami tarptautiniuose renginiuose besirungiančių *sportininkų* testai. Visų pirma, *antidopingo organizacijos*:

- a) konsultuojasi su kitomis atitinkamomis *antidopingo organizacijomis*, siekdamas derinti *testavimo* veiklą (taip pat *sportininkų* atrinkimą pagal pranešimų apie gyvenamąją vietą sąrašą ir testų paskirstymo planus, kurie gali apimti ir *testavimą ne varžybų metu* ruošiantis didžiajam renginiui) ir išvengti veiklos dubliavimosi. Dėl *testavimo renginyje* funkcijų ir pareigų aiškiai susitariama iš anksto pagal Kodekso 5.3 punktą. Kai susitarti neįmanoma, klausimą išsprendžia WADA pagal H priede „*Testavimas renginyje*“ nustatytus principus;
- b) per dvidešimt vieną (21) dieną nuo *mėginio* paėmimo, įveda visų paimtų *mėginių dopingo kontrolės* formą į ADAMS sistemą;
- c) jeigu įgaliojimai atlikti *testavimą* sutampa, informaciją apie reikalavimus *sportininkams* pateikti informaciją apie buvimo vietą pateikia ADAMS sistemoje;
- d) jeigu įgaliojimai atlikti *testavimą* sutampa, informacija apie *sportininko biologinio paso* programas dalijasi ADAMS sistemoje;
- e) jeigu įgaliojimai atlikti *testavimą* sutampa, dalijasi analitiniais duomenimis apie *sportininkus*.

4.9.2 *Antidopingo organizacijos* gali sudaryti sutartis su kitomis *antidopingo organizacijomis* ar *įgaliotomis trečiosiomis šalimis*, kurios veiktų kaip dopingo kontrolės koordinatoriai arba jų vardu vykdytų mėginių paėmimo institucijos įgaliojimus. Sutarties sąlygose įgaliojanti *antidopingo organizacija* (kuri šiuo tikslu yra testavimo institucija) gali nustatyti, kaip, jos vardu imdama *mėginius*, mėginių paėmimo institucija turi įgyvendinti pagal *Tarptautinį testavimo* ir tyrimų *standartą* jai suteiktą veiksmų laisvę.

[4.9.2 punkto komentaras. Pavyzdžiui, *Tarptautiniame testavimo ir tyrimų standarte* suteikiama veiksmų laisvė nustatyti kriterijus sportininko tapatybei patvirtinti

(5.3.4 punktas), aplinkybes, kurioms esant gali būt leidžiama vėluoti atvykti į dopingo kontrolės punktą (5.4.4 punktas), kas gali dalyvauti mėginio paėmimo procese (6.3.3 punktas), kriterijus, kuriais užtikrinama, kad kiekvienas paimtas mėginys iki jo išgabenimo iš dopingo kontrolės punkto būtų laikomas jo vientisumą, tapatybę ir saugumą apsaugančiu būdu (8.3.1 punktas), gaires, kuriomis turi vadovautis DKP, kai sprendžia, ar yra ypatingos aplinkybės, kurioms esant mėginių paėmimo procesas turėtų būti nutrauktas nepaėmus mėginio su tyrimui tinkamu savituoju sunkiu (F.4.5 punktas) ir keistis gauta informacija /analitiniais duomenimis (11 straipsnis).]

4.9.3 Antidopingo organizacijos turėtų konsultuotis ir derinti veiksmus tarpusavyje, su WADA bei su teisėsaugos ir kitomis atitinkamomis institucijomis gaunant, ruošiant ir keičiantis informacija ir analitiniais duomenimis, kurie gali būti naudingi planuojant testų paskirstymą pagal 11 straipsnis.

5.0 Pranešimas sportininkams

5.1 Tikslas

Tikslas – užtikrinti, kad *testavimui* atrinktam *sportininkui* būtų tinkamai pranešta apie *mėginių* paėmimą iš anksto neperspėjant, kaip nurodyta 5.3.1 ir 5.4.1 punktuose, kad būtų ginamos *sportininko* teisės, kad nebūtų galimybių klastoti pateiktiną *mėginį* ir kad pranešimas būtų įformintas dokumentais.

5.2 Bendrosios nuostatos

Pranešimas *sportininkams* pradedamas, kai mėginių paėmimo institucija inicijuoja pranešimą atrinktiems *sportininkams*, ir baigiamas, kai *sportininkas* atvyksta į dopingo kontrolės punktą arba kai *sportininkas* galimai neįvykdo reikalavimų. Pagrindiniai uždaviniai yra šie:

- a) paskirti DKP, lydinčiuosius pareigūnus ir kitą personalą mėginiams paimti, kurių pakaktų užtikrinti testavimą be išankstinio perspėjimo ir nuolatinę *sportininkų*, kuriems pranešta, kad jie atrinkti *mėginiui* pateikti, stebėseną;
- b) nustatyti *sportininko* buvimo vietą ir patvirtinti jo tapatybę;
- c) informuoti *sportininką*, kad jis yra atrinktas duoti *mėginį* ir apie jo teises bei pareigas;
- d) nuolatos lydėti *sportininką* nuo pranešimo momento iki atvykimo į nurodytą dopingo kontrolės punktą; ir
- e) pranešimą arba bandymą pranešti įforminti dokumentais.

5.3 Reikalavimai, taikomi prieš pranešant sportininkams

5.3.1 Išskyrus ypatingas ir pateisinamas aplinkybes, *mėginiai* paimami testuojant be išankstinio perspėjimo. *Sportininkas* yra pirmasis asmuo, kuriam pranešama apie jo atrinkimą *mėginiui* duoti, išskyrus tuo atveju, jei pagal 5.3.7 punkto reikalavimus būtina susisiekti su trečiuoju asmeniu. Siekiant užtikrinti, kad *testavimas* būtų vykdomas kaip testavimas be išankstinio perspėjimo, testavimo institucija (arba mėginių paėmimo institucija, jeigu jos skirtingos) pasirūpina, kad iki testavimo pradžios apie sprendimus dėl atrinktų *sportininkų* būtų pranešta tik tiems, kuriems tai būtina žinoti, kad galėtų tokį testavimą atlikti. Trečiajam asmeniui pranešama saugiai ir konfidencialiai, kad nekiltų rizikos, kad *sportininkui* bus iš anksto pranešta

apie jo atrinkimą mėginiui paimti. *Testavimo varžybose atveju pranešama pasibaigus rungtynėms, kuriose sportininkas rungtyniavo.*

[5.3.1 punkto komentaras. Turėtų būti dedamos visos pastangos užtikrinti, kad renginio vietos arba treniruočių vietos personalas iš anksto nežinotų, kad gali būti vykdomas testavimas. Nacionalinei federacijai ar kitai institucijai neleistina reikalauti, kad jai iš anksto būtų pranešta apie jai pavaldžių sportininkų testavimą, kad jos atstovas galėtų dalyvauti tokiaame testavime.]

- 5.3.2** Mėginių paėmimo institucija paskiria ir suteikia įgaliojimus mėginių paėmimo personalui, kuris yra parengtas atlikti jiems paskirtas pareigas, neturi interesų konflikto mėginių paėmimo rezultatų atžvilgiu ir kurio sudėtyje nėra nepilnamečių, ir įgalioja jį vykdyti mėginių paėmimo procesą ar talkinti jį vykdamas.
- 5.3.3** Personalas mėginiams paimti turi mėginių paėmimo institucijos išduotus oficialius dokumentus, liudijančius jo teisę iš sportininko paimti mėginį, pavyzdžiui, testavimo institucijos įgaliojimą. DKP taip pat papildomai su savimi turi asmens dokumentą, kuriame yra jo vardas, pavardė ir nuotrauka (pvz., mėginių paėmimo institucijos išduotą tapatybės kortelę, vairuotojo pažymėjimą, sveikatos kortelę, pasą ar panašų galiojantį asmens dokumentą) bei asmens dokumento galiojimo pabaigos data.
- 5.3.4** Testavimo institucija ar mėginių paėmimo institucija nustato mėginiui pateikti atrinkto sportininko tapatybės patvirtinimo kriterijus. Tuo užtikrinama, kad atrinktas sportininkas yra tas sportininkas, kuriam pranešta. Jei sportininkas nėra lengvai identifikuojamas, jo tapatybę patvirtinti gali būti prašoma trečiojo asmens ir tokio tapatybės patvirtinimo detalės įforminamos dokumentais.
- 5.3.5** Mėginių paėmimo institucija, DKP ar atitinkamai lydintysis pareigūnas nustato atrinkto sportininko buvimo vietą ir, atsižvelgdami į konkrečias sporto šakos /varžyby /treniruočių ir kt. aplinkybes bei konkrečią situaciją, numato pranešimo pateikimo būdą ir laiką.
- 5.3.6** Mėginių paėmimo institucija, DKP arba lydintysis pareigūnas bandymą (-us) pranešti sportininkui ir jo rezultatus įformina dokumentais.
- 5.3.7** Mėginių paėmimo institucija, DKP arba atitinkamai lydintysis pareigūnas apsveria, ar, prieš pranešant sportininkui, būtina pranešti trečiajam asmeniui šiais atvejais:
- jei būtina, kai sportininkas turi sveikatos sutrikimų (kaip numatyta A priede „Pakeitimai, taikomi sveikatos sutrikimų turintiems sportininkams“);
  - jei būtina, kai sportininkas yra nepilnametis (kaip numatyta B priede „Pakeitimai, taikomi nepilnamečiams sportininkams“);
  - jei pranešimui pateikti reikalingas vertėjas ir sudaromos sąlygos naudotis jo paslaugomis;
  - jei būtina padėti mėginių paėmimo personalui nustatyti testuojamo (-ų) sportininko (-ų) tapatybę ir šiam (-iems) sportininkui (-ams) pranešti, kad jie turi duoti mėginį.

[5.3.7 punkto komentaras. Trečiuosius asmenis leidžiama informuoti, kad bus testuojami nepilnamečiai ar sveikatos sutrikimų turintys sportininkai. Tačiau jokiam trečiajam asmeniui (pvz., komandos gydytojui) nereikia pranešti apie užduotį atlikti dopingo kontrolę, kai tokios pagalbos nereikia. Jei prieš pranešimą reikėtų informuoti kokį nors trečiąjį asmenį, pranešant sportininkui jį turėtų lydėti DKP arba lydintysis pareigūnas.]

5.4 Pranešimo *sportininkams* reikalavimai

5.4.1 Po pirmojo kontakto mėginių paėmimo institucija, DKP arba atitinkamai lydintysis pareigūnas užtikrina, kad *sportininkas* ir (arba) trečiasis asmuo (jei būtina pagal 5.3.7 punktą), būtų informuotas apie:

- a) tai, kad *sportininkas* turi duoti *mėginį*;
- b) instituciją, kuriai prižiūrint vykdomas *mėginio* paėmimas;
- c) *mėginio* paėmimo rūšį ir sąlygas, kurių privalu laikytis iki *mėginio* paėmimo;
- d) *sportininko* teises, taip pat teisę:
  - i) turėti jį lydintį atstovą ir, jeigu įmanoma, vertėją pagal 6.3.3 punkto a papunktį;
  - ii) prašyti papildomos informacijos apie *mėginio* paėmimo procesą;
  - iii) prašyti leisti pavėluoti atvykti į dopingo kontrolės punktą dėl pateisinamų priežasčių pagal 5.4.4 punktą; ir
  - iv) prašyti taikyti pakeitimus, kaip numatyta A priede „Pakeitimai, taikomi sveikatos sutrikimų turintiems *sportininkams*“.
- e) *sportininko* pareigas, taip pat reikalavimą:
  - i) visą laiką nuo pradinio kontakto su DKP / lydinčiuoju pareigūnu iki *mėginių* ėmimo procedūros pabaigos būti nuolatinėje DKP /lydinčiojo pareigūno priežiūroje;
  - ii) pateikti asmens dokumentą pagal 5.3.4 punktą;
  - iii) vykdyti *mėginių* paėmimo procedūras (*sportininkui* turėtų būti pranešta apie galimas *nuobaudas* už reikalavimų nevykdymą); ir
  - iv) nedelsiant atvykti duoti *mėginį*, jeigu nėra vėlavimą pateisinančių priežasčių, kaip nustatyta 5.4.4 punkte.
- f) dopingo kontrolės punkto buvimo vieta;
- g) tai, kad, prieš pateikdamas *mėginį* nusprendęs valgyti ir gerti, *sportininkas* tai daro savo rizika;
- h) tai, kad nereikėtų vartoti pernelyg daug skysčių, nes dėl to gali užsitęsti tinkamo *mėginio* gavimas; ir
- i) tai, kad bet koks šlapimo *mėginys*, kurį *sportininkas* pateikia personalui mėginiui paimti, turėtų būti pirmasis po pranešimo išskirtas *sportininko* šlapimas, t. y. prieš *mėginį* pateikdamas personalui mėginiams paimti, jis neturėtų šlapintis duše ar kitur.

5.4.2 Po kontakto DKP / lydintysis pareigūnas:

- a) stebi *sportininką* visą laiką nuo tokio kontakto pradžios iki tol, kol *sportininkas* išeina iš dopingo kontrolės punkto užbaigus jo *mėginio* paėmimo procesą;
- b) atskleidžia *sportininkui* savo tapatybę, naudodamas 5.3.3 punkte nurodytus dokumentus; ir
- c) patvirtina *sportininko* tapatybę pagal 5.3.4 punkte nustatytus kriterijus.

Sportininko tapatybės patvirtinimas bet koku kitu būdu arba sportininko tapatybės nepatvirtinimas įforminamas dokumentais ir apie tai pranešama testavimo institucijai. Kai vadovaujantis 5.3.4 punkte nustatytais kriterijais sportininko tapatybės patvirtinti negalima, testavimo institucija nusprendžia, ar tikslinga toliau veikti pagal A priedą „Galimo Tarptautinio rezultatų valdymo standarto reikalavimų nevykdymo tyrimas“.

5.4.3 Kad būtų patvirtintas pranešimo gavimas, DKP lydintysis pareigūnas sportininkui duoda pasirašyti atitinkamą formą. Jei sportininkas atsisako savo parašu patvirtinti, kad jam pranešta, arba išsisukinėja nuo pranešimo, DKP / lydintysis pareigūnas, jei įmanoma, informuoja sportininką apie tai, kokias nuobaudas užtraukia reikalavimų nevykdymas, ir lydintysis pareigūnas (jeigu jis nėra DKP) nedelsdamas apie visus susijusius faktus praneša DKP. Kai įmanoma, DKP tęsia mėginių paėmimą. DKP visus faktus nurodo išsamioje ataskaitoje ir apie aplinkybes praneša testavimo institucijai. Testavimo institucija atlieka A priede „Galimo Tarptautinio rezultatų valdymo standarto reikalavimų nevykdymo tyrimas“ nurodytus veiksmus.

5.4.4 DKP / lydintysis pareigūnas savo nuožiūra gali svarstyti bet kokią pagrįstą trečiojo asmens prašymą arba sportininko prašymą leisti vėluoti atvykti į dopingo kontrolės punktą po patvirtinimo apie pranešimo gavimą ir priėmimą ir (arba) leisti laikinai išeiti iš dopingo kontrolės punkto po atvykimo. Leidimą galima duoti, jeigu yra galimybė tokio vėlavimo laikotarpiu sportininką visą laiką lydėti ir tiesiogiai stebėti. Pavėluoti atvykti į dopingo kontrolės punktą arba laikinai iš jo išeiti galima leisti dėl šių priežasčių:

a) *testavimo per varžybas atveju:*

- i) dalyvavimo pristatymo ceremonijoje;
- ii) įsipareigojimų žiniasklaidai vykdymo;
- iii) dalyvavimo tolesnėse varžybose;
- iv) atsipalaidavimo pratimų po fizinio krūvio atlikimo;
- v) reikalingo medicininio gydymo gavimo;
- vi) atstovo ir (arba) vertėjo ieškojimo;
- vii) nuotraukos tapatybei patvirtinti gavimo; arba
- viii) bet kokios kitos pateisinamos aplinkybės, kaip nustato DKP, atsižvelgdamas į testavimo institucijos nurodymus.

b) *testavimo ne varžybų metu atveju:*

- i) atstovo ieškojimo;
- ii) treniruotės užbaigimo;
- iii) reikalingo medicininio gydymo gavimo;
- iv) nuotraukos tapatybei patvirtinti gavimo; arba
- v) bet kokios kitos pateisinamos aplinkybės, kaip nustato DKP, atsižvelgdamas į testavimo institucijos nurodymus.

5.4.5 DKP / lydintysis pareigūnas atmeta sportininko prašymą dėl vėlavimo, jeigu tokiu vėlavimo laikotarpiu bus neįmanoma sportininką stebėti visą laiką.

5.4.6 DKP / lydintysis pareigūnas ar kitas įgaliotas personalas mėginiams paimti

dokumentais įformina bet kokias vėlavimo atvykti į mėginių paėmimo punktą priežastis ir (arba) išėjimo iš mėginių kontrolės punkto priežastis, kurias testavimo institucijai gali prireikti toliau tirti.

5.4.7 Jeigu į dopingo kontrolės punktą sportininkas vėluoja atvykti ne dėl 5.4.4 punkte nurodytų priežasčių ir (arba) nebūna nuolatinėje priežiūroje lydėjimo metu, bet į dopingo kontrolės punktą atvyksta prieš išeinant DKP, DKP praneša apie galimą reikalavimų nevykdymo atvejį. Jeigu įmanoma, DKP tęsia mėginio ėmimą iš sportininko. Testavimo institucija galimą reikalavimų nevykdymo atvejį tiria pagal A priedą „Galimo Tarptautinio rezultatų valdymo standarto reikalavimų nevykdymo tyrimas“.

5.4.8 Jeigu personalas mėginiam paimti pastebi bet kokią dalyką, galintį pakenkti mėginio paėmimui, tas aplinkybes praneša DKP, kuris jas įformina dokumentais. Jei, DKP manymu, tinkama, DKP sprendžia, ar tikslinga paimti papildomą sportininko mėginį. Testavimo institucija galimą reikalavimų nevykdymo atvejį tiria pagal A priedą „Galimo Tarptautinio rezultatų valdymo standarto reikalavimų nevykdymo tyrimas“.

6.0 Pasiruošimas vykdyti mėginių paėmimo procesą

6.1 Tikslas

Pasiruošti mėginių paėmimo procesui taip, kad procesas būtų vykdomas veiksmingai ir operatyviai, taip pat pakankamai ištekliais, pvz., personalo ir įrangos.

6.2 Bendrosios nuostatos

Pasiruošimas mėginių paėmimo procesui pradedamas sukuriant atitinkamos informacijos gavimo sistemą, kad procesą būtų galima veiksmingai vykdyti, o baigiamas, kai patvirtinama, kad mėginio paėmimo įranga tenkina nurodytus kriterijus. Pagrindiniai uždaviniai yra šie:

- a) sukurti informacijos rinkimo mėginių paėmimo procesui sistemą;
- b) nustatyti kriterijus, skirtus nustatyti, kas gali dalyvauti vykdant mėginių paėmimo procesą;
- c) užtikrinti, kad dopingo kontrolės punktas atitiktų minimalius kriterijus, nustatytus 6.3.2 punkte; ir
- d) užtikrinti, kad mėginio paėmimo įranga atitiktų minimalius kriterijus, nustatytus 6.3.4 punkte.

6.3 Pasiruošimo mėginių paėmimo procesui reikalavimai

6.3.1. Testavimo institucija, dopingo kontrolės koordinatorius arba mėginių paėmimo institucija sukuria sistemą, skirtą gauti visą informaciją, reikalingą veiksmingam mėginių paėmimo proceso vykdymui, taip pat nustato specialius reikalavimus sveikatos sutrikimų turinčių sportininkų poreikiams (kaip numatyta A priede „Pakeitimai, taikomi sveikatos sutrikimų turintiems sportininkams“) ir nepilnamečių sportininkų poreikiams (kaip numatyta B priede „Pakeitimai, taikomi nepilnamečiams sportininkams“) patenkinti.

6.3.2. DKP naudojami tokie dopingo kontrolės punktai, kurie bent jau užtikrina sportininko privatumą ir, kai įmanoma, yra naudojamas tiksliai kaip dopingo kontrolės punktas per visą

mėginio paėmimo procesą. DKP registruoja visus didelius nukrypimus nuo šių kriterijų. Nustatę, kad dopingo kontrolės punktas yra netinkamas, DKP ieško alternatyvios vietos, kuri atitiktų pirmiau nurodytus minimalius reikalavimus.

6.3.3. Testavimo institucija arba mėginių paėmimo institucija nustato kriterijus, apibrėžiančius, kas dar greta personalo mėginiams paimti gali turėti teisę dalyvauti mėginių paėmimo procese. Šie kriterijai apima bent jau:

- a) *sportininko* teisę būti lydimam atstovo ir (arba) vertėjo per mėginių paėmimo procesą, išskyrus tuomet, kai *sportininkas* šlapinasi pateikdamas *mėginį*;
- b) sveikatos sutrikimų turinčio *sportininko* teisę būti lydimam atstovo, kaip numatyta A priede „Pakeitimai, taikomi sveikatos sutrikimų turintiems *sportininkams*“;
- c) nepilnamečio *sportininko* teisę (kaip numatyta B priede „Pakeitimai, taikomi nepilnamečiams *sportininkams*:) ir stebintį DKP / lydinčiojo pareigūno teisę turėti atstovą, kuris stebėtų DKP / lydinčiojo pareigūną tuo metu, kai nepilnametis *sportininkas* šlapinasi pateikdamas *mėginį*, nereikalaujant atstovo, kuris tiesiogiai stebėtų šlapimo *mėginio* davimą, jeigu nepilnametis *sportininkas* to neprašo;
- d) WADA paskirtą stebėtoją pagal WADA *Nepriklausomų stebėtojų programą* arba (jeigu taikoma) WADA auditorių; ir (arba)
- e) įgaliotą asmenį, kuris dalyvauja rengiant personala mėginiams paimti arba audituojant mėginių paėmimo instituciją.

[6.3.3 punkto d ir e papunkčių komentaras. WADA stebėtojas / auditorius ir (arba) įgaliotas asmuo tiesiogiai nestebi šlapinimosi duodant šlapimo mėginį.]

6.3.4 Mėginių paėmimo institucija šlapimo ir kraujo *mėginiams* naudoja tik tokias mėginių paėmimo įrangos sistemas, kurios bent jau:

- a) turi unikalios visų A ir B buteliukų, talpų, mėgintuvėlių ar kitų *mėginiui* sandariai uždaryti naudojamų priemonių numeravimo sistemas ir turi brūkšninį kodą arba panašų duomenų kodą, kuris atitinka ADAMS sistemos nustatytus reikalavimus taikytinai mėginio paėmimo įrangai;
- b) turi sandaraus uždarymo, kurio pažeidimą galima lengvai nustatyti, sistemą;
- c) užtikrina, kad *sportininko* tapatybė nebūti aiški iš pačios įrangos;
- d) užtikrina, kad prieš *sportininkui* naudojantis įranga, ji yra švari ir sandariai uždaryta;
- e) pagaminta iš medžiagos ir turinti uždarymo sistemą, galinčios atlaikyti tvarkymo sąlygas ir aplinką, kurioje įranga bus naudojama, įskaitant (bet neapsiribojant) transportavimą, tyrimą laboratorijoje ir ilgalaikį saugojimą užšaldžius per ne ilgesnį nei senaties terminą;
- f) pagaminta iš medžiagos ir turinti uždarymo sistemą, kuri:
  - i) užtikrina *mėginio* vientisumą (chemines ir fizikines savybes) analitiniam testavimui;
  - ii) šlapimo ir kraujo *mėginių* atveju gali atlaikyti -80°C temperatūrą. Testuose, atliekamuose vientisumui šaldymo sąlygose nustatyti, naudojama matrica, kuri bus saugoma *mėginių* buteliukuose, talpose ar mėgintuvėliuose, t.y. kraujo arba šlapimo;
  - iii) pagaminta iš medžiagos ir turinti uždarymo sistemą, kuri gali atlaikyti mažiausiai tris (3) užšaldymo (atšildymo) ciklus;

- g) A ir B buteliukai, talpos ir mėgintuvėliai yra skaidrūs, kad matytųsi *mėginys*;
- h) turinti uždarymo sistemą, kuri *sportininkui* ir DKP sudaro galimybę įsitikinti, kad *mėginys* yra teisingai sandariai uždarytas A ir B buteliukuose arba talpose;
- i) turinti integruotą (-us) saugumo identifikavimo požymį (-ius), leidžiantį(-čius) patikrinti įrangos autentiškumą;
- j) atitinka Tarptautinės oro transporto asociacijos (IATA) paskelbtus pagal išimtį vežamų žmogaus *mėginių*, kuriuose yra šlapimo ir (arba) kraujo *mėginių*, transportavimo standartus, siekiant užkirsti kelią pratekėjimui transportuojant oru;
- k) pagaminta pagal tarptautiniu mastu pripažintą ISO 9001 sertifikavimo procesą, apimantį kokybės kontrolės valdymo sistemas;
- l) po pradinio atidarymo laboratorijoje gali būti pakartotinai uždaryta naudojant naująją unikalią saugiąją lengvai matomą apsaugos nuo pažeidimų sistemą su unikalia numeravimo sistema, kad pagal *Tarptautinį laboratorijų standartą mėginio* ir saugojimo sekos vientisumas būtų užtikrintas *mėginio* ilgalaikiam saugojimui ir tolesniam tyrimui;
- m) buvo testuota nuo gamintojo nepriklausomos ir pagal ISO 17025 akredituotos *testavimo* įstaigos siekiant patvirtinti, kad įranga atitinka bent b, f, g, h, i, j ir l papunkčiuose nustatytus reikalavimus;
- n) bet kokiam medžiagos arba uždarymo sistemos modifikavimui būtinas pakartotinis *testavimas* siekiant užtikrinti, kad ji ir toliau atitinka m punkte nustatytus reikalavimus.

Šlapimo mėginio paėmimui:

- o) kiekviename A ir B buteliuke arba talpoje gali būti ne mažiau kaip 85ml šlapimo;
- p) ant A ir B buteliukų arba talpų bei surinkimo indų turi būti matoma žyma, kurioje nurodyta:
  - i) mažiausias būtinas šlapimo kiekis kiekviename A ir B buteliuke arba talpoje, kaip nurodyta C priede „Šlapimo paėmimas“;
  - ii) didžiausias galimas kiekis, kurio išsiplėtimas užšaldžius nesugadintų buteliuko, talpos arba uždarymo sistemos; ir
  - iii) tyrimui reikalingo šlapimo kiekio lygis surinkimo inde.
- q) dalinio *mėginio* uždarymo naudojant lengvai matomą apsaugą nuo pažeidimų sistema su unikaliu numeriu, kad nepakankamo kiekio *mėginį* būtų galima laikinai uždaryti vadovaujantis E priedu „Šlapimo *mėginiai*: nepakankamas kiekis“;

Kraujo mėginio paėmimui:

- r) galimybė paimti, saugoti ir transportuoti kraują atskiruose A ir B mėgintuvėliuose bei talpose;
- s) *draudžiamųjų medžiagų* arba *draudžiamųjų metodų* tyrimų kraujyje arba plazmoje ir (arba) kraujo parametrų profiliavimo atveju A ir B mėgintuvėliuose turi tilpti ne mažiau kaip 3ml kraujo ir turi būti EDTA kaip antikoaguliantas;
- t) *draudžiamųjų medžiagų* arba *draudžiamųjų metodų* tyrimų serume atveju A ir B mėgintuvėliuose turi tilpti ne mažiau kaip 5ml kraujo ir turi būti **intertinis** polimerinis serumo separatorius–gelis bei krešėjimo faktoriaus aktyvatorius; ir

[6.3.4 punkto s ir t papunkčių komentaras. Jei atitinkamame WADA tarptautiniame standarte, techniniame dokumente arba gairėse yra nurodyti specifiniai mėgintuvėliai, alternatyvių panašius kriterijus atitinkančių mėgintuvėlių naudojimas patvirtinamas dalyvaujant atitinkamai (-oms) laboratorijai (-oms) ir tam iki jų naudojimo mėginių paėmimui tam turi pritarti WADA.]

- u) kraujo mėginius transportuojant užtikrinama, kad saugojimo ir transportavimo įrenginys bei temperatūros duomenų registravimo įrenginys atitiktų I priede „Sportininkų biologinių pasų kraujo mėginių paėmimas, saugojimas ir transportavimas“ nustatytus reikalavimus.

[6.3.4 punkto komentaras. Primitytinai rekomenduojama, kad prieš įrangą pateikiant suinteresuotosioms šalims prekybai, ji būtų išplatinta antidopingo bendruomenei – sportininkams, testavimo institucijoms, mėginių paėmimo institucijoms, mėginių ėmimo personalui ir laboratorijoms – įvertinti ir įsitikinti, kad ji yra tinkama pagal paskirtį.]

7.0 Mėginių paėmimo proceso vykdymas

7.1 Tikslas

Mėginių paėmimo procesą vykdyti taip, kad būtų užtikrintas mėginio vientisumas, saugumas ir tapatybė bei nebūtų pažeistas sportininko privatumas ir orumas.

7.2 Bendrosios nuostatos

Mėginių paėmimo procesas pradedamas nustatant bendrą atsakomybę už mėginių paėmimo procesą, o baigiamas, kai mėginys yra paimtas ir apsaugotas bei parengti mėginio paėmimo dokumentai. Pagrindiniai uždaviniai yra šie:

- pasiruošti mėginio paėmimui;
- paimti mėginį ir jį saugiai laikyti; ir
- mėginio paėmimą įforminti dokumentais.

7.3 Reikalavimai, taikomi prieš mėginio paėmimą

7.3.1 mėginių paėmimo institucija yra atsakinga už viso mėginių paėmimo proceso vykdymą, tam tikras pareigas atlikti pavesdama DKP.

7.3.2 DKP užtikrina, kad sportininkas būtų informuotas apie savo teises ir pareigas, kaip nurodyta 5.4.1 punkte.

7.3.3 DKP / lydintysis pareigūnas pataria sportininkui pernelyg daug negerti, nes reikalaujama pateikti tyrimui tinkamo savitojo sunkio mėginį.

7.3.4 Antidopingo organizacija nustato kriterijus dėl to, kas gali būti draudžiama dopingo kontrolės punkte. Pagal juos turi būti bent draudžiama dopingo kontrolės punkte turėti alkoholio arba jį vartoti.

7.3.5 Sportininkas iš dopingo kontrolės punkto išeina tik tai visą laiką stebimas DKP ar lydinčiojo pareigūno ir leidus DKP. DKP svarsto bet kokią pagrįstą sportininko prašymą išeiti iš dopingo kontrolės punkto, kaip nurodyta 5.4.4, 5.4.5 ir 5.4.6 punktuose, iki to laiko, kai sportininkas galės pateikti mėginį.

7.3.6 Jeigu DKP sportininkui leidžia išeiti iš dopingo kontrolės punkto, DKP su

sportininku susitaria dėl šių išėjimo sąlygų:

- a) *sportininko* išėjimo iš dopingo kontrolės punkto tikslo; grįžimo laiko (arba grįžimo užbaigus sutartą veiklą);
- b) kad *sportininkas* visą laiką turi būti stebimas;
- c) kad *sportininkas* nesišlapintų, kol negrįžta į dopingo kontrolės punktą; ir
- d) DKP dokumentais įformina *sportininko* išėjimo ir grįžimo laiką.

7.4 *Mėginių paėmimo reikalavimai*

7.4.1 DKP *sportininko mėginį* paima pagal šį (-iuos) protokolą (-us), taikomą (-us) konkrečiai *mėginio* paėmimo rūšiai:

- a) C priedą „Šlapimo *mėginių* paėmimas“;
- b) D priedą „Kraujo *mėginių* paėmimas“;
- c) I priedą „*Sportininkų biologinių pasų* kraujo *mėginių* paėmimas, saugojimas ir transportavimas“.

7.4.2 Bet kokį *sportininko* ir (arba) su *sportininku* susijusių *asmenų* veiksmą arba nukrypimus nuo normų, kuriais gali būti pakenkta *mėginių* paėmimui DKP detaliam užregistruoja. Jei tinkama, testavimo institucija taiko A priedą „Galimo *Tarptautinio rezultatų valdymo standarto reikalavimų nevykdymo* tyrimas“.

7.4.3 Jei iškyla abejonių dėl *mėginio* kilmės ar autentiškumo, *sportininko* paprašoma pateikti papildomą *mėginį*. Jei papildomą *mėginį* pateikti *sportininkas* atsisako, DKP įformina tokio atsisakymo aplinkybes dokumentais ir testavimo institucija taiko A priedą „Galimo *Tarptautinio rezultatų valdymo standarto reikalavimų nevykdymo* tyrimas“.

7.4.4 DKP *sportininkui* sudaro galimybę dokumentais įforminti bet kokias galimas jo pastabas dėl mėginių paėmimo proceso vykdymo eigos.

7.4.5 Vykdamas mėginių paėmimo procesą, registruojama bent ši informacija:

- a) pranešimo data ir laikas, pranešančio DKP / lydinčiojo pareigūno vardas ir pavardė bei parašas;
- b) *sportininko* atvykimo į dopingo kontrolės punktą, laikino išvykimo ir grįžimo laikas;
- c) kiekvieno paimto *mėginio* uždarymo data ir laikas bei viso *mėginių* paėmimo proceso užbaigimo data ir laikas (t. y. laikas, kai *sportininkas* pasirašo deklaraciją *dopingo kontrolės* formos apačioje);
- d) *sportininko* vardas ir pavardė;
- e) *sportininko* gimimo data;
- f) *sportininko* lytis;
- g) *sportininko* tapatybės nustatymo priemonės (pvz., pasas, vairuotojo pažymėjimas arba *sportininko* akreditacija), įskaitant ir trečiąjį asmenį (kurio tapatybė nustatyta nurodytomis priemonėmis);
- h) *sportininko* namų adresas, el. pašto adresas ir telefono numeris;
- i) *sportininko* sporto šaka ir rūšis (pagal TDSSA);

- j) *sportininko* trenerio ir (jei aktualu) gydytojo vardas ir pavardė;
- k) *mėginio* kodo numeris ir nuoroda į įrangos gamintoją;
- l) *mėginio* rūšis (šlapimo, kraujo, kt.);
- m) testo rūšis (atliktas per *varžybas* ar *ne varžybų metu*);
- n) stebėjusio DKP / lydinčiojo pareigūno vardas, pavardė ir parašas;
- o) KPP (kai tinkama) vardas, pavardė ir parašas;
- p) informacija apie dalinį *mėginį* pagal E.4.4 punktą;
- q) reikalinga laboratorijos informacija apie *mėginį* (pvz., šlapimo *mėginio* atveju, tai jo tūris ir savitasis sunkis);
- r) pagal *sportininko* pareiškimą – per paskutines septynias (7) dienas vartoti medikamentai bei papildai ir, kai imamas kraujo *mėginys* – per paskutinius tris (3) mėnesius atliktas kraujo perpylimas;
- s) *sportininkų biologinių pasų* kraujo *mėginių* atveju DKP / KPP užregistruoja I priede „*Sportininkų biologinių pasų kraujo mėginių paėmimas, saugojimas ir transportavimas*“ nurodytą informaciją;
- t) bet kokie nukrypimai nuo procedūros, pavyzdžiui, ar buvo pateiktas išankstinis pranešimas;
- u) *sportininko* pareikšti komentarai ar pastabos dėl mėginių paėmimo proceso vykdymo;
- v) *sportininko* sutikimas dėl mėginių paėmimo duomenų tvarkymo ir duomenų tvarkymo aprašymas pagal *Tarptautinį* privatumo ir asmens duomenų apsaugos *standartą*;
- w) *sportininko* sutikimas ar kitoks leidimas *mėginį* (-ius) naudoti moksliniams tyrinimas;
- x) *sportininko* atstovo (kai tinkama) pagal 7.4.6 punktą vardas, pavardė ir parašas;
- y) *sportininko* vardas, pavardė ir parašas;
- z) DKP vardas, pavardė ir parašas;
- aa) testavimo institucijos pavadinimas;
- bb) mėginių paėmimo institucijos pavadinimas;
- cc) rezultatų valdymo institucijos pavadinimas; ir
- dd) dopingo kontrolės koordinatoriaus (jei taikytina) vardas ir pavardė (pavadinimas).

[7.4.5 punkto komentaras. Visa ši informacija neprivalo būti pateikta vienoje dopingo kontrolės formoje ir gali būti renkama per mėginių paėmimo procesą ir (arba) gali būti kituose oficialiuose dokumentuose, kaip antai pranešimo formoje ir (arba) papildomame pranešime.]

7.4.6 Baigiant mėginių paėmimo procesą, *sportininkas* ir DKP pasirašo atitinkamus dokumentus, patvirtindami, kad tuose dokumentuose nurodyta tiksli informacija apie *sportininko mėginio* paėmimą, taip pat ir bet kokios *sportininko* pareikštos pastabos. Dokumentą turėtų pasirašyti *sportininko* atstovas, jei dalyvauja ir stebi procesą.

7.4.7 *Sportininkui* pasiūloma gauti elektroninę arba kitokią *sportininko* pasirašyto mėginių paėmimo proceso protokolo kopiją.

8.0 Saugumas / tvarkymas po testo atlikimo

8.1 Tikslas

Užtikrinti visų dopingo kontrolės punkte paimtų *mėginių* ir *mėginių* paėmimo dokumentų saugų laikymą iki jų išsiuntimo iš dopingo kontrolės punkto.

8.2 Bendrosios nuostatos

Tvarkymas po testo atlikimo pradedamas *sportininkui* išėjus iš dopingo kontrolės punkto jam pateikus savo *mėginį* (-ius) ir baigiamas visų paimtų *mėginių* ir *mėginių* paėmimo dokumentų paruošimu išvežimui.

8.3 Saugumo / tvarkymo po testo atlikimo reikalavimai

8.3.1 Mėginių paėmimo institucija nustato kriterijus, kuriais užtikrinama, kad iki išgabenimo iš dopingo kontrolės punkto kiekvienas paimtas *mėginys* būtų laikomas nepažeidžiant jo vientisumo, tapatybės ir saugumo. Šie kriterijai turėtų apimti bent jau *mėginių* buvimo vietos smulkų apibūdinimą ir įforminimą dokumentais bei nurodymą, kas saugo *mėginius* ir (arba) kam suteikta prieiga prie *mėginių*. DKP užtikrina, kad bet koks *mėginys* būtų laikomas vadovaujantis šiais kriterijais.

8.3.2 Mėginių paėmimo institucija sukuria *mėginių saugojimo sekos* ir *mėginių* paėmimo dokumentų registravimo sistemą, skirtą užtikrinti, kad kiekvieno *mėginio* dokumentai būtų užpildyti ir saugiai tvarkomi. Tai apima ir patvirtinimą, kad ir *mėginiai*, ir *mėginių* paėmimo dokumentai pristatyti į numatytas paskirties vietas. Pristačius apie *mėginių* būklės neatitikimus laboratorija praneša testavimo institucijai Tarptautiniame laboratorijų standarte nustatyta tvarka.

[8.3.2 punkto komentaras. Informacija dėl *mėginio saugojimo* iki išgabenimo iš dopingo kontrolės punkto gali būti registruojama, pavyzdžiui, DKP pranešime.]

8.3.3 Mėginių paėmimo institucija sukuria sistemą, skirtą užtikrinti kad, prireikus, nurodymai dėl reikalingos rūšies tyrimo būtų pateikiami tyrimą atliksiančiai laboratorijai. Be to, rezultatų pranešimo ir statistikos tikslu antidopingo organizacija laboratorijai pateikia informaciją, kaip reikalaujama pagal 7.4.5 punkto c, f, i, k, l, m, q, r, w, aa, bb ir cc papunkčius, ir nurodo, ar būtina *mėginį* saugoti pagal 4.7.3 punkto reikalavimus.

9.0 Mėginių ir dokumentų gabenimas

9.1 Tikslas

- a) Užtikrinti, kad *mėginiai* ir su jais susiję dokumentai į tyrimą atliksiančiai laboratorijai būtų pristatyti tinkamos būklės reikiamam tyrimui atlikti; ir
- b) užtikrinti, kad mėginių paėmimo proceso dokumentus DKP testavimo institucijai nusiųstų saugiai ir laiku.

9.2 Bendrosios nuostatos

- 9.2.1 Gabenimas pradedamas, kai *mėginiai* ir susiję dokumentai išgabenami iš dopingo kontrolės punkto, ir baigiasi, kai patvirtinama, kad *mėginiai* ir mėginių paėmimo proceso dokumentai gauti jų numatytose paskirties vietose.
- 9.2.2 Pagrindiniai uždaviniai yra pasirūpinti saugiu *mėginių* ir susijusių dokumentų pristatymu į tyrimą atliksiančią laboratoriją ir pasirūpinti saugiu mėginių paėmimo proceso dokumentų pristatymu testavimo institucijai.

9.3 Mėginių ir dokumentų gabenimo ir saugojimo reikalavimai

- 9.3.1 Mėginių paėmimo institucija leidžia naudotis gabenimo sistema, kuria užtikrinama, kad *mėginiai* ir dokumentai būtų vežami nepažeidžiant jų vientisumo, tapatybės ir saugumo.
- 9.3.2 *Mėginiai* į *mėginių* tyrimą atliksiančią laboratoriją visada gabenami naudojant mėginių paėmimo institucijos leidžiamą gabenimo būdą kuo greičiau, kai užbaigiamas mėginių paėmimo procesas. *Mėginiai* gabenami taip, kad būtų visai sumažinta *mėginių* sugadinimo dėl tokių veiksnių, kaip vėlavimai ar dideli temperatūros svyravimai, rizika.
- [9.3.2 punkto komentaras. Gabenimo reikalavimus konkrečiu užduoties atveju (pvz., kai mėginys paimtas nehygieniškomis sąlygomis arba galimas pavėluotas mėginių pristatymas į laboratorijas) antidopingo organizacijos turėtų aptarti su tyrimą atliksiančiomis laboratorijomis, siekdamos išsiaiškinti, ko reikia konkrečiomis tokio pavedimo aplinkybėmis (pvz., mėginius šaldyti ar užšaldyti).]
- 9.3.3 Sportininko tapatybę liudijantys dokumentai nepridedami prie *mėginių* ar dokumentų, siunčiamų į tyrimus atliksiančią laboratoriją.
- 9.3.4 Užbaigęs mėginių paėmimo procesą, DKP visus susijusius mėginių paėmimo proceso dokumentus kuo greičiau nusiunčia mėginių paėmimo institucijai mėginių paėmimo institucijos leidžiamu gabenimo būdu (tai gali būti ir elektroninius persiuntimas).
- 9.3.5 Jeigu *mėginiai* su pridėtais dokumentais ar mėginių paėmimo proceso dokumentai negaunami atitinkamose jų paskirties vietose arba, jeigu gabenant galėjo būti pažeistas *mėginių* vientisumas arba tapatybė, mėginių paėmimo institucija patikrina saugojimo seką ir testavimo institucija svarsto, ar nereikėtų *mėginių* galiojimo panaikinti.
- 9.3.6 Dokumentus, susijusius su mėginių paėmimo procesu ir (arba) antidopingo taisyklių pažeidimu, testavimo institucija ir (arba) mėginių paėmimo institucija saugo *Tarptautiniame* privatumo ir asmens duomenų apsaugos standarte nustatytą laikotarpį ir pagal kitus jame nustatytus reikalavimus.

[9.3 punkto komentaras. Nors šie *mėginių* ir dokumentų gabenimo ir saugojimo reikalavimai vienodai taikomi visiems šlapimo, kraujo ir sportininkų biologinių pasų kraujo mėginiams, papildomus reikalavimus standartiniams kraujo tyrimams galima rasti D priede „Kraujo mėginių paėmimas“, o papildomus sportininkų biologinių pasų kraujo mėginių gabenimo reikalavimus – I priede „Sportininkų biologinių pasų kraujo mėginių paėmimas, saugojimas ir gabenimas“.]

10.0 Nuosavybės teisė į mėginius

- 10.1 Iš *sportininko* paimti *mėginiai* nuosavybės teise priklauso testavimo institucijai, vykdyusiai atitinkamą mėginių paėmimo procesą.
- 10.2 Paprašius, testavimo institucija nuosavybės teisę į *mėginius* gali perduoti rezultatų valdymo institucijai arba kitai antidopingo organizacijai.
- 10.3 Tam tikromis aplinkybėmis pagal *Kodeksą* ir *Tarptautinį laboratorijų standartą* testavimo institucijos įgaliojimus gali prisiimti WADA.
- 10.4 Jeigu testavimo institucija nėra paso saugotojas, atsakomybę už papildomą analitinį mėginio testavimą tenka *mėginio* paėmimą inicijavusiai ir jam vadovavusiai testavimo institucijai. Tai apima tolesnės (-ių) patvirtinimo procedūros (-ų) vykdymą pagal *ADAMS* sistemoje automatiškai *sportininkų biologinių pasų adaptacinio modelio* generuojamus prašymus (pvz., GC/C/IRMS tyrimus dėl padidinto T/E) arba SBPVS prašymus (pvz., GC/C/IRMS tyrimus dėl normos neatitinkančių kelerių metų šlapimo steroidų profilio antrinių žymenų, arba ESA tyrimus dėl įtartinų hematologinių žymenų verčių).

TREČIA DALIS. ANALITINIŲ DUOMENŲ RINKIMO IR TYRIMŲ STANDARTAI

11.0 Analitinių duomenų rinkimas, vertinimas ir naudojimas

11.1 Tikslas

Antidopingo organizacijos privalo užtikrinti, kad iš visų prieinamų šaltinių būtų pajėgios gauti, vertinti ir tvarkyti antidopingo analitinius duomenis, kurie padėtų atgrasyti nuo dopingo vartojimo ir jį nustatyti, sudarytų galimybes parengti veiksmingą, protingą ir proporcingą testų paskirstymo planą, planuoti *tikslinį testavimą* ir vykdyti pagal *Kodekso* 5.7 punktą reikalaujamus tyrimus. 11 straipsnio tikslas – nustatyti veiksmingo ir operatyvaus analitinių duomenų rinkimo, vertinimo ir tvarkymo šiais tikslais standartus.

[11.1 punkto komentaras. Nors testavimas visada bus kovos su dopingu veiksmų dalimi, vien testavimo nepakanka visiems Kodekse apibrėžtiems antidopingo taisyklių pažeidimams nustatyti pagal reikalaujamą standartą. Nors draudžiamųjų medžiagų vartojimą ir draudžiamųjų metodų naudojimą dažnai galima atskleisti ištyrus mėginius, kitus Kodekse apibrėžtus antidopingo taisyklių pažeidimus (dažnai ir jų vartojimą (naudojimą)) paprastai galima veiksmingai nustatyti ir tirti tik surinkus ir ištyrus ne tyrimais pagrįstus antidopingo analitinius duomenis ir informaciją. Tai reiškia, kad antidopingo organizacijoms būtina išvystyti veiksmingas ir efektyvias analitinių duomenų rinkimo ir tyrimo funkcijas. WADA yra parengusi Analitikos ir tyrimų gaires, kurios antidopingo organizacijoms padeda geriau suprasti ne tyrimais pagrįstų galimų naudoti analitinių duomenų rūšis ir padeda pasirašiusiosioms šalims dedant pastangas laikytis Kodekso ir tarptautinių standartų.]

11.2 Analitinių antidopingo duomenų rinkimas

11.2.1 *Antidopingo organizacijos* deda visas pastangas, siekdamos užtikrinti savo pajėgumą rinkti ir gauti analitinius antidopingo duomenis iš visų prieinamų šaltinių, įskaitant (bet tuo neapsiribojant) *sportininkus* ir *sportininkų pagalbinį personalą* (įskaitant pagal *Kodekso* 10.7.1 punktą teikiamą svarią pagalbą) bei visuomenę (pvz., naudojantis specialia konfidencialumo linija telefonu), personalą mėginiams paimti (ataskaitų apie atliktą užduotį, įvykių ataskaitų ar kita forma), laboratorijas, farmacijos bendroves, kitas antidopingo organizacijas, WADA, nacionalines federacijas, teisėsaugos, kitas reguliavimo ir drausmės institucijas bei žiniasklaidą (visų jos formų).

11.2.2 *Antidopingo organizacijos* nustato savo politiką ir procedūras siekdamos užtikrinti saugų ir konfidencialų surinktų arba gautų analitinių antidopingo duomenų tvarkymą, duomenų šaltinių apsaugą, tinkamą informacijos nutekėjimo ir neapdairaus atskleidimo rizikos valdymą bei keitimosi informacija su teisėsaugos, kitomis susijusiomis institucijomis ir (arba) kitais trečiaisiais asmenimis tvarkymą, naudojimą ir atskleidimą tik tai teisėtai kovos su dopingu tikslais.

11.3 Analitinių antidopingo duomenų vertinimas ir analizė

11.3.1 *Antidopingo organizacijos* užtikrina savo pajėgumą vertinti visų gautų analitinių antidopingo duomenų aktualumą, patikimumą ir tikslumą, atsižvelgdamos į šaltinio pobūdį ir analitinių duomenų surinkimo ar gavimo aplinkybes.

[11.3.1 punkto komentaras. Analitiniai antidopingo duomenys gali būti vertinami ir analizuojami naudojant įvairius modelius. Yra ir duomenų bazių, ir atvejų valdymo sistemų, kuriomis galima naudotis kaip pagalba sisteminant, tvarkant, analizuojant ir sutikrinant analitinius duomenis.]

11.3.2 Visi *antidopingo organizacijos* surinkti ar gauti analitiniai antidopingo duomenys turėtų būti sulyginami ir išanalizuoti, siekiant nustatyti modelius, tendencijas ir ryšius, kurie *antidopingo organizacijai* gali būti naudingi rengiant veiksmingą kovos su dopingo vartojimu strategiją ir (arba) nustatant (kai analitiniai duomenys susiję su konkrečiu atveju), ar yra realus pagrindas įtarti, kad galėjo būti padarytas antidopingo taisyklių pažeidimas, kurio tolesnis tyrimas leidžiamas pagal *Tarptautinio testavimo* ir tyrimų *standarto* 12 straipsnį.

11.4 Analitinių duomenų panaudojimo rezultatai

11.4.1 Antidopingo analitiniai duomenys naudojami kaip pagalbiniai šiais tikslais (tuo neapsiribojant): testų paskirstymo planui parengti, peržiūrėti ir patikslinti ir (arba) nustatyti, kada atlikti *tikslinį testavimą*, ir (arba), kiekvienu atveju remiantis 4 straipsniu, tikslinėms analitinių duomenų rinkmenomis, kuriomis būtų remiamasi atliekant tyrimą pagal 12 straipsnį, sudaryti.

11.4.2 *Antidopingo organizacijos* taip pat turėtų parengti ir įgyvendinti politiką ir procedūras, pagal kurias analitiniais duomenimis (kai tinkama ir vadovaujantis galiojančiais įstatymais) būtų keičiamasi su kitomis *antidopingo organizacijomis* (pvz., jeigu analitiniai duomenys susiję su joms pavaldžiais *sportininkais* ar kitais *asmenimis*) ir (arba) teisėsaugos, ir (arba) kitomis atitinkamomis reguliavimo ar drausmės institucijomis (pvz., jeigu duomenys rodo galimą nusikaltimo ar administracinio teisės pažeidimo padarymą arba kitų elgesio taisyklių nevykdymą).

11.4.3 *Antidopingo organizacijos* taip pat turėtų parengti ir įgyvendinti politiką ir procedūras, kurios sudarytų lengvesnes galimybes anoniminiams pranešėjams ir skatintų juos pranešti, kaip apibūdinta WADA interneto svetainėje skelbiamoje „WADA anoniminių pranešėjų politikoje“.

12.0 Tyrimai

12.1 Tikslas

12 straipsnio tikslas – nustatyti standartus veiksmingai ir operatyviai atlikti tyrimams, kuriuos *antidopingo organizacijos* privalo atlikti pagal *Kodeksą*, įskaitant:

- a) *netipinių rezultatų, netipinių rezultatų pagal biologinio paso duomenis ir teigiamų rezultatų pagal biologinio paso duomenis* tyrimus pagal *Tarptautinį rezultatų valdymo standartą*;
- b) bet kokios kitos tyrimais pagrįstos ir tyrimais nepagrįstos informacijos ar analitinių duomenų tyrimą pagal *Tarptautinį rezultatų valdymo standartą*, kai yra realus pagrindas įtarti, kad galėjo būti pažeistos antidopingo taisyklės;
- c) su *teigiamu testo rezultatu* susijusių ir (arba) dėl jo kilusių aplinkybių tyrimą, siekiant gauti daugiau analitinių duomenų apie kitus su dopingu susijusius *asmenis* ar metodus (pvz., atlikti atitinkamo *sportininko* apklausą); ir
- d) nustačius *sportininko* padarytą antidopingo taisyklių pažeidimą – tyrimą, ar *sportininkų pagalbinis personalas* ar kitas *asmuo* galėjo dalyvauti padarant tą pažeidimą pagal *Kodekso* 20 straipsnį.

12.1.1 Kiekvienu atveju tyrimo tikslas yra vienas iš šių:

- a) paneigti pažeidimo / dalyvavimo padarant pažeidimą padarymo galimybę;

- b) gauti įrodymų bylai dėl antidopingo taisyklių pažeidimo iškelti pagal *Kodekso* 8 straipsnį; arba
- c) pateikti *Kodekso* arba atitinkamo *tarptautinio standarto* pažeidimo įrodymus.

12.2 Galimų antidopingo taisyklių pažeidimų tyrimas

12.2.1 *Antidopingo organizacijos* užtikrina savo galimybę konfidencialiai ir veiksmingai vykdyti bet kokios kitos tyrimais pagrįstos ir tyrimais nepagrįstos informacijos ar analitinių duomenų tyrimą pagal *Tarptautinį rezultatų valdymo standartą*, kai yra realus pagrindas įtarti, kad galėjo būti pažeistos antidopingo taisyklės.

[12.2.1 punkto komentaras. Kai, bandant paimti sportininko mėginį, gaunama informacijos, kad sportininkas galimai vengia pateikti mėginį ir (arba) atsisako pateikti mėginį arba jo nepateikia po to, kai buvo tinkamai perspėtas, tuo pažeisdamas Kodekso 2.3 punktą, arba galimai kliudo ar bando sukliudyti atlikti dopingo kontrolę, pažeisdamas Kodekso 2.5 punktą, atvejis tiriamas pagal Tarptautinį rezultatų valdymo standartą.]

12.2.2 *Antidopingo organizacija* kuo greičiau surenka ir registruoja visą susijusią informaciją ir dokumentus, kad jie būtų pateikti kaip priimtini ir patikimi galimo antidopingo taisyklių pažeidimo įrodymai ir (arba) būtų nustatytos tolesnės tyrimo, kuris leistų gauti tokius įrodymus, kryptys. *Antidopingo organizacija* užtikrina, kad tyrimas visada būtų atliekamas sąžiningai, objektyviai ir nešališkai. Visas tyrimo vykdymas, vykdamas tyrimą gautos informacijos ir įrodymų vertinimas bei tyrimo rezultatai įforminami dokumentais.

[12.2.2 punkto komentaras. Svarbu, kad tyrimą atliekanti antidopingo organizacija informaciją gautų ir surinktų kuo greičiau ir detaliau, nes kuo didesnis laiko tarpas tarp įvykio ir tyrimo, tuo didesnė tam tikrų įrodymų praradimo rizika. Tyrimas turėtų būti atliekamas be išankstinio nusistatymo, kai dėmesys sutelkiamas tik į vieną rezultatą (pvz., bylos sportininkui ar kitam asmeniui iškėlimą už antidopingo taisyklių pažeidimą). Priešingai, kiekviename svarbiame tyrimo etape tyrėjas (-ai) turėtų atsižvelgti į visus galimus rezultatus ir juos apsvarstyti, ir turėtų stengtis surinkti ne tik visus galimus kaltės įrodymus, bet ir visus galimus kaltės nebuvimo įrodymus.]

12.2.3 Atlikdama savo tyrimą, *antidopingo organizacija* turėtų pasinaudoti visais jai pagrįstai prieinamais tyrimo ištekliais. Tai gali būti informacijos ir pagalbos gavimas iš teisės saugos ir kitų atitinkamų institucijų, taip pat ir reguliavimo subjektų. Tačiau *antidopingo organizacija* taip pat turėtų visiškai išnaudoti visus jos turimus tyrimo išteklius, įskaitant *sportininko biologinio paso* programą, pagal galiojančias taisykles jai suteiktas tyrimo teises (pvz., teisę reikalauti pateikti atitinkamus dokumentus ir informaciją, teisę apklausti galimus liudytojus, *sportininką* ar kitą asmenį, kuris yra tyrimo subjektas) ir teisę laikinai sustabdyti *sportininkui* ar kitam asmeniui paskirtą *diskvalifikacijos* laikotarpį mainais į *svarios pagalbos* teikimą pagal *Kodekso* 10.7.1 punktą.

12.2.4 *Kodekso* 21 straipsnyje reikalaujama, kad *sportininkai* ir *sportininkų pagalbinis personalas* bendradarbiautų su *antidopingo organizacijomis* joms atliekant tyrimus. Jei jie to nedaro, jiems turėtų būti taikomos drausmės priemonės pagal galiojančias taisykles. Jeigu savo veiksmais jie kenkia tyrimo procesui (pvz., pateikia melagingą, klaidinančią arba ne visą informaciją ir (arba) sunaikina galimus įrodymus), *antidopingo organizacija* jiems turėtų iškelti bylą dėl *Kodekso* 2.5 punkto pažeidimo

(dėl *kliudymo* ar *bandymo sukliudyti*).

12.3 Tyrimo rezultatai

12.3.1 Sprendimą, ar *sportininkui* ar kitam asmeniui reikia kelti bylą dėl įtariamo antidopingo taisyklių pažeidimo, *antidopingo organizacija* priima operatyviai ir nepagrįstai nedelsdama. Kaip nustatyta *Kodekso* 13.3 punkte, jei *antidopingo organizacija* per protingą *WADA* nustatytą terminą tokio sprendimo nepriima, *WADA* gali nuspręsti apeliaciją paduoti tiesiogiai *CAS*, tartum *antidopingo organizacija* būtų priėmusi sprendimą, kad antidopingo taisyklių pažeidimo nebuvo. Vis dėlto, kaip pažymėta *Kodekso* 13.3 punkto komentare, prieš žengdama šį žingsnį, *WADA* konsultuojasi su *antidopingo organizacija* ir jai suteikia galimybę paaiškinti, kodėl ji dar nepriėmė sprendimo.

12.3.2 Kai, remdamasi savo tyrimo rezultatais, *antidopingo organizacija* nusprendžia, kad antidopingo taisyklių pažeidimu įtariamam *sportininkui* ar kitam *asmeniui* reikia iškelti bylą, apie sprendimą ji praneša *Tarptautiniame rezultatų valdymo standarte* nustatyta tvarka ir tokiam *sportininkui* ar kitam *asmeniui* iškelia bylą pagal *Kodekso* 8 straipsnį.

12.3.3 Kai, remdamasi savo atlikto tyrimo rezultatais, *antidopingo organizacija* nusprendžia, kad bylos antidopingo taisyklių pažeidimu įtariamam *sportininkui* ar kitam *asmeniui* kelti nereikia:

12.3.3.1 apie savo sprendimą pagal *Kodekso* 14.1.4 punktą ji raštu praneša *WADA* ir *sportininko* ar kito *asmens* tarptautinei federacijai ir *nacionalinei antidopingo organizacijai*, nurodydama priežastis;

12.3.3.2 apie tyrimą ji pateikia ir kitą informaciją, kurios pagrįstai prašo *WADA* ir (arba) tarptautinė federacija, ir (arba) *nacionalinė antidopingo organizacija* tam, kad nuspręstų, ar tą sprendimą apskūsti;

12.3.3.3 bet kokių atveju, ji apsvarsto, ar tyrimą vykdant gauti analitiniai duomenys ir (arba) įgyta patirtis turėtų būti panaudoti jos testų paskirstymo planui tobulinti ir (arba) tiksliniam *testavimui* planuoti, ir (arba) ar jais turėtų būti keičiamasi su kita institucija pagal 11.4.2 punktą.

A PRIEDAS. PAKEITIMAI, TAIKOMI SVEIKATOS SUTRIKIMŲ TURINTIEMS SPORTININKAMS

A.1. Tikslas

Užtikrinti, kad, kai įmanoma ir nepažeidžiant mėginių paėmimo proceso vientisumo, duodant mėginį būtų atsižvelgiama į konkrečius sveikatos sutrikimų turinčių sportininkų poreikius.

A.2. Apimtis

Pakeitimų reikalingumo įvertinimas pradedamas nustatant tas situacijas, kuriose mėginiai imami iš sveikatos sutrikimų turinčių sportininkų, ir baigiamas pakeitus mėginių ėmimo procedūras ir įrangą, jei būtina ir įmanoma.

A.3. Atsakomybė

A.3.1 Testavimo institucija arba atitinkamai mėginių paėmimo institucija privalo, kai įmanoma, užtikrinti, kad DKP turėtų informaciją ir mėginio paėmimo įrangą, būtiną sveikatos sutrikimų turinčio sportininko mėginiui paimti, taip pat sveikatos sutrikimo duomenis, kurie gali turėti įtakos mėginio paėmimo procesui.

A.3.2 Už mėginio paėmimą atsako DKP.

A.4. Reikalavimai

A.4.1 Visas pranešimas sveikatos sutrikimų turintiems sportininkams ir jų mėginių ėmimas vykdomas pagal standartines pranešimo ir mėginių paėmimo procedūras, jeigu dėl sportininko sveikatos sutrikimo pakeitimai nereikalingi.

[A.4.1 punkto komentaras. Protinį sveikatos sutrikimą turinčio sportininko atveju testavimo institucija sprendžia, ar būtina iš jo atstovo gauti sutikimą testuotis ir pranešti mėginių paėmimo institucijai bei mėginių paėmimo personalui.]

A.4.2 Planuodami ar organizuodami mėginių paėmimą, mėginių paėmimo institucija ir DKP apsversto, ar kokie nors mėginiai bus imami iš sveikatos sutrikimų turinčių sportininkų ir todėl gali prireikti pakeisti standartines pranešimo ar mėginių ėmimo procedūras, taip pat ir mėginio paėmimo įrangą ar dopingo kontrolės punktą.

A.4.3 Mėginių paėmimo institucija ir DKP turi teisę atlikti pakeitimus pagal situaciją, kai įmanoma ir kai tokiais pakeitimais nepažeidžiama mėginio tapatybė, saugumas ar vientisumas. Tam, kad nustatytų, kokie pakeitimai gali būti būtini dėl sportininko sveikatos sutrikimo, DKP konsultuojasi su sportininku. Visi tokie pakeitimai turi būti įforminti dokumentais.

A.4.4 Vykdamas mėginių paėmimo procesą, protinių, fizinių ar jutimo sutrikimų turinčiam sportininkui gali padėti sportininko atstovas ar personalias mėginiams paimti, jei sutinka sportininkas ir leidžia DKP.

A.4.5 DKP gali nuspręsti, kad siekiant sportininkui sudaryti sąlygas mėginiui pateikti, bus naudojama alternatyvi mėginio paėmimo įrangą ar alternatyvus dopingo kontrolės punktas, jeigu tai neturės poveikio mėginio tapatybei, saugumui ir vientisumui.

A.4.6 Sportininkai, kurie naudojami šlapimo surinkimo ar drenavimo sistemomis, prieš pateikdami šlapimo mėginį tyrimui, iš tokių sistemų privalo pašalinti jose esantį šlapimą. Kai įmanoma, prieš imant mėginį, esamą šlapimo surinkimo ar drenavimo sistemą reikėtų pakeisti nauju nenaudotu kateteriu ar drenavimo sistema. Kateteris ar drenavimo sistema nėra būtina mėginio paėmimo įrangos, kurią turi pateikti mėginių paėmimo institucija,

dalis; pats *sportininkas* privalo turėti šiam tikslui reikalingą įrangą.

- A.4.7** Regos arba protinių sutrikimų turinčių *sportininkų* atveju DKP ir (arba) *sportininkas* gali nuspręsti, ar mėginio paėmimo procese jam būtinas atstovas. Paimant *mėginį*, *sportininko* atstovas ir (arba) DKP atstovas gali stebėti DKP /lydintįjį pareigūną tuo metu, kai *sportininkas* šlapinasi pateikdamas *mėginį*. Šis atstovas arba atstovai tiesiogiai nestebi šlapinimosi duodant šlapimo *mėginį*, jei *sportininkas* to nereikalauja.
- A.4.8** DKP surašo dėl sveikatos sutrikimų turinčių *sportininkų* padarytų standartinių *mėginių* paėmimo procedūrų pakeitimų, taip pat bet kokių galiojančių pirmiau nurodytų veiksmų pakeitimų, protokolą.

B PRIEDAS. PAKEITIMAI, TAIKOMI NEPILNAMEČIAMS SPORTININKAMS

B.1. Tikslas

Užtikrinti, kad, kai įmanoma ir nepažeidžiant mėginių paėmimo proceso vientisumo, duodant *mėginį* būtų atsižvelgiama į konkrečius *nepilnamečių sportininkų* poreikius.

B.2. Apimtis

Pakeitimų reikalingumo įvertinimas pradedamas nustatant tas situacijas, kuriose *mėginiai* imami iš *nepilnamečių sportininkų*, ir baigiamas pakeitus *mėginių* ėmimo procedūras, jei būtina ir įmanoma.

B.3. Atsakomybė

B.3.1 Kai įmanoma, testavimo institucija privalo užtikrinti, kad DKP turėtų informaciją, reikalingą *nepilnamečio sportininko mėginių paėmimo procesui* vykdyti. Kai būtina, tai apima užtikrinimą, kad būtų gautas reikalingas tėvų sutikimas testuoti bet kurį dalyvaujantį *sportininką*, kuris yra *nepilnametis*.

B.3.2 Už *mėginio* paėmimą atsako DKP.

B.4. Reikalavimai

B.4.1 Visas pranešimas sveikatos *nepilnamečiams sportininkams* ir jų *mėginių* ėmimas vykdomas pagal standartines pranešimo ir *mėginių* paėmimo procedūras, jei dėl to, kad *sportininkas* yra *nepilnametis*, pakeitimai nereikalingi.

B.4.2 Planuodami ar organizuodami *mėginių* paėmimą, mėginių paėmimo institucija ir DKP apsversto, ar kokie nors *mėginiai* bus imami iš *nepilnamečių sportininkų* ir todėl gali prireikti pakeisti standartines pranešimo ar *mėginių* ėmimo procedūras.

B.4.3 Mėginių paėmimo institucija ir DKP turi teisę atlikti pakeitimus pagal situaciją, kai įmanoma ir kai tokiais pakeitimais nepažeidžiama *mėginio* tapatybė, saugumas ar vientisumas. Visi tokie pakeitimai turi būti įforminti dokumentais.

B.4.4 *Nepilnamečiams sportininkams* turėtų būti pranešta dalyvaujant ne tik DKP / lydinčiajam pareigūnui, bet ir *sportininko* atstovui (kuris yra pilnametis), ir jie gali nuspręsti, kad atstovas juos lydėtų per visą *mėginių paėmimo procesą*. Net jeigu *nepilnametis* atstovo ir atsisako, mėginių paėmimo institucija arba atitinkamai DKP svarsto, ar pranešant *sportininkui* neturėtų dalyvauti kitas trečiasis asmuo.

B.4.5 Jeigu *nepilnametis sportininkas* atsisako atstovo dalyvavimo paimant *mėginį*, DKP tai turi aiškiai patvirtinti dokumentais. Tai nedaro testo negaliojančiu, tačiau turi būti užfiksuota.

B.4.6 DKP nusprendžia, kas dar be DKP atstovo / lydinčiojo pareigūno gali dalyvauti imant *nepilnamečio sportininko mėginį*. *Nepilnamečio* atstovas gali dalyvauti duodant *mėginį* (taip pat stebėti DKP nepilnamečiui duodant *mėginį*, tačiau negali tiesiogiai stebėti šlapinimosi pateikiant *mėginį*, jeigu *nepilnametis* to neprašo). DKP / lydinčiojo pareigūno atstovas stebi tik DKP / lydinčiojo pareigūną ir tiesiogiai nestebi šlapinimosi pateikiant *mėginį*.

B.4.7 Pageidautina, kad *nepilnametis ne varžybų metu* visais atvejais būtų *testuojamas* tokioje vietoje, kurioje *sportininko* atstovo (kuris yra pilnametis) buvimo tikimybė būtų didžiausia per visą *mėginio paėmimo procesą*, pvz., treniruočių vietoje.

B.4.8 Testavimo institucija arba atitinkamai mėginių paėmimo institucija nustato tinkamą veiksmų eigą (pavyzdžiui, užtikrina, kad *nepilnamečio sportininko mėginio paėmimo procese* dalyvautų daugiau nei vienas mėginių paėmimo personalo narys) tuo atveju, jei testuojant *nepilnametį sportininką* nedalyvauja *sportininko* atstovas (kuris yra pilnametis), ir suranda *sportininkui* atstovą, jei *nepilnametis* to reikalauja].

C PRIEDAS. ŠLAPIMO MĖGINIŲ PAĖMIMAS

C.1. Tikslas

Sportininko šlapimo mėginį paimti taip, kad:

- a) būtų laikomasi sveikatos priežiūros srityje taikomų atitinkamų tarptautiniu mastu pripažintų įprastinių atsargumo priemonių ir nebūtų pakenkta *sportininko* ir personalo mėginiams paimti sveikatai bei saugumui;
- b) *mėginys* tenkintų tyrimui tinkamo savitojo sunkio ir tyrimui reikalingo šlapimo kiekio reikalavimus. Tai, kad *mėginys* šių reikalavimų netenkina, jokių būdu nepanaikina *mėginio* tinkamumo tyrimui. *Mėginio* tinkamumas tyrimui nustatomas atitinkamos laboratorijos sprendimu, jai konsultuojantis su testavimo institucija konkretaus mėginių paėmimo proceso atžvilgiu;

[C.1 punkto b papunkčio komentaras. Tyrimui tinkamo savitojo sunkio ir tyrimui tinkamo šlapimo kiekio matavimai yra preliminaraus pobūdžio, siekiant nustatyti, ar mėginys atitinka reikalavimus, kad būtų tinkamas tyrimui. Dėl laboratorijos įrangos tikslumo gali būti vietoje gautų rezultatų ir galutinių laboratorijos rezultatų neatitikimų. Galutiniu yra laikomas laboratorijos rezultatas ir tokie neatitikimai (jei jų yra) nėra pagrindas, kuriuo remdamasis sportininkas gali siekti teigiamo tyrimo rezultato anuliovimo arba jį ginčyti kitu pagrindu.]

- c) *mėginys* nebūtų klastojamas, pakeičiamas, užteršiamas ir bet koku kitu būdu pažeidžiamas;
- d) *mėginys* būtų aiškiai ir tiksliai identifiukuotas;
- e) *mėginys* būtų saugiai užplombuotas rinkinio dėtuveje, kurios pažeidimą lengva nustatyti.

C.2. Apimtis

Šlapimo *mėginio* paėmimas pradedamas, kai *sportininkas* yra informuojamas apie *mėginių* paėmimo reikalavimus, ir baigiamas, išpilant šlapimą, likusį pabaigus *sportininko mėginio ėmimo procesą*.

C.3. Atsakomybė

C.3.1 DKP privalo užtikrinti tinkamą kiekvieno *mėginio* paėmimą, identifikavimą ir sandarų uždarymą.

C.3.2 DKP / lydintysis pareigūnas privalo tiesiogiai stebėti šlapimo *mėginio* davimą.

C.4. Reikalavimai

C.4.1 DKP užtikrina, kad *sportininkas* būtų informuotas apie mėginių paėmimo proceso reikalavimus, taip pat apie bet kokius pakeitimus, kaip numatyta A priede „Pakeitimai, taikomi sveikatos sutrikimų turintiems *sportininkams*“.

C.4.2 DKP užtikrina, kad *sportininkui* būtų suteikta galimybė pasirinkti tinkamą *mėginio* surinkimo indą. Jeigu dėl *sportininko* sveikatos sutrikimo pobūdžio jam reikia naudoti papildomą arba kitą įrangą, kaip numatyta A priede „Pakeitimai, taikomi sveikatos sutrikimų turintiems *sportininkams*“, DKP tą įrangą patikrina, siekdamas įsitikinti, kad ji nepažeistų *mėginio* tapatybės ar vientisumo.

C.4.3 *Sportininkui* pasirinkus surinkimo indą, pasirenkant visą kitą mėginio paėmimo įrangą, kurioje tiesiogiai laikomas šlapimo *mėginys*, DKP sportininkui duoda nurodymą patikrinti, ar visa pasirinkta įranga yra sandariai užplombuota ir ar įranga nėra pažeista. Jei pasirinkta

įranga *sportininko* netenkina, jis gali pasirinkti kitą. Jei *sportininko* netenkina jokia siūloma įranga, DKP tai užregistruoja. Jei DKP nepitaria *sportininkui*, kad visa siūloma pasirinkti įranga yra netinkama, DKP sportininkui nurodo tęsti mėginio paėmimo procesą. Jeigu DKP pritaria *sportininkui*, kad visa pasiūlyta įranga yra netinkama, DKP mėginio paėmimo procesą nutraukia ir tai užregistruoja.

- C.4.4** Surinkimo indas ir bet koks pateiktas *mėginys* lieka *sportininko* žinioje tol, kol *mėginys* (arba dalinis *mėginys*) yra sandariai uždaromas, jeigu dėl sveikatos sutrikimo *sportininkui* nereikia pagalbos, kaip numatyta A priede „Pakeitimai, taikomi sveikatos sutrikimų turintiems *sportininkams*“. Esant ypatingoms aplinkybėms, per mėginių paėmimo procesą bet kuriam *sportininkui* gali papildomai padėti *sportininko* atstovas ar personalas mėginiams paimti, jei *sportininkas* sutinka ir pritaria DKP.
- C.4.5** DKP / lydintysis pareigūnas, kuris stebi *mėginio* pateikimą, turi būti tos pačios lyties kaip *mėginį* duodantis *sportininkas*, taip pat, jei taikoma, ir pagal renginio, kurioje *sportininkas* rungtinasi, lytį.
- C.4.6** DKP / lydintysis pareigūnas užtikrina, kai įmanoma, kad, *sportininkas*, prieš pateikdamas *mėginį*, švariai nusiplautų rankas arba, teikdamas *mėginį*, mėvėtų tinkamas (pvz., vienkartinės) pirštines.
- C.4.7** DKP / lydintysis pareigūnas ir *sportininkas* pereina į privatumą užtikrinančią zoną *mėginiui* paimti.
- C.4.8** DKP / lydintysis pareigūnas užtikrina, kad nebūtų kliūčių matyti, kaip *mėginys* išskiriamas iš *sportininko* organizmo, ir privalo toliau stebėti *mėginį* po jo pateikimo, kol *mėginys* sandariai uždaromas. Kad būtų užtikrintas aiškus ir gerai matomas *mėginio* pateikimo vaizdas, DKP / lydintysis pareigūnas sportininkui duoda nurodymą nusivilkti arba susitvarkyti bet kokius drabužius, kurie DKP / lydinčiajam pareigūnui trukdo aiškiai matyti *mėginio* pateikimą.
- C.4.9** DKP / lydintysis pareigūnas užtikrina, kad surinkimo inde būtų surinktas maksimalus *sportininko* šlapimo kiekis ir po to *sportininkas* paraginamas visą šlapimo pūslę ištuštinti tualete. *Sportininko* akivaizdoje DKP patikrina, ar yra pateiktas tyrimui tinkamas kiekis šlapimo.
- C.4.10** Jei *sportininko* pateikto šlapimo kiekis yra nepakankamas, DKP vykdo dalinio *mėginio* paėmimo procedūrą, nustatytą E priede „Šlapimo *mėginiai*. Nepakankamas kiekis“.
- C.4.11** *Sportininkui* pateikus pakankamą kiekį šlapimo, DKP sportininkui nurodo pasirinkti *mėginio* paėmimo rinkinį su A ir B buteliukais arba talpomis pagal C.4.3 punktą.
- C.4.12** Pasirinkus *mėginių* paėmimo rinkinį, DKP ir *sportininkas* patikrina, ar visi kodų numeriai sutampa, ir DKP tą kodo numerį tiksliai įregistruoja *dopingo kontrolės* formoje. Jei *sportininkas* ar DKP pamato, kad numeriai nėra vienodi, DKP sportininkui nurodo pasirinkti kitą rinkinį pagal C.4.3 punktą. DKP tai užregistruoja.
- C.4.13** *Sportininkas* įpila minimalų tyrimui tinkamą kiekį šlapimo į B buteliuką arba talpą (mažiausiai 30 ml), po to likusį šlapimą supila į A buteliuką arba talpą (mažiausiai 60 ml). Tyrimui reikalingas kiekis šlapimo laikomas absoliučiu minimumu. Jei pateiktas tyrimui tinkamas kiekis šlapimo yra didesnis už minimumą, DKP užtikrina, kad *sportininkas* A buteliuką arba talpą pripildytų iki įrangos gamintojo rekomenduojamo tūrio. Jeigu vis tiek dar lieka šlapimo, DKP užtikrina, kad *sportininkas* B buteliuką arba talpą pripildytų iki įrangos gamintojo rekomenduojamo tūrio. DKP sportininkui nurodo surinkimo inde palikti nedidelį kiekį šlapimo, paaiškindamas, kad to reikia, kad DKP galėtų ištirti tą šlapimo likutį pagal C.4.16 punktą.

- C.4.14** Po to *sportininkas* sandariai uždaro A ir B buteliukus arba talpas, kaip nurodo DKP. *Sportininko* akivaizdoje DKP patikrina, ar buteliukai arba talpos yra tinkamai sandariai uždaryti.
- C.4.15** DKP ištiria surinkimo inde likusį šlapimą, kad nustatytų, ar *mėginys* turi tyrimui tinkamą savitąjį sunkį. Jei pagal DKP atlikto tyrimo vietoje duomenis *mėginys* neturi tyrimui tinkamo savitojo sunkio, tuomet DKP vadovaujasi F priedu „Šlapimo *mėginiai*, kurie netenkina tyrimui tinkamo savitojo sunkio reikalavimo“.
- C.4.16** Šlapimas turėtų būti išpiltas tik tada, kai visiškai pripildyti A ir B buteliukai arba talpos yra sandariai uždarytu, o šlapimo likutis ištirtas remiantis C.4.15 punktu.
- C.4.17** *Sportininkui* suteikiama galimybė stebėti bet kokio šlapimo likučio, kuris nebus siunčiamas ištirti, išpylimą.

D PRIEDAS. KRAUJO MĖGINIŲ PAĖMIMAS

D.1. Tikslas

Sportininko kraujo mėginį paimti taip, kad:

- a) būtų laikomasi sveikatos priežiūros srityje taikomų atitinkamų tarptautiniu mastu pripažintų įprastinių atsargumo priemonių ir jį paimtų tinkamos kvalifikacijos asmuo, kad nebūtų pakenkta *sportininko* ir personalo mėginiams paimti sveikatai bei saugumui;
- b) *mėginio* kiekis ir kokybė atitiktų atitinkamas tyrimų gaires;
- c) *mėginys* nebūtų klastojamas, pakeičiamas užteršiamas ir bet koku kitu būdu pažeidžiamas;
- d) *mėginys* būtų aiškiai ir tiksliai identifikuotas; ir
- e) *mėginys* būtų saugiai užplombuotas rinkinio dėtuveje, kurios pažeidimą lengva nustatyti.

D.2. Apimtis

Kraujo *mėginio* paėmimas pradedamas, kai *sportininkas* informuojamas apie *mėginių* paėmimo reikalavimus, ir baigiamas užtikrinus tinkamą *mėginio* saugojimą prieš jo išgabenimą į jį tirsiančią laboratoriją.

D.3. Atsakomybė

D.3.1 DKP privalo užtikrinti, kad:

- a) kiekvienas *mėginys* būtų tinkamai paimtas, identifikuotas ir sandariai uždarytas; ir
- b) visi *mėginiai* būtų tinkamai saugomi ir išgabenami atitinkamas pagal tyrimų gaires.

D.3.2 Kraujo paėmimo pareigūnas (KPP) privalo paimti kraujo *mėginį*, atsakyti į susijusius klausimus teikiant *mėginį* ir tinkamai utilizuoti panaudotą kraujo paėmimo įrangą, kurios nereikia mėginių paėmimo procesui užbaigti.

D.4. Reikalavimai

D.4.1 Procedūros, susijusios su krauju, turi atitikti vietos standartus ir reguliavimo reikalavimus, susijusius su atsargumo priemonėmis sveikatos priežiūros srityje, kai tie standartai ir reikalavimai yra aukštesni, nei toliau nurodyti reikalavimai.

D.4.2 Kraujo mėginio paėmimo įrangą sudaro:

- a) paėmimo mėgintuvėlis (-iai), atitinkantis (-ys) 6.3.4 punkto reikalavimus; ir (arba)
- b) A ir B buteliukai / talpos saugiam paėmimo mėgintuvėlių transportavimui; ir (arba)
- c) unikalios etiketės paėmimo mėgintuvėliams su *mėginio* kodo numeriais; ir (arba)
- d) kitų rūšių įranga, kuri bus naudojama kraujui paimti, kaip nurodyta 6.3.4 punkte ir *WADA mėginių paėmimo gairėse*.

D.4.3 DKP užtikrina, kad *sportininkas* būtų tinkamai informuotas apie *mėginių* paėmimo reikalavimus, taip pat apie bet kokius pakeitimus, kaip numatyta A priede „Pakeitimai, taikomi sveikatos sutrikimų turintiems *sportininkams*“.

D.4.4 DKP / lydintysis pareigūnas ir *sportininkas* pereina į zoną, kurioje bus duodamas *mėginys*.

D.4.5 DKP / KPP pasirūpina, kad *sportininkui* būtų sukurtos patogios sąlygos ir nurodo, kad, prieš pateikdamas *mėginį*, *sportininkas* mažiausiai 10 minučių pasėdėtų įprastoje padėtyje laikydamas kojas ant grindų.

D.4.6 DKP / KPP *sportininkui* duoda nurodymą pasirinkti *mėginiui* paimti reikalingą (-us)

mėginio paėmimo rinkinį (-ius) ir patikrinti, ar pasirinkta įranga nėra pažeista ir ar nepažeistas plombos. Jei pasirinktas rinkinys *sportininko* netenkina, jis gali pasirinkti kitą. Jei *sportininko* netenkina jokie rinkiniai, o kitų pateikti nėra galimybės, DKP tai užregistruoja. Jei DKP nepritaria *sportininkui*, kad visi esami rinkiniai yra netinkami, DKP *sportininkui* nurodo tęsti mėginių paėmimo procesą. Jeigu DKP *sportininkui* pritaria, kad visi esami rinkiniai yra netinkami, DKP mėginio paėmimo procesą nutraukia ir tai užregistruoja.

- D.4.7** Pasirinkus *mėginių* paėmimo rinkinį, DKP ir *sportininkas* patikrina, ar visi kodų numeriai sutampa, ir DKP tą *mėginio* kodo numerį tiksliai įregistruoja *dopingo kontrolės* formoje. Jei *sportininkas* ar DKP pamato, kad numeriai nėra vienodi, DKP *sportininkui* nurodo pasirinkti kitą rinkinį. DKP tai užregistruoja.
- D.4.8** KPP įvertina, venos punkcijai tinkamiausią vietą, kurioje yra mažiausia tikimybė, kad *sportininkui* arba jo sportiniams rezultatams bus padarytas neigiamas poveikis. Tai turėtų būti nedominuojanti ranka, nebent KPP vertinimu, kita ranka būtų tinkamesnė. KPP steriliu dezinfekuojančiu tamponu nuvalo odą toje vietoje ir, jei būtina, uždeda turniketą. KPP paima kraujo *mėginį* iš paviršiaus venos į mėgintuvėlį. Jei buvo naudotas turniketas, jis nuimamas iš karto atlikus venos punkciją.
- D.4.9** Paimto kraujo kiekis turi būti pakankamas, kad būtų įvykdyti atitinkami tyrimų reikalavimai atliekamam *mėginių* tyrimui, kaip nustatyta *WADA* mėginių paėmimo gairėse.
- D.4.10** Jeigu *sportininko* kraujo kiekio, kurį galima paimti pirmu bandymu, nepakanka, KPP procedūrą pakartoja iš viso atlikdamas ne daugiau kaip tris (3) bandymus. Jeigu visais šiais trimis bandymais nepavyksta paimti pakankamo kiekio kraujo, tuomet KPP informuoja DKP. DKP nutraukia kraujo *mėginio* paėmimą ir paėmimo nutraukimo priežastis užregistruoja.
- D.4.11** KPP ant punkcijos vietos (-ų) uždeda tvarstį.
- D.4.12** KPP panaudotą kraujo paėmimo įrangą, kurios nereikia *mėginių* paėmimo procesui užbaigti, utilizuoja pagal taikomas vietinius kraujo tvarkymo standartus.
- D.4.13** Jeigu reikalingas tolesnis *mėginio* apdorojimas vietoje, kaip antai serumo centrifugavimas arba atskyrimas (pavyzdžiui, kai *mėginį* ketinama naudoti *sportininko biologinio paso* programoje), kraujui nustojus tekėti į mėgintuvėlį, KPP išima mėgintuvėlį iš laikiklio ir kraują mėgintuvėlyje homogenizuoja rankiniu būdu atsargiai apversdamas mėgintuvėlį mažiausiai tris (3) kartus. *Sportininkas* lieka kraujo paėmimo vietoje ir stebi *mėginį* tol, kol jis galutinai sandariai uždaromas rinkinio dėtuveje, kurios pažeidimą galima lengvai nustatyti.
- D.4.14** *Sportininkas* savo *mėginį* užplombavęs įdeda į *mėginių paėmimo rinkinio dėtuvę* pagal DKP nurodymą. *Sportininko* akivaizdoje DKP patikrina, ar sandarumas yra pakankamas. *Sportininkas* ir KPP DKP pasirašo *dopingo kontrolės* formą.
- D.4.15** Sandariai uždarytas *mėginys* laikomas taip, kad nebūtų pažeistas jo vientisumas, tapatybė ir saugumas iki jis bus išgabentas iš dopingo kontrolės punkto į jį tirsiančią laboratoriją.
- D.4.16** Kraujo *mėginiai* gabenami vadovaujantis 9 straipsniu ir *WADA* *mėginių* paėmimo gairėmis. Už gabenimo procedūrą atsako DKP. Kraujo *mėginiai* gabenami tokia *įrenginyje*, kuriame visą laiką būtų išlaikomas *mėginių* vientisumas ir, nepaisant išorės temperatūros pokyčių, būtų užtikrinama vėsi ir pastovi aplinka, kurios temperatūra matuojama temperatūros duomenų registravimo įrenginiu. Gabenimo įrenginys transportuojamas saugiai, taikant testavimo institucijos arba mėginių paėmimo institucijos leidžiamą būdą.

[D.4 punkto komentaras. Šio Priedo reikalavimai taikomi kraujo mėginiams, paimtiems standartinių tyrimų ir sportininkų biologinių pasų tikslais. Papildomi reikalavimai, kurie taikytini tik sportininkų biologiniams pasams, pateikti I priede.]

E PRIEDAS. ŠLAPIMO MĒGINIAI. NEPAKANKAMAS KIEKIS

E.1. Tikslas

Užtikrinti, kad nepateikus tyrimui tinkamo kiekio šlapimo, būtų vykdomos atitinkamos procedūros.

E.2. Apimtis

Procedūra pradedama informuojant *sportininką*, kad jo pateiktame *mėginyje* nėra tyrimui tinkamo kiekio šlapimo, ir baigiama *sportininkui* pateikus pakankamą kiekį šlapimo.

E.3. Atsakomybė

DKP privalo deklaruoti, kad *mėginio* kiekis nepakankamas, ir paimti papildomą (-us) *mėginį* (-ius), kad būtų gautas bendras pakankamo kiekio *mėginys*.

E.4. Reikalavimai

E.4.1 Jei paimtas *mėginys* yra nepakankamo kiekio, DKP informuoja *sportininką*, kad imamas kitas *mėginys*, kad būtų patenkinti tyrimui tinkamo kiekio šlapimo reikalavimai.

E.4.2 DKP *sportininkui* nurodo pasirinkti dalinio mėginio paėmimo įrangą pagal C.4.3 punktą.

E.4.3 Po to DKP *sportininkui* nurodo atidaryti atitinkamą įrangą, supilti nepakankamo kiekio *mėginį* į naują talpą (jeigu pagal *mėginių* paėmimo institucijos procedūras nepakankamo *mėginio* neleidžiama laikyti pradiname surinkimo inde) ir ją sandariai uždaryti naudojant dalinio *mėginio* uždarymo sistemą, kaip nurodo DKP. *Sportininko* akivaizdoje DKP patikrina, ar talpa (ar atitinkamai pradinis surinkimo indas) yra tinkamai sandariai uždaryta.

E.4.4 DKP užregistruoja dalinio *mėginio* numerį ir nepakankamo *mėginio* kiekį *dopingo kontrolės* formoje ir gauna *sportininko* patvirtinimą dėl jų tikslumo. Sandariai uždarytą dalinį *mėginį* kontroliuoja DKP.

E.4.5 *Sportininkui* laukiant pateikti papildomą *mėginį*, *sportininkas* išlieka nuolatinėje priežiūroje ir jam sudaroma galimybė vartoti skysčių pagal 7.3.3 punktą.

E.4.6 Kai *sportininkas* gali pateikti papildomą *mėginį*, *mėginio* paėmimo procedūros pagal C priedą „Šlapimo *mėginių* paėmimas“ kartojamos tol, kol bus pateiktas pakankamas bendras pradinio ir papildomo (-ų) *mėginio* (-ių) šlapimo kiekis.

E.4.7 Po kiekvieno pateikto *mėginio* DKP ir *sportininkas* patikrina talpos (-ų), kuriose yra anksčiau pateiktas (-i) dalinis (-iai) *mėginys* (-iai), plombos (-ių) sandarumą. Bet kokį plombos (-ų) sandarumo neatitikimą DKP užregistruoja ir tiria pagal A priedą „Galimo Tarptautinio *rezultatų valdymo standarto reikalavimų nevykdymo* tyrimas“. DKP gali pareikalauti, kad būtų paimtas papildomas *sportininko mėginys*. Atsisakymas duoti prašomą papildomą *mėginį*, jei neįvykdyti minimalūs reikalavimai dėl *mėginiui* paimamo kiekio, DKP yra užregistruojamas ir sprendžiamas kaip galimas reikalavimų nesilaikymas pagal *Tarptautinį rezultatų valdymo standartą*.

E.4.8 Po to DKP *sportininkui* nurodo nulaužti plombą (-as) ir sumaišyti *mėginius*, kol bus įvykdytas bent minimalus tyrimui tinkamo kiekio šlapimo reikalavimas, užtikrinant, kad papildomi *mėginiai* į pirminį dalinį *mėginį* būtų pilami tokia pačia tvarka, kokia jie buvo paimti.

E.4.9 Po to DKP ir *sportininkas* vykdo C.4.12 punkto arba atitinkamai C.4.14 punkto reikalavimus.

- E.4.10** DKP patikrina likusį šlapimą pagal C.4.15 punkto reikalavimus, siekdamas įsitikinti, kad jis atitiktų tyrimui tinkamo savitojo sunkio reikalavimą pagal F priedą.
- E.4.11** Šlapimas turėtų būti išpiltas tik tai tada, kai pagal C.4.14 punkto reikalavimus yra visiškai pripildyti A ir B buteliukai arba talpos, ir šlapimo likutis yra patikrintas pagal C.4.15 punkto reikalavimus. Tyrimui reikalingas kiekis šlapimo laikomas absoliučiu minimumu.

F PRIEDAS. ŠLAPIMO MĒGINIAI, KURIE NETENKINA TYRIMUI TINKAMO SAVITOJO SUNKIO REIKALAVIMO

F.1. Tikslas

Užtikrinti, kad šlapimo *mėginiui* netenkinant tyrimui tinkamo savitojo sunkio reikalavimo, būtų vykdomos atitinkamos procedūros.

F.2. Apimtis

Procedūra pradedama, kai DKP sportininką informuoja apie būtinybę duoti kitą *mėginį* ir baigiama, kai paimamas *mėginys*, kuris tenkina tyrimui tinkamo savitojo sunkio reikalavimus arba kai testavimo institucija atlieka kitą tolesnį veiksmą, jeigu reikia.

F.3. Atsakomybė

F.3.1 Mėginių paėmimo institucija privalo nustatyti procedūras, kuriomis būtų užtikrintas tinkamo *mėginio* paėmimas, jei paimtas pradinis *mėginys* neatitinka tyrimui tinkamo savitojo sunkio reikalavimo.

F.3.2 DKP privalo imti papildomus *mėginius* tol, kol gaunamas tinkamas *mėginys*.

F.4. Reikalavimai

F.4.1 Ar netenkinami tyrimui tinkamo savitojo sunkio reikalavimai, nustato DKP.

F.4.2 DKP sportininką informuoja, kad jis turi pateikti kitą *mėginį*.

F.4.3 *Sportininkui* laukiant pateikti papildomą *mėginį*, *sportininkas* išlieka nuolatinėje priežiūroje ir jam patariama nevertoti skysčių, nes dėl to gali užsitęsti tinkamo *mėginio* davimas. Atitinkamomis aplinkybėmis papildomas skysčių vartojimas jau davus netinkamą *mėginį* gali būti laikomas *Kodekso 2.5* punkto pažeidimu.

[F.4.3 punkto komentaras. Sportininkas turi pareigą pateikti tyrimui tinkamo savitojo sunkio mėginį. Sportininkui ir sportininkų pagalbiniam personalui apie šį reikalavimą personalas mėginiamis paimti praneša pranešimo pateikimo metu, kad, prieš pateikdamas pirmąjį mėginį, sportininkas negertų pernelyg daug skysčių. Jeigu sportininko pirmojo mėginio savitasis sunkis nėra tinkamas tyrimui, jam patariama skysčių nebegerti tol, kol bus duotas tyrimui tinkamo savitojo sunkio mėginys.]

F.4.4 Kai sportininkas gali duoti papildomą *mėginį*, DKP pakartoja C priede „Šlapimo mėginių paėmimas“ nustatytas *mėginio* paėmimo procedūras.

F.4.5 DKP turėtų imti papildomus *mėginius* tol, kol bus atitakta reikalavimui dėl tyrimui tinkamo savitojo sunkio arba kol DKP nustatys, kad yra ypatingos aplinkybės, reiškiančios, kad mėginių paėmimo proceso tęsti nebeįmanoma. Ypatingas aplinkybes DKP įformina dokumentais.

[F.4.5 punkto komentaras. Mėginių paėmimo institucijos ir DKP turėtų užtikrinti, kad turėtų pakankamą įrangą F priedo reikalavimams vykdyti. Kad paimtų tyrimui tinkamo savitojo sunkio papildomą (-us) mėginį(-ius), DKP turėtų laukti tiek, kiek reikia. Testavimo institucija gali nustatyti procedūras, kuriomis turi vadovautis DKP, nustatydamas, ar yra ypatingos aplinkybės, dėl kurių nebeįmanoma tęsti mėginių paėmimo proceso.]

F.4.6 DKP užregistruoja, kad paimti *mėginiai* priklauso vienam sportininkui ir *mėginių* pateikimo eilės tvarką.

- F.4.7** Po to DKP toliau vykdo mėginių paėmimo procesą pagal C.4.17 punktą.
- F.4.8** DKP į laboratoriją ištirti nusiunčia visus paimtus mėginius, neatsižvelgiant į tai, ar jie tenkina tyrimui tinkamo savitojo sunkio reikalavimą.
- F.4.9** Jei tame pačiame mėginių paėmimo procese iš sportininko yra paimami du (2) mėginiai, laboratorija ištiria abu mėginius. Tais atvejais, kai tame pačiame mėginių paėmimo procese yra paimami trys (3) arba daugiau mėginių, laboratorija nustato prioritetą ir tiria pirmąjį mėginį bei vėliau paimtą mėginį, kuris pagal dopingo kontrolės formos duomenis turi didžiausią savitąjį tankį. Laboratorija kartu su testavimo institucija gali nuspręsti, ar turi būti tiriami kiti mėginiai.

G PRIEDAS. REIKALAVIMAI PERSONALUI MĖGINIAMS PAIMTI

G.1. Tikslas

Užtikrinti, kad personalas mėginams paimti neturėtų interesų konflikto ir turėtų tinkamą kvalifikaciją bei patirtį mėginių paėmimo procesui vykdyti.

G.2. Apimtis

Reikalavimai personalui mėginams paimti pradedami vykdyti nustatant personalui mėginams paimti reikalingą kompetenciją, o baigiami suteikiant pripažįstamą akreditaciją.

G.3. Atsakomybė

Už visą šiame priede nurodytą veiklą yra atsakinga mėginių paėmimo institucija.

G.4. Kvalifikacijos ir mokymo reikalavimai

G.4.1 Mėginių paėmimo institucija:

- a) nustato DKP, lydinčiojo pareigūno ir KPP pareigybėms reikalingą kompetenciją, tinkamumą ir kvalifikaciją; ir
- b) visam personalui mėginams paimti parengia pareigines instrukcijas, kuriose apibrėžiamos atitinkamos jų pareigos. Turi būti bent jau nustatyta, kad:
  - i) personalas mėginams paimti nariais negali būti *nepilnamečiai*; ir
  - i) KPP privalo turėti tinkamą kvalifikaciją ir praktinius įgūdžius, reikalingus kraujui iš venos paimti.

G.4.2 Mėginių paėmimo institucija užtikrina, kad personalas mėginams paimti pasirašytų sutartis dėl interesų konflikto, konfidencialumo ir elgesio kodekso.

G.4.3 Personalas mėginams paimti neskiriamas mėginio paėmimo procesui vykdyti, jeigu jis yra suinteresuotas mėginio paėmimo proceso rezultatu. Laikoma, kad personalas mėginams paimti yra suinteresuotas bent tada, kai jis:

- a) dalyvauja sporto šakoje, kurios lygmeniu yra atliekamas *testavimas*, arba jos administravime;
- b) yra susijęs su bet kurio *sportininko*, kuris galėtų pateikti *mėginį* vykdant tą mėginio paėmimo procesą, asmeniniais reikalais arba juose dalyvauja;
- c) turi šeimos narių, kurie aktyviai dalyvauja sporto šakos, kurios lygmeniu yra vykdomas *testavimas*, kasdienėje veikloje (pvz., administravime, treniravime, treniruotėse, teisėjavime, medicininėje priežiūroje, yra susiję su konkurentais);
- d) su sporto šaka, kurios *sportininkai* yra *testuojami*, vykdo verslą, turi joje finansinių interesų arba asmeninę nuosavybės dalį;
- e) dėl vykdant jų oficialias pareigas priimamų sprendimų iš trečiosios šalies gauna arba gali gauti tiesioginės arba netiesioginės asmeninės ir (arba) profesinės naudos arba pranašumą; ir (arba)
- f) galimai turi privačių arba asmeninių interesų, kurie mažina jų galimybę sąžiningai, nepriklausomai ir tikslingai vykdyti savo pareigas.

G.4.4 Mėginių paėmimo institucija sukuria sistemą, skirtą užtikrinti, kad personalas mėginams paimti būtų tinkamai parengtas atlikti savo pareigas.

G.4.4.1 Į KPP mokymo programą įtraukiamos bent jau visų atitinkamų *testavimo* proceso reikalavimų studijos ir susipažinimas su atitinkamomis standartinėmis atsargumo priemonėmis sveikatos priežiūros srityje.

G.4.4.2 Į DKP mokymo programą įtraukiama bent:

- a) išsamus teorinis parengimas DKP pareigybei svarbių *dopingo kontrolės* veiklų srityje;
- b) visos *dopingo kontrolės* veiklos, už kurią atsakingas DKP, kaip nustatyta *Tarptautiniame testavimo ir tyrimų standarte*, stebėjimas, pageidautina vietoje; ir
- c) patenkinamas vieno viso mėginių paėmimo proceso atlikimas vietoje, stebint kvalifikuotam DKP ar panašios kvalifikacijos pareigūnui. Stebinti vietoje, nereikalaujama stebėti faktinio šlapimo *mėginio* pateikimo.

G.4.4.3 Į lydinčiųjų pareigūnų mokymo programą įtraukiami visi atitinkami mėginių paėmimo proceso reikalavimai, įskaitant (bet neapsiribojant) reikalavimų nevykdymo atvejus, *nepilnamečių sportininkų* ir (arba) sveikatos sutrikimų turinčių *sportininkų* atvejus.

G.4.4.4 Mėginių paėmimo institucija, imanti *sportininkų*, kurie yra kitos tautybės nei jos personalas mėginiams paimti (pvz., tarptautiniame renginyje ar *ne varžybų metu* aplinkybėmis) *mėginius*, turėtų užtikrinti, kad personalas mėginiams paimti būtų tinkamai parengtas atlikti savo pareigas tokių *sportininkų* atžvilgiu.

G.4.4.5 Mėginių paėmimo institucija tvarko viso personalo mėginiams paimti išsilavinimą, mokymą, įgūdžius ir patirtį liudijančius dokumentus.

G.5. Akreditacijos, pakartotinės akreditacijos ir įgaliojimų reikalavimai

G.5.1 Mėginių paėmimo institucija nustato personalas mėginiams paimti akreditavimo ir pakartotinio akreditavimo sistemą.

G.5.2 Mėginių paėmimo institucija užtikrina, kad, prieš suteikiant akreditaciją, personalas mėginiams paimti būtų pabaigęs mokymo programą ir susipažinęs su *Tarptautinio testavimo* ir tyrimų *standarto* reikalavimais (taip pat, kai taikomas G.4.4.4 punktą, reikalavimais, taikomais *sportininkų*, kurie yra kitos tautybės nei *mėginių paėmimo* personalas, *mėginiams paimti*).

G.5.3 Akreditacija galioja ne daugiau kaip dvejus (2) metus. Prieš suteikiant pakartotinę akreditaciją, vykdomas personalas mėginiams paimti vertinimas (teorinis ir (arba) praktinis) ir, jei likus metams iki pakartotinės akreditacijos, jie nedalyvavo *mėginių paėmimo* veikloje, jie privalo pakartoti visą mokymo programą.

G.5.4 Teisę vykdyti *mėginių paėmimo* veiklą mėginių paėmimo institucijos vardu turi teisę tik mėginių paėmimo institucijos pripažįstamą akreditaciją turintis personalas mėginiams paimti.

G.5.5 Mėginių paėmimo institucija parengia personalo mėginiams paimti veiklos rezultatų stebėjimo akreditacijos laikotarpiu sistemą, taip pat nustato ir taiko akreditacijos panaikinimo kriterijus.

G.5.6 DKP gali patys vykdyti bet kokią su mėginių paėmimo procesu susijusią veiklą, išskyrus kraujo paėmimą, jeigu neturi tam kvalifikacijos, arba gali nurodyti lydinčiajam pareigūnui vykdyti konkrečią lydinčiojo pareigūno pareigoms mėginių paėmimo institucijos priskirtą veiklą.

H PRIEDAS. TESTAVIMAS RENGINYJE

H.1. Tikslas

Užtikrinti, kad būtų parengta procedūra, taikoma tuo atveju, kai *antidopingo organizacija* pateikia prašymą leidimui vykdyti *testavimą renginyje* tuo atveju, kai dėl *testavimo* nepavyko susitarti su renginio valdymo organu. Nagrinėdama tokius prašymus, WADA siekia:

- a) skatinti skirtingų *antidopingo organizacijų* bendradarbiavimą ir veiklos koordinavimą, siekiant optimizuoti atitinkamų jų *testavimo* programų veiksmingumą;
- b) užtikrinti, kad kiekvienos *antidopingo organizacijos* pareigos būtų tinkamai valdomos; ir
- c) išvengti trukdymo *sportininkų* veiklai ir priekabiavimo.

H.2. Apimtis

Procesas pradedamas nuo to, kad *antidopingo organizacija*, kuri nėra atsakinga už *testavimo renginyje* inicijavimą ir vykdymą, dėl leidimo vykdyti *testavimą renginyje* raštu susisiečia su renginio valdymo organu, ir baigiamas WADA sprendimu dėl to, kas yra atsakingas už *testavimo renginyje* vykdymą.

H.3. Atsakomybė

Ir leidimo vykdyti *testavimą renginyje* siekiančios *antidopingo organizacijos*, ir renginio valdymo organas turėtų bendradarbiauti ir, jei įmanoma, koordinuoti *testavimą renginyje*. Jei tai neįmanoma, abi *antidopingo organizacijos* per nustatytus terminus privaloma pateikti WADA savo argumentus. Tuomet WADA privalo įvertinti aplinkybes ir priimti sprendimą pagal šiame Priede nustatytas procedūras.

H.4. Reikalavimai

Antidopingo organizacija, kuri nėra atsakinga už *testavimo renginyje* inicijavimą ir vykdymą pagal Kodekso 5.3.2 punktą, tačiau pageidauja vykdyti *testavimą* tokia *renginyje*, prieš susisiekdama su WADA, tokio leidimo raštu prašo renginio valdymo organo, nurodydama visas jį pagrindžiančias priežastis.

H.4.1 Šis prašymas valdymo organui siunčiamas ne vėliau kaip likus trisdešimt penkioms (35) dienoms iki *renginio* pradžios (t. y., likus trisdešimt penkioms (35) dienoms iki *varžybų* laikotarpio pradžios, kaip nurodyta už tą sporto šaką atsakingos tarptautinės federacijos taisyklėse).

H.4.2 Jei valdymo organas atsisako leidimą išduoti arba neatsako per septynias (7) dienas nuo prašymo gavimo, prašančioji *antidopingo organizacija* gali WADA nusiųsti raštišką prašymą (ir kopiją valdymo organui) su visomis pagrindžiančiomis priežastimis, aiškiu padėties apibūdinimu ir visu susijusiu valdymo organo ir prašančiosios *antidopingo organizacijos* susirašinėjimu. Šį prašymą WADA turi gauti ne vėliau kaip likus dvidešimt vienai (21) dienai iki renginio pradžios.

H.4.3 Gavusi tokį prašymą, WADA nedelsdama prašo valdymo organo pateikti savo poziciją dėl prašymo ir atsisakymo pagrindą. Atsakymą WADA valdymo organas atsiunčia per septynias (7) dienas nuo WADA pranešimo gavimo.

H.4.4 Gavusi valdymo organo atsakymą arba, jei valdymo organas atsakymo nepateikia per septynias (7) dienas, WADA per kitas septynias (7) dienas priima motyvuotą sprendimą. Priimdama sprendimą, WADA, be kita ko, atsižvelgia į:

- a) *renginio testų paskirstymo planą*, įskaitant *renginyje* planuojamų *testų* skaičių ir

rūši;

- b) *draudžiamųjų medžiagų*, dėl kurių bus tiriami paimti mėginiai, parinktį;
- c) visą antidopingo programą, taikomą sporto šakoje;
- d) logistinius klausimus, kurie iškiltų leidžiant prašančiajai *antidopingo organizacijai* vykdyti *testavimą renginyje*;
- e) bet kokias kitas priežastis, kurias nurodė prašančioji *antidopingo organizacija* ir (arba) valdymo organas, nedavęs leidimo tokiam *testavimui* atlikti;
- f) bet kokią kitą turimą informaciją, kuria WADA laiko svarbia.

H.4.5 Jeigu *antidopingo organizacija*, kuri nėra *renginio* valdymo organas *renginio* organizavimo šalyje, turi arba gauna duomenų apie *sportininko(-ų)*, kuris (-ie) turi varžytis *renginyje*, galimą dopingo vartojimą, *antidopingo organizacija* kuo greičiau šiuos duomenis pateikia *renginio* valdymo organui. Jeigu valdymo organas neplanuoja vykdyti *testavimo renginyje*, o *antidopingo organizacija* turi galimybę *testavimą* vykdyti pati, *renginio* valdymo organas įvertina, ar *testavimą* gali vykdyti jis pats ar *antidopingo organizacija* neatsižvelgiant į tai, ar *antidopingo organizacija* tuos analitinius duomenis pateikė likus trisdešimt penkių (35) dienų laikotarpį iki *renginio*. Jei *renginio* valdymo organas analitinius duomenis pateikusios *antidopingo organizacijos* nepasitelkia arba nusprendžia, kad pats neturi galimybės vykdyti *testavimo*, arba neduoda *antidopingo organizacijai* leidimo vykdyti *testavimą renginyje*, *antidopingo organizacija* nedelsdama praneša WADA.

H.4.6 WADA nusprendus suteikti leidimą testuoti *renginyje*, prašančiosios *antidopingo organizacijos* prašymu arba savo iniciatyva WADA galimybę vykdyti *testavimą* gali suteikti valdymo organui, nebent, WADA nuomone, tai būtų nerealų ir (arba) netinkama pagal aplinkybes.

I PRIEDAS. *SPORTININKŲ BIOLOGINIŲ PASŲ KRAUJO MĖGINIŲ PAĖMIMAS, SAUGOJIMAS IR TRANSPORTAVIMAS*

I.1. Tikslas

Sportininko kraujo mėginį, skirtą atskiriems sportininko kraujo kintamiesiems vertinti pagal sportininkų biologinių pasų programą, paimti tam tinkamu būdu.

I.2. Reikalavimai

I.2.1 Planuojant būtina atsižvelgti į informaciją apie *sportininko* buvimo vietą siekiant užtikrinti, kad *mėginio* paėmimas nebūtų vykdomas anksčiau nei po dviejų (2) valandų nuo *sportininko* treniruotės, dalyvavimo *varžybose* ar kitoje panašioje fizinėje veikloje. Jei *sportininkas* treniravosi arba dalyvavo *varžybose* mažiau nei prieš dvi (2) valandas iki pranešant *sportininkui* apie jo atrinkimą, DKP ar kitas paskirtas personalias mėginiui paimti sportininką lydi tol, ko praeis dvi valandos.

I.2.2 Jeigu *mėginys* buvo paimtas nuo treniruotės ar *varžybų* nepraėjus dviem (2) valandoms, DKP turi užregistruoti fizinio krūvio pobūdį, trukmę ir intensyvumą, kad ši informacija būtų prieinama SBPVS, o vėliau ir ekspertams.

I.2.3 Nors *sportininkų biologinių pasų* sistemoje pakanka vieno kraujo *mėginio*, papildomą B *mėginį* rekomenduojama paimti galimam vėlesniam *draudžiamųjų medžiagų* ir *draudžiamųjų metodų* kraujo tyrimui (pvz., homologinio kraujo perpylimo (HBT) ir (arba) eritropoezę stimuliuojančias medžiagas (ESA) nustatymui).

I.2.4 *Testuojant ne varžybose* A ir B šlapimo *mėginiai* turėtų būti paimami kartu su kraujo mėginiais (-iais), kad būtų galima atlikti eritropoezę stimuliuojančių medžiagų tyrimą, jei pagal konkrečią protingo *testavimo* strategiją nėra pagrįsta kitaip.

[I.2.4 punkto komentaras. Šie protokolai nustatyti ir praktinė informacija dėl sportininkų biologinių pasų testų integravimo į įprastinę testavimo veiklą yra pateikti WADA mėginių paėmimo gairėse. Mėginių paėmimo gairėse pateikta lentelė, kurioje nustatyti konkretūs gabenimo terminai, taikytini tais atvejais, kai apjungiami tam tikrų rūšių testai (t.y. sportininko biologinio paso ir augimo hormono (GH), sportininko biologinio paso ir homologinio kraujo perpylimo ir kt.), taip pat nurodyta, kokių rūšių tyrimai gali būti gabenami tuo pačiu metu.]

I.2.5 *Mėginys* šaldytuve laikomas nuo jo paėmimo iki ištyrimo, išskyrus tuo atveju, kai *mėginys* yra nedelsiant tiriamas paėmimo vietoje. Už saugojimo procedūrą yra atsakingas DKP.

I.2.6 Saugojimo ir gabenimo *įrenginyje* turi būti galimybė laikyti *mėginius* žemoje temperatūroje, bet kokiu metu neleidžiant visiems kraujo *mėginiams* užšalti. Rinkdamasis laikymo ir gabenimo *įrenginį*, DKP atsižvelgia į laikymo laiką, *įrenginyje* laikytinų *mėginių* skaičių ir vyraujančias aplinkos sąlygas (aukšta ar žema temperatūra). Laikymo *įrenginys* turi būti vienas iš šių:

- a) šaldytuvas;
- b) sandarus šaltkrepšis;
- c) izoterminis krepšys; arba
- d) bet koks kitas pirmiau nurodytas savybės turintis *įrenginys*.

I.2.7 Nuo *mėginio* paėmimo iki jo ištyrimo, išskyrus tuo atveju, kai *mėginys* yra nedelsiant tiriamas paėmimo vietoje, temperatūra registruojama naudojant temperatūros duomenų registravimo *įrenginį*. Temperatūros duomenų registravimo *įrenginys* turi turėti galimybę:

- a) registruoti temperatūrą Celsijaus laipsniais bent vieną kartą per minutę;
- b) registruoti GMT laiką;
- c) pateikti temperatūros profilio bėgant laikui ataskaitą vienam matavimui skiriant vieną eilutę tekstiniu formatu “METAI-MĖNUO-DIENA VAL:MIN T”; ir
- d) turėti unikalų bent šešių ženklų identifikavimo numerį.

I.2.8 Pranešus *sportininkui*, kad jis atrinktas *mėginio* paėmimui, ir DKP / KPP išaiškinus *sportininkui* jo teises ir pareigas *mėginio* paėmimo procese, DKP / KPP paprašo *sportininko*, kad prieš duodamas kraujo *mėginį*, jis bent dešimt (10) minučių ramiai pasėdėtų įprastinėje padėtyje laikydamas kojas ant grindų.

[I.2.8 punkto komentaras. Per tą dešimt (10) minučių iki mėginio paėmimo sportininkas nei karto neatsistoja. Nėra priimtina, jei sportininkas dešimt (10) minučių bus pasodintas laukiamajame ir tada pakviečiamas į kraujo paėmimo patalpą.]

I.2.9 DKP / KPP *sportininko biologinio paso* papildomoje formoje, *sportininko biologinio paso* specialioje *dopingo kontrolės* formoje arba kitoje susijusioje ataskaitos formoje, kurią turi pasirašyti *sportininkas* ir DKP / KPP, surenka ir užregistruoja šią papildomą informaciją:

- a) Ar prieš kraujo paėmimą *sportininkas* bent dešimt (10) minučių sėdėjo laikydamas kojas ant žemės?
- b) Ar *mėginys* buvo paimtas iš karto po ne mažiau kaip trijų (3) intensyvių *varžybų* (etapinių dviračių lenktynių) dienų be pertraukų?
- c) Ar per dvi (2) valandas iki kraujo paėmimo *sportininkas* turėjo treniruotę arba *varžybas*?
- d) Ar per praėjusias dvi (2) savaites *sportininkas* treniravosi, varžėsi arba gyveno didesniame nei 1 500 metrų aukštyje? Jei taip arba kilus abejonų, užregistruojama *sportininko* buvimo vietos pavadinimas ir vieta bei buvimo trukmė. Įrašomas aukštis, jei žinoma.
- e) Ar per praėjusias dvi (2) savaites *sportininkas* naudojo kokios nors formos aukščio simulatorius, kaip antai hipoksinę palapinę, kaukę ir pan.? Jei taip, turėtų būti užfiksuota kuo daugiau informacijos apie įrenginio rūšį ir jo naudojimo būdą (pvz., dažnumą, trukmę, intensyvumą).
- f) Ar per praėjusius tris (3) mėnesius *sportininkui* buvo atliktas koks (-ie) nors kraujo perpylimas (-ai)? Ar per praėjusius tris (3) mėnesius buvo netekta kraujo dėl nelaimingo atsitikimo, patologijas ar donorystės? Jei taip, turėtų būti užfiksuotas nustatytas kiekis.
- g) Ar per praėjusias du (2) valandas iki kraujo paėmimo *sportininkas* buvo kokiose nors ekstremaliose aplinkos sąlygose, įskaitant ir laiką kokioje nors dirbtinės šilumos aplinkoje, kaip antai saunoje? Jei taip, turėtų būti užfiksuoti duomenys.

I.2.10 DKP / KPP įjungia temperatūros duomenų registravimo *įrenginį* ir padeda jį laikymo *įrenginyje*. Svarbu, kad temperatūra būtų pradėta registruoti prieš *mėginio* paėmimą.

I.2.11 Saugojimo įrenginys saugiai laikomas *dopingo kontrolės* punkte.

I.2.12 DKP / KPP nurodo *sportininkui* pasirinkti dalinio *mėginio* paėmimo įrangą pagal D.4.6 punktą. Jei paėmimo mėgintuvėlis (-iai) nėra iš anksto paženklintas etikete, prieš paimant kraują, DKP / KPP pažymi jį (-uos) etikete su unikaliu *mėginio* kodo numeriu ir *sportininkas* patikrina, ar kodo numeriai sutampa.

I.3 *Mėginių paėmimo procesas*

I.3.1 *Mėginio* paėmimo procesas paimant kraują *sportininko biologinio paso* tikslais atitinka D.4 punkte nustatytą procedūrą, įskaitant dešimties (10) minučių (arba ilgesnį) laiką sėdint. Jį taip pat sudaro šie papildomi elementai:

- a) KPP užtikrina, kad paėmimo mėgintuvėliai būtų tinkamai užpildyti; ir
- b) kraujui nustojus tekėti į mėgintuvėlį, KPP išima mėgintuvėlį iš laikiklio ir kraują mėgintuvėlyje homogenizuoja rankiniu būdu atsargiai apversdamas mėgintuvėlį mažiausiai tris (3) kartus.

I.3.2 *Sportininkas* ir DKP / KPP pasirašo *dopingo kontrolės* ir, jei taikytina, *sportininko biologinio paso* papildomą (-as) formą (-as).

I.3.3 Kraujo *mėginys* sandariai uždaromas ir padedamas į saugojimo *įrenginį*, kuriame yra temperatūros duomenų registravimo įrenginys.

I.4. Gabenimo reikalavimai

I.4.1 Kraujo *mėginiai* gabenami *įrenginyje*, kuriame visą laiką būtų išlaikomas *mėginių* vientisumas, nepaisant išorės temperatūros pokyčių.

I.4.2 Už gabenimo procedūrą yra atsakingas DKP. Gabenimo įrenginys transportuojamas saugiai, taikant mėginių paėmimo institucijos leidžiamą būdą.

I.4.3 *Sportininko biologinio paso* hematologiniame modulyje naudojamų *žymenų* vientisumas yra garantuojamas, kai kraujo tėkmės stabilumas (BSS) yra žemiau aštuoniasdešimt penkių (85). BSS apskaičiuojamas taip:

$$BSS = 3 * T + CAT$$

CAT reiškia laiką nuo paėmimo iki tyrimo (valandomis), o T – temperatūros vidurkį (Celsijaus laipsniais), kurį temperatūros duomenų registravimo įrenginys matuoja nuo *mėginio* paėmimo iki tyrimo.

I.4.4 BSS atveju DKP / KPP gali naudoti šią lentelę, kad apskaičiuotų ilgiausią gabenimo laiką iki laboratorijos arba iki sportininkų biologinių pasų duomenų tyrimui WADA patvirtintos laboratorijos, esant tam tikram temperatūros T vidurkiui. Šis laikas vadinamas „laiku nuo paėmimo iki gavimo (CRT)“:

T [°C]	CRT [h]
15	35
12	41
10	46
9	48
8	50
7	53
6	55
5	58
4	60

I.4.5 DKP / KPP *mėginį* kuo greičiau nugabena į laboratoriją arba į sportininkų biologinių pasų duomenų tyrimui WADA patvirtintą laboratoriją.

I.4.6 Testavimo institucija arba mėginių paėmimo institucija nedelsdama į ADAMS sistemą

įveda:

- a) *dopingo kontrolės* formą, kaip nustatyta 4.9.1 punkto b papunktyje;
- b) *sportininko biologinio paso* papildomą formą ir (arba) atitinkamo pranešimo formoje surinktą papildomą informaciją pagal *sportininko* biologinį pasą;
- c) saugojimo sekos atveju – temperatūros duomenų registravimo įrenginio identifikavimo numerį (be laiko nuorodos) ir *testavimo* vietos GMT laiko zoną.